

A 2012. MÁJUS-JÚNIUSI ÉRETTSÉGI FELADATSOROK
MEGOLDÁSAINAK ITEMSZINTŰ RÖGZÍTÉSE,
A FELADATSOROK ÉS AZ EGYES FELADATOK MÉRÉSMETODIKAI
VIZSGÁLATA

A TÁMOP-3.1.8-09/1-2010-0004
AZONOSÍTÓ SZÁMÚ PROJEKT KERETÉBEN

KUTATÁSI ZÁRÓJELENTÉS

Készítette:
Expanzió Humán Tanácsadó Kft.

Budapest, 2013. szeptember

Tartalom

1.	BEVEZETÉS.....	4
2.	VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	7
2.1.	A KUTATÁS LÉPÉSEI	7
2.2.	A KUTATÁS EREDMÉNYEI	7
3.	A KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG ÉS A KAPCSOLÓDÓ MÓDSZERTANOK.....	10
3.1.	A 2012. MÁJUS-JÚNIUSI ÉRETTSÉGI VIZSGADOLGOZATOK MINTÁJÁNAK KIVÁLASZTÁSA	10
3.2.	A RÖGZÍTŐFELÜLET KIALAKÍTÁSA ÉS A FELKÉSZÍTÉS.....	11
3.3.	A 2012. MÁJUS-JÚNIUSI ÉRETTSÉGI VIZSGADOLGOZATOK BEGYŰJTÉSE ÉS AZ ELÉRT PONTSZÁMOK RÖGZÍTÉSE	12
3.4.	A 2012. MÁJUS-JÚNIUSI ÉRETTSÉGI FELADATSOROK MEGOLDÁSAINAK ELEMZÉSE	16
4.	A KUTATÁS PRODUKTUMAI	18
5.	A KUTATÁS LEGFONTOSABB KÖVETKEZTETÉSEI ÉS JAVASLATAI.....	19
5.1.	MATEMATIKA	19
5.1.1.	<i>Javaslatok a középszintű vizsgával kapcsolatban.....</i>	20
5.1.2.	<i>Javaslatok az emelt szintű vizsgával kapcsolatban.....</i>	22
5.2.	MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM	25
5.2.1.	<i>Javaslatok a középszintű dolgozatra vonatkozóan</i>	25
5.2.2.	<i>Javaslatok az emelt szintű feladatsorokkal kapcsolatban</i>	27
5.3.	TÖRTÉNELEM	32
5.3.1.	<i>Javaslatok a középszintű dolgozatra vonatkozóan</i>	32
5.3.2.	<i>Javaslatok az emelt szintű dolgozatra vonatkozóan</i>	39
5.4.	ANGOL NYELV.....	43
5.4.1.	<i>Javaslatok a középszintű dolgozatra vonatkozóan</i>	43
5.4.2.	<i>Javaslatok az emelt szintű dolgozatra vonatkozóan</i>	45
5.5.	NÉMET NYELV.....	46
5.5.1.	<i>Javaslatok</i>	47
6.	1. SZ. MELLÉKLET – A KUTATÁSBAN ÉRINTETT TELEPHELYEK.....	50
7.	2.SZ. MELLÉKLET – AZ ADATRÖGZÍTÉS LÉPÉSEI.....	77
8.	3. SZ. MELLÉKLET – A RÖGZÍTÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ ÚTMUTATÓK	79
	A 2012. MÁJUS-JÚNIUSI ÉRETTSÉGI FELADATSOROK MEGOLDÁSAINAK ITEMSZINTŰ RÖGZÍTÉSE	79
	<i>TÖRTÉNELEM</i>	85
	<i>ANGOL NYELV.....</i>	95
	<i>MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM.....</i>	101
	<i>MATEMATIKA.....</i>	111
	<i>NÉMET NYELV.....</i>	117

1. Bevezetés

A Társadalmi Megújulás Operatív Program „Átfogó minőségfejlesztés a közoktatásban” című konstrukciója hosszú távon a TÁMOP 3. prioritás – Minőségi oktatás, és hozzáférés mindenkinek – célkitűzéseinek elérését támogatja, amennyiben a közoktatási rendszerben egyszerre kívánja javítani az oktatás minőségét, eredményességét és hatékonyságát, illetve a minőségi oktatáshoz való hozzáférés esélyeit.

A 2000-ben elindított lisszaboni folyamat részeként, az Európai Unió tagállamai tízéves közös programot dolgoztak ki oktatási rendszerük fejlesztésére, amit azután a következő évtizedre is kiterjesztettek. Az **Oktatás és képzés, 2020** program¹ stratégiai célkitűzései: 1) az egész életen át tartó tanulás és a mobilitás megvalósítása, 2) az oktatás és a képzés minőségének és hatékonyságának javítása, 3) a méltányosság, a társadalmi kohézió és az aktív polgári szerepvállalás előmozdítása, 4) az innováció, a kreativitás és a vállalkozói készségek fejlesztése az oktatás és a képzés minden szintjén.

A konstrukció keretében megvalósuló fejlesztés célja – az Oktatás és képzés 2020 programmal összhangban – a közoktatás eredményességének, minőségének és hatékonyságának javítása, a közoktatás minden szereplője (különösen a központi, az iskolafenntartó és helyi szintű, az oktatásirányítás, oktatásfejlesztés és intézményfejlesztés, valamint a szülők és tanulók) számára megalapozott tanulói teljesítménymérési és intézményértékelési információk kialakítása, visszacsatolása, a helyi és központi oktatásfejlesztés támogatása, valamint minőségirányítási rendszerek fejlesztése a közoktatásban.

A konstrukció „Központi mérések és a vizsgarendszer fejlesztése” pillérének alapvető célja a központi mérések és az érettségi vizsgák további fejlesztését célzó stratégia alapjainak kialakítása, a döntések megalapozása. Ezt a megalapozást szolgálja az Expanzió Kft kutatása is.

2005-ben bevezetésre került Magyarországon a kétszintű érettségi vizsga, és így a gyakorlatban is megvalósult az évtizedes múltra visszatekintő érettségi reform. Az érettségi vizsgákat az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) kormányrendelet alapján kell megszervezni. Az egyes vizsgatárgyak részletes vizsgakövetelményeit a 40/2002. (V.24.) OM rendelet írja elő. Az érettségi vizsgák rendszere egységes és nyilvános követelményekre épít, és minden érettségivel

¹ A Tanács következtetései (2009. május 12.) az oktatás és képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről („Oktatás és képzés 2020”) (2009/C 119/02)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:119:0002:0010:HU:PDF>

záruló iskolatípusban működik. A kétszintű állami vizsgarendszer tartalmi szabályozó szerepet tölt be. A vizsgaszabályzat rendelkezései alapján egyes vizsgatárgyakból a vizsgázó középszinten vagy emelt szinten tehet érettségi vizsgát, ezzel is biztosítva a differenciálás lehetőségét. Az érettségi vizsgák rendszere a hagyományos gyakorlattól eltérően számos új típusú vizsga letételére nyújt lehetőséget (rendes, előrehozott, kiegészítő, szintemelő, pótló, javító, ismétlő érettségi vizsga).

A teljesítményértékelés megbízhatóságát számottevően növelik az érettségi standard elemei: a központi írásbeli feladatsorok és javítási értékelési útmutatók, továbbá az, hogy az emelt szintű szóbeli vizsga külső értékelők előtt zajlik. A korábbinál objektívebb, megbízhatóbb vizsgaeredményeket a felsőoktatás is érvényesnek fogadja el, így az egyes felsőoktatási intézmények által megjelölt szintű érettségi vizsga kiváltja a felvételi vizsgát, csakúgy, mint – bizonyos feltételek teljesülése esetén – az emelt szintű idegen nyelvi érettségi az állami nyelvvizsgát.

A konstrukció „Központi mérések és a vizsgarendszer fejlesztése” pillére a **tanulói teljesítménymérés rendszerének továbbfejlesztése a közoktatásban** feladat keretében végzi el a 2005-ben bevezetett kétszintű érettségi vizsgarendszer további fejlesztését, ide értve a vizsgakövetelmények felülvizsgálatát, a vizsga hatásvizsgálatát, feladatállományának továbbfejlesztését, valamint a vizsgáztatás minőségének javítását. A fejlesztés megalapozásához jelen kutatás keretében elkészült a 2012. évi május-júniusi érettségi feladatsorok megoldásainak itemszintű rögzítése, a feladatsorok és az egyes feladatok mérésmethodikai vizsgálata, értékelése utólagos validitás-vizsgálattal.

A kutatás alapvető célja az érettségi vizsgák további fejlesztését célzó stratégia megalapozása volt. A kutatás során a kötelező érettségi vizsgatárgyak feladatlapjainak mérésmethodikai megbízhatóságának és megfelelőségének, az egyes feladatok és feladattípusok „működésének” részletes elemzése történt meg.

A kutatás alapvető célcsoportját azok a vizsgázók alkották, akik 2012-ben részt vettek az érettségi vizsgákon, ezen belül is elsősorban a tanulmányaik befejezését követően, rendes érettségi vizsgán részt vevők. A kutatás tárgyát a fenti célcsoport által megírt vizsgadolgozatok képezték. A kutatás eredményeinek fő felhasználói az érettségi feladatok és feladatsorok fejlesztő szakemberei lesznek.

A kutatás az alábbi ütemezésben zajlott:

Feladat	Eredmény	Teljesülés
A 2012. május-júniusi érettségi feladatsorok megoldásainak adatbegyűjtése	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adatrögzítő felület 2. Technikai útmutató az adatrögzítők számára 3. Tantárgy-specifikus útmutató a szakos pedagógusok számára (OH készítette) 	2013.03.14.

	el) 4. Képzés megtartása a rögzítő pedagógusok számára 5. Adatrögzítés ütemterve	
	Adatrögzítés adatbázisa	2013.05.10.
A 2012. május-júniusi érettségi feladatsorok megoldásainak elemzése	Elemzési szempontok Statisztikai összefoglaló	2013.05.10.
	Vizsgatárgyankénti és szintenkénti elemzések	2013. 07.08.
Kutatási jelentés elkészítése	Kutatási jelentés	2013. 08.15.

Első lépés a dolgozatok begyűjtése, és rögzítése volt az általunk elkészített adatrögzítő felületen. Miután a dolgozatok itemeit országszerte sikerült rögzíteni, a statisztikus kollégák az Oktatási Hivatal által megadott elemzési minta alapján elkészítették az alapstatisztikákat, illetve ezeknek néhány mondatban kifejtett magyarázatát, melyeket az érettségivel foglalkozó tantárgyi szakértőink alapul vehettek a vizsgatárgyankénti és szintenkénti elemzések elkészítéséhez, illetve javaslataik kidolgozásához. Az esetlegesen szükséges kiegészítéseket a statisztikusok és a szakértők közös részvételével tartott megbeszéléseken sikerült tisztázni.

2. Vezetői összefoglaló

Az Oktatási Hivatal (OH) azzal bízta meg az Expanzió Humán Tanácsadó Kft.-t, hogy a 2012. május-júniusi érettségi dolgozatok itemszerű rögzítését és feldolgozását végezze el az öt fő vizsgatárgyban (angol nyelv, német nyelv, matematika, történelem, magyar nyelv és irodalom), majd a mérésmetodikai vizsgálatokból kapott eredmények alapján tegyen javaslatot a vizsgafeladatok esetleges továbbfejlesztésére. A megrendelő ehhez rendelkezésre bocsátott egy – általa készített – összesen 8000 fős (388 intézményi telephelyre kiterjedő) mintát, amely – iskolai szintre lebontva – tartalmazta a vizsgálandó dolgozatok körét. Mindegyik tárgy esetében elemzés alá kellett vonni mindkét vizsgaszintet (vizsgatárgyanként 1000 fős középszintű, 600 fős emelt szintű dolgozattal).

2.1. A kutatás lépései

A kutatás lebonyolítása az ajánlatkérés alapján történt, amely egészen pontosan meghatározta a tevékenységeket, illetve azoknak egymásra épülését. A legnagyobb kihívást a dolgozatok begyűjtése (annak logisztikai, pénzügyi-hatékonysági megtervezése), illetve az adatrögzítő felület elkészítése, továbbá az adatrögzítés jelentette. A dolgozatok begyűjtését/visszajuttatását regionális partnerek segítségével oldottuk meg, az adatok rögzítésére szaktanárokat kértünk fel.

A mérésmetodikai vizsgálatot statisztikusok, illetve tíz – az OH által javasolt – tantárgyi szakértő végezte el. Az elemzésekben a szakértők javaslatokat fogalmaztak meg, amelyek a feladatsor egészére, az egyes feladattípusokra, illetve az érettségi egészére terjedtek ki.

2.2. A kutatás eredményei

Mivel az elemzések tantárgyanként készültek, a javaslatok is elsősorban tárgyanként kerültek meghatározásra (bővebben lásd a 6. fejezetben), az alábbiakban azonban – a tantárgyi javaslatok mellett – néhány általános érvényű javaslatot is kiemelünk.

Összességében mindenképpen megállapítható, hogy a kétszintű érettségi vizsga alapkonceptiója jó, a dolgozatok mérési hatékonysága alapján véve megfelelő, ám néhány ponton vannak beavatkozási, fejlesztési lehetőségek.

- A feladatok és feladatsorok fejlesztése érdekében meg kell teremteni annak lehetőségét (erőforrások mellérendelésével), hogy a rendelkezésre álló adatokat

folyamatos elemzés alá lehessen vonni, és olyan kiegészítő háttérjellemzőkkel lehessen összevetni, amely növeli a feladatsorok mérési hatékonyságát. Ehhez célszerű lenne különböző mintákon való újrjavítások megrendelése, mélyebb vizsgálatok elvégzése.

- Előnyös lenne – kisebb mintákon – a feladatok előzetes bemérése, így a negatív vagy nullához közeli korrelációjú itemek átalakításával a megbízhatóság növelhető lenne. Az itemkihagyásos reliabilitás módszerét alkalmazva lehetővé válik a nem jól működő itemek kiszűrése, átalakítása. Hatékony lenne új típusú feladatok fejlesztése esetén (amire szükség van) is a kis mintákon történő kipróbálás, mind szakmailag-tartalmilag, mind pedig a mérés hatékonysága szempontjából.
- Az írásbeli feladatok és a javítási-értékelési útmutatók stabil minőségének fenntartásához, illetve növeléséhez hozzájárulhat a vizsgaidőszakban érkezett kérdések, értékelési problémák tematikus elemzése, majd a tapasztalatok megosztása a tételkészítő bizottság tagjaival, továbbá az emelt szint értékelésére kijelölt javításvezetőkkel.
- A javítási útmutatókat át kell tekinteni, és a pontozás és értékelés standardizálásához, egységesítéséhez pontosításokra van szükség. A cél az, hogy a szubjektív szerepe minimális legyen.
- Célszerű lenne, hogy egy gyakori kérdések/tipikus problémák című rövidebb összeállítás része legyen magának a Javítási-értékelési útmutatónak is.
- A szöveges, nyitott választ igénylő feladatok (szövegalkotási részek) esetében néhány tárgynál újra kell gondolni a pontozási rendszert, a skálákat, és a kimeneti követelményekhez kell igazítani őket.
- Néhány esetben tisztázni kell a középszintű és az emelt szintű dolgozatok kompetencia-térképeit, mivel ezek nem mindig konzisztensek (néha középszintű kompetenciákra kérdeznek emelt szinten és fordítva).
- A zárt végű kérdések esetében fontos lenne a disztraktorok hatásának elemzése, és több esetben azok arányának növelése.
- Ismeretes, hogy az idegen nyelvek feladattípusai és értékelési kritériumai több vizsgarészben is eltérnek (német nyelv és angol nyelv). Célszerű lenne, egy olyan munkabizottság megalakítása, amelyik az élő idegen nyelvi érettségi témáját újra felvállalja és összhangját megteremti, vagy legalább az egységesítés útján előbbre viszi.
- A szóbeli vizsgák mérhetőségét és összehasonlíthatóságát javítani kell, és bizonyos mértékben együtt kell vizsgálni az írásbeli feladatokon elért teljesítményekkel.

- A választható feladatok körüli kérdéskörre nehéz javasolni bármit is. Néhány esetben ugyanis az eredmények javulását, néhányban pedig azok romlását eredményezné a kihagyható, vagy választható feladatok számának változása.
- Nagy szükség van az értékelők folyamatos képzésére.
- A korábbi kutatásokhoz hasonlóan jelen kutatást érdemes lenne kiegészíteni a javításban részt vevő tanárok észrevételeinek összegyűjtésével és elemzésével.
- Megfontolandó a diákok – kisebb mintán történő – megkérdezése a feladatsorok megoldása során tapasztalt észrevételeikről.
- Érdemes lehet a felsőoktatási statisztikák figyelembe vétele az öt tárgy tekintetében. Jó képet mutathatnának az elemzett adatok az egyes vizsgatárgyak hasznosulásáról a felsőoktatási felvételik során.

3. A kutatási tevékenység és a kapcsolódó módszertanok

3.1. A 2012. május-júniusi érettségi vizsgadolgozatok mintájának kiválasztása

A kutatás mintáját az OH határozta meg és bocsátotta a rendelkezésünkre. A mintaválasztáskor az OH fő célja az volt, hogy a 2012. év májusában tartott írásbeli érettségi öt kiválasztott tantárgyából (magyar nyelv és irodalom, matematika, német és angol nyelv, történelem) közép- és emelt szinten is külön-külön reprezentatív tanulói minta készüljön. Középszinten 1000, emelt szinten 600 db volt a kiválasztott dolgozatok száma valamennyi vizsgált tantárgyból. A tantárgyak és a szintek között lehetett vizsgázói átfedés, és bár a mintaválasztásnál fontos volt, hogy a diákokat egymástól függetlenül válasszák, a logisztikai költségek csökkentése érdekében az is szempont volt, hogy minél kevesebb iskolából kelljen összegyűjteni a dolgozatfüzeteket. A minták tanulói szintűek voltak, a reprezentativitást első szinten megeíleg kívánták megvalósítani, de ez esetben túl kis almintákkal kellett volna dolgozni. Így végül a régiós szintű reprezentativitás valósult meg. A kiválasztásnál az érettségi eredményeket és a településtípust (Budapest, megyeszékhely, egyéb kategóriákkal), továbbá középszinten a képzési típust is (gimnázium, szakközépiskola is) figyelembe vették. Elegendő volt az összesített írásbeli vizsga eredményét figyelembe venni, mert az a részeredményekkel erősen korrelált. Minden tantárgyból emelt és középszinten is külön adatbázist (összesen tízet) bocsátott rendelkezésünkre a Megrendelő.

A mintából az OH munkatársai kizárták azokat a tanulókat, akik

- (1) matematikából és történelemből idegen nyelven írták meg a dolgozatot,
- (2) sajátos nevelési igényűek,
- (3) nem az adott évben (jelen esetben 2012-ben) végeztek,
- (4) módosított profillal írták meg a dolgozatot (módosítva lett az elérhető pontszám),
- (5) nem értek el eredményt az érettségiben (nem jelentek meg),
- (6) nem 2012. május-júniusban írták meg az érettségit (beszámítós vizsga),
- (7) másik iskolában vendégtanulónként írták meg az érettségit,
- (8) akik nem nappali képzésben tanultak.

A kizárások után még mindig nagyon sok telephely maradt az adatbázisban, így egy teljesen véletlen tanulói szintű mintavételezés 80-90%-ban lefedte volna őket, ami ellenkezett a logisztikai szempontokkal. Ezért az egyes tantárgyak kapcsán érintett telephelyek hármas csoportokba osztása után minden ilyen hármas csoportból véletlenszerűen került kiválasztásra egy telephely. Ennek eredményeképpen harmadannyi lehetséges telephely maradt. A hasonlóság szempontjai között szerepelt az egyes tárgyakban és szinteken írt dolgozatok száma és az elért átlagos eredmény hasonlósága,

továbbá szigorú feltétel volt, hogy az egyes csoportok mindegyik tagja azonos régióhoz és településtípushoz tartozzon.

Középszinten a mintát úgy választotta ki a Megrendelő, hogy a megtartott telephelyek diákjai közül ezer darab tanulóhármast jelölt meg. Ehhez elsődlegesen kiválasztott ezer tanulót, majd a sorban utána és előtte lévő, hozzá nagyon hasonló tanulót megjelölte 1-es és 2-es póttanulónak. Ezt követően rangsorolta az érintett telephelyeket aszerint, hogy a tanulóhármások 3000 tanulója közül mennyi írta meg ott a dolgozatot, majd utolsó lépésként a tanulóhármásokból azt az egy diákot tartotta meg a végső mintában, aki olyan telephelyhez tartozott, amelyről a legtöbb tanuló lett kiválasztva a 3000 fős mintába, s ha többen is akadtak, akkor a kiválasztott tanuló – 1-es póttanuló – 2-es póttanuló rangsort követve jelölte ki a megfelelő diákot.

Emelt szinten az alacsony gyerekszám miatt tárgyanként kicsit eltérő módszert alkalmaztak a mintakészítők. Ahol a tanulósám megengedte (angol nyelv, történelem), ott a csökkentett tanulói adatbázisból tanulópárokat alkottak (itt a képzési típust már nem vették figyelembe), és hasonlóan jártak el, mint a tanulóhármásoknál, csak 2-es póttanuló nélkül. Két esetben (matematika, német nyelv) csak egyszerű véletlen mintavételezéshez volt elegendő tanuló, itt már nem volt szükség a telephelyek rangsorolására és a minta javítására. A magyar nyelv és irodalom emelt szint esetében a tanulói részvétel olyan alacsony volt, hogy a telephelyek harmadolása után csak 386 tanuló maradt, ezért ez a létszám kiegészült az első körben elhagyott telephelyek tanulóinak 214 fős véletlen mintájával. Ezt a részmintát ismét tanulópáros javítással kiegészítve állították elő.

A végeredmény tíz Excel fájl lett, melyet az Expanzió Kft részére átadott a Megrendelő. Ebben már csak a kiválasztott tanulók szerepeltek, minden a kutatás szempontjából nélkülözhetetlen adatukkal együtt, ami a mintavételezéshez használt kiinduló fájlokban benne volt.

A bonyolult mintavételezés után összesen 388 telephelyet érintett a kutatás, mindegyiknél feltüntetve, hogy a tízféle vizsga esetében hány darab dolgozatot kellett begyűjteni (magyar nyelv és irodalomból összesen 309, matematikából 239, történelemből 221, angol nyelvből 200, német nyelvből pedig 211 telephelyet kellett felkeresni). A mintában szereplő intézmények jegyzékét az 1. sz. melléklet tartalmazza.

3.2. A rögzítőfelület kialakítása és a felkészítés

A kialakítandó felülettel kapcsolatos elsődleges cél az volt, hogy leképezze az Oktatási Hivataltól megkapott itemtáblákat, amelyek gyakorlatilag teljesen megfelelnek a vizsgadolgozat felépítésének. Egy internet-alapú rögzítőfelületet hoztunk létre, mely az

elfogadott internet-böngészők mindegyikével működött, és Google Chrome programra volt optimalizálva.

Az Oktatási Hivatallal való aktív, rendszeres kapcsolattartással sikerült a rendszer kezdeti hibáit kiszűrni. Az Oktatási Hivatal komoly biztonsági kívánalmakat fogalmazott meg elsősorban a többszörös rögzítés, illetve a hiányos rögzítés megelőzésének érdekében. Ezért minden dolgozat kapott egy egyedi azonosítót, amellyel folyamatosan nyomon lehetett követni a rögzítést (illetve a rögzítést végző pedagógusok munkáját is). A rossz rögzítések kockázatát emellett több beépített biztonsági szűrő biztosította (csak az adható pontszámokat lehetett beírni, a rögzítés „feladása”, véglegesítése előtt ellenőrző felület megjelenítése, a füzetek pontszámainak ellenőrzése a rögzítés közben, stb.).

A folyamatos egyeztetéseknek köszönhetően a rögzítőfelület a meghatározott időpontra felállt.

Az Oktatási Hivatal szakemberei elkészítették a tantárgyi specifikumokat tartalmazó tantárgyi rögzítési útmutatókat, amelyek kitértek azokra a szakmai kérdésekre, amelyekkel a rögzítőknek tisztában kellett lenniük a jó minőségű rögzítéshez (összefüggő feladatok, „érzékeny” itemek, stb.). Az Expanzió Kft. informatikai szakemberei pedig a rögzítőfelület technikai útmutatóját hozták létre, amely a rögzítőfelület működését, illetve néhány bonyolultnak tűnő mozzanatot mutatott be.

A rögzítő pedagógusok felkészítése 2013. március 14-én történt meg Budapesten, ahol az Oktatási Hivatal szakemberei bemutatták a tantárgyi specifikumokat, az Expanzió Kft. pedig magát a felületet. A rögzítőfelületet tesztelésre a rögzítő szaktanárok számára már a képzés előtt kiküldtük, így ha kérdésük merült fel, azt levélben vagy a képzésen feltehették.

Az útmutatókat minden rögzítő tanár megkapta a helyszínen, illetve a képzés után elektronikus formában.

A rögzítés zavartalanul zajlott – eltekintve néhány azonosítótól, melyet a rendszergazda utólag javított, és az immár hibátlan újrarögzítés később megtörtént.

3.3. A 2012. május-júniusi érettségi vizsgadolgozatok begyűjtése és az elért pontszámok rögzítése

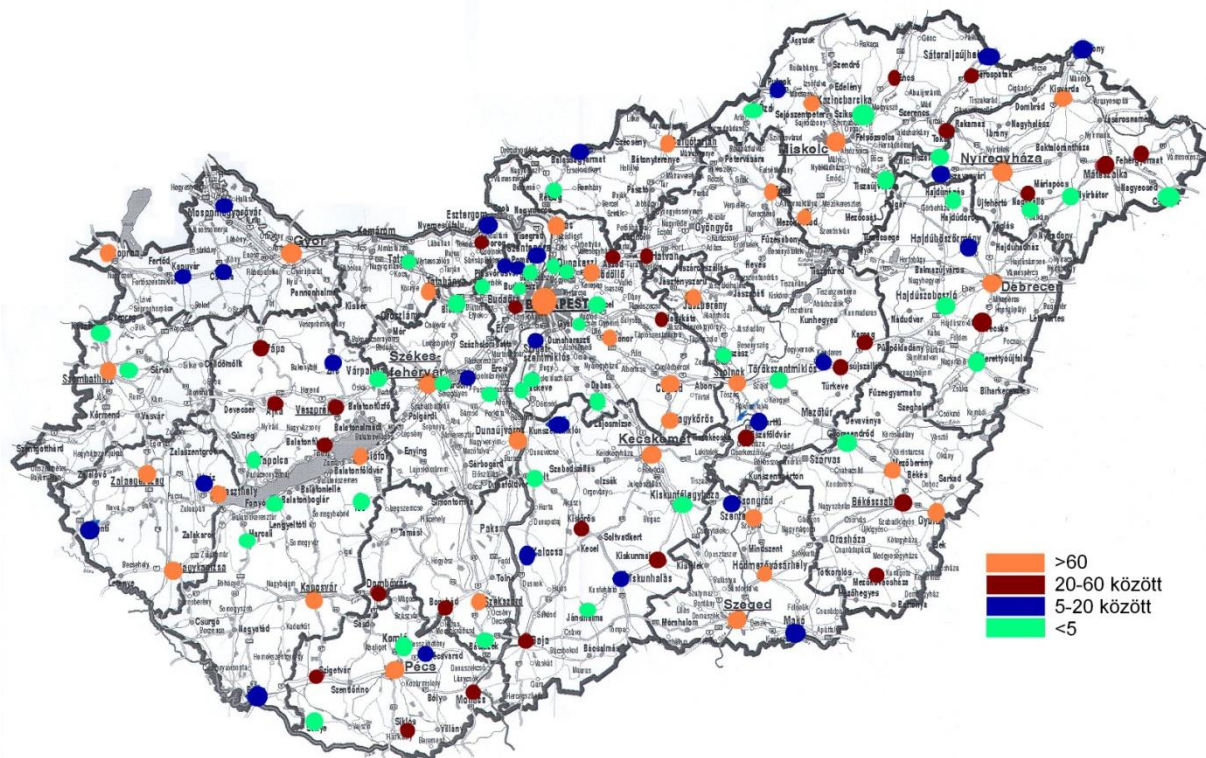
Az adatok begyűjtése

Az Oktatási Hivatal által rendelkezésünkre bocsátott dolgozatminta nagy kihívást jelentett a dolgozatokhoz való hozzáférés szempontjából. Az 1. táblázat összefoglalóan mutatja be a dolgozatok területi megoszlását.

1. táblázat; A dolgozatok és intézmények területi megoszlása

Megye	Érintett intézmények száma	Magyar nyelv és irodalom		Matematika		Történelem		Angol nyelv		Német nyelv		Összes dolgozat
		közép	emelt	közép	emelt	közép	emelt	közép	emelt	közép	emelt	
Bács-Kiskun	25	39	38	42	14	50	7	37	6	52	17	302
Csongrád	16	59	31	66	34	63	27	99	45	38	23	485
Békés	10	34	14	23	16	23	23	12	13	34	48	240
Dél-Alföld	51	132	83	131	64	136	57	148	64	124	88	1027
Baranya	18	54	31	56	30	56	12	45	28	69	42	423
Somogy	12	20	12	12	18	21	6	27	12	17	28	173
Tolna	12	20	6	28	4	16	15	12	6	47	6	160
Dél-Dunántúl	42	94	49	96	52	93	33	84	46	133	76	756
Győr-Moson-S.	16	63	24	63	27	56	54	38	47	90	57	519
Vas	7	4	6	9	5	12		9	1	19	8	73
Zala	13	53	3	47	36	46	32	43	19	57	43	379
Nyugat-Dunántúl	36	120	33	119	68	114	86	90	67	166	108	971
Fejér	23	55	33	63	29	63	29	51	24	85	28	460
Komárom-E.	7	26	23	15	15	18	15	34	8	25	7	186
Veszprém	12	25	9	31	12	29	12	17	15	23	13	186
Közép-Dunántúl	42	106	65	109	56	110	56	102	47	133	48	832
Budapest	87	198	152	195	165	197	169	207	199	112	136	1730
Pest	30	77	52	75	64	73	54	67	54	47	29	592
Közép-Magyaró.	117	275	204	270	229	270	223	274	253	159	165	2322
Borsod-Abaúj-Z.	28	95	28	98	31	89	40	110	59	111	53	714
Heves	7	24	16	13	4	21	14	14		6	8	120
Nógrád	9	3	27	14	7	13	9	3	10	9	6	101
Észak-Magyaró.	44	122	71	125	42	123	63	127	69	126	67	935
Hajdú-Bihar	21	43	51	44	20	46	23	34	16	39	8	324
Jász-Nagykun-Sz.	13	46	21	43	35	47	28	87	30	60	17	414
Szabolcs-Szatm.-B.	22	62	23	63	34	61	31	54	8	60	23	419
Észak-Alföld	56	151	95	150	89	154	82	175	54	159	48	1157
Összesen	388	1000	600	1000	600	1000	600	1000	600	1000	600	8000

Az alábbi térképen az érintett telephelyek településeit jelöltük be aszerint, hogy hány dolgozatot kellett feldolgozni az adott településen.

Területileg nagyjából kiegyenlített volt az intézmények elhelyezkedése, ahonnan be kellett gyűjteni a dolgozatokat, a fő gondot inkább az egy-egy telephelyen lévő dolgozatok számában való eltérések jelentették. 64 telephelyen mindössze egy dolgozatot, további 33-ban kettőt, 23-ban pedig három dolgozatot kellett begyűjteniük a koordinátoroknak. Ezen tényezőket figyelembe véve először települési szinten próbáltuk megtervezni munkánkat (132 település volt érintett), de ez is hatalmas adminisztrációs terhet jelentett volna (legalább 300 pedagógussal való szerződés, bérszámfejtés, titoktartási nyilatkozatok aláírása, stb.), így végül a legracionálisabb döntésnek a regionális partnerek bevonása tűnt, akik elvállalták a regionális begyűjtést, illetve – mivel rendelkeztek a megfelelő számú pedagógus-munkaerővel – a dolgozatok rögzítését is.

A dolgozatok begyűjtése autóval, személyesen történt (megbízólevelet az OH bocsátott valamennyi begyűjtő munkatárs rendelkezésére) pontos átadás-átvételi dokumentációval. A koordináció így végül régióközpontokban történt (Szombathely, Pécs, Budapest, Szolnok, Kazincbarcika és Békéscsaba telephelyekkel), amely után a begyűjtők visszajuttatták az intézménybe az érintett dolgozatokat. A legnagyobb feladatot Közép-Magyarország és Budapest jelentette, amelyet az Expanzió Kft. saját szervezésben, nagyrészt belső erőforrással oldott meg.

A legtöbb esetben az érintett intézmények készségesen álltak rendelkezésünkre, és gyakran nagyon pontosan összeállított dolgozatcsomagokkal várták kollégáinkat, ami nagyban hozzájárult a hatékony munkavégzéshez. A dolgozatokhoz csak néhány esetben nem sikerült hozzájutnunk (elköltözés vagy beázás miatti hiány következtében, illetve egy

esetben az intézményvezető nem adta ki a dolgozatokat). Teljes adathiány így csak néhány intézmény esetében jelentkezett, több helyen azonban egy-egy dolgozat nem került elő. Mindezek ellenére a munka során a 2. táblázatban jelzett számban sikerült begyűjtenünk, illetve rögzítenünk a dolgozatokat.

2. táblázat; A rögzítettségi arányok összefoglalása

Tárgy	Szint	Összesen	Arány
Angol nyelv	Emelt szint	592	98,7%
	Középszint	985	98,5%
Angol nyelv Összesen		1577	98,6%
Magyar nyelv és irodalom	Emelt szint	595	99,2%
	Középszint	991	99,1%
Magyar nyelv és irodalom Összesen		1586	99,1%
Matematika	Emelt szint	596	99,3%
	Középszint	996	99,6%
Matematika Összesen		1592	99,5%
Német nyelv	Emelt szint	578	96,3%
	Középszint	992	99,2%
Német nyelv Összesen		1570	98,1%
Történelem	Emelt szint	599	99,8%
	Középszint	984	98,4%
Történelem Összesen		1583	98,9%
Végösszeg		7908	98,9%

Az adatok rögzítése

A 2012. május-júniusi írásbeli érettségi vizsgadolgozatok eredményeinek részletes (itemszintű) rögzítése egyik kulcseleme volt a feladatlapok mérésmetodikai vizsgálatának. A rögzítésben a vizsgatárgynak megfelelő végzettséggel rendelkező szaktanárok vettek részt, mivel csak az egyes vizsgatárgyakhoz szükséges szaktudással lehet hatékonyan, megbízhatóan elvégezni a feladatot.

A rögzítést végző kollégák segítségének érdekében összesen hat rögzítési útmutató készült. Az Oktatási Hivatal belső szakértői tantárgyankénti szakmai útmutatót készítettek (milyen specifikus kérdések, módok merülnek fel az egyes tantárgyak esetében), az Expanzió Kft. pedig a rögzítő-felülettel kapcsolatos általános útmutatót készítette el. Az ezzel kapcsolatos tudnivalókat egy felkészítő tréning keretében adtuk közre a rögzítést végző kollégák számára (2013. március 14., Budapest).

A rögzítés itemszinten történt, amely az egyes vizsgatárgyak esetében eltérő elemzési mélységet takart, a legtöbb dolgozat esetében ez a részfeladat megoldásainak – azaz a részpontszámok – rögzítését jelentette. A rögzítőfelület egy lapján egyszerre megjelenő feladatok egy-egy füzetnek feleltek meg, ezek száma az egyes vizsgatárgyak esetében eltérő volt. A rögzítő felület Google Chrome és Mozilla Firefox böngészőkre volt

optimalizálva. Az adatrögztítő felület zárt volt, arra csak egyedi kóddal lehetett belépni (amit a rögzítést végző kollégák megkaptak).

A rögzítő felületen valamennyi füzet esetében minden mezőt ki kellett tölteni. A rögzítő felület addig nem léptette tovább a rögzítőt, ameddig bármely mező üres volt.

Azokban az esetekben, amikor a vizsgázónak választania kellett több megadott feladat közül, a rögzítőfelület dinamikusan kezelte a megjelölt feladatokat, azaz csak a javítás során értékelt feladat(ok)hoz tartozó mezők jelentek meg a felületen.

Mivel minden dolgozatot csak egyszer lehetett rögzíteni, a rendszer ellenőrizte, hogy a beírt kódszámnak megfelelő dolgozat pontszámai nem lettek-e korábban rögzítve. Az esetleges hibára egy felugró ablak figyelmeztette a rögzítőt. Erről az oldalról csak akkor tudott továbblépni a rögzítő, ha valós (létező) dolgozat azonosítóját adta meg, és ennek a dolgozatnak a pontszámai korábban még nem lettek rögzítve. Ellenkező esetben a „Tovább” gomb inaktívvá vált.

A projekt csupán a javítás rögzítésére hivatott, a dolgozatokat szigorúan tilos volt felüljavítani, pontosan követni kellett a javító által beírt pontszámokat. (A rögzítés lépéseit a 2 sz. melléklet tartalmazza).

A rögzítés során a rögzítőknek folyamatos szakmai és informatikai támogatást nyújtottunk.

A rögzítés eredményeképpen létrejött tárgyanként és szintenként egy-egy olyan adatbázis, amelyet ezután különböző statisztikai módszerekkel, mérésmetodológiai eszközökkel és modellekkel több szempontból elemzett egy-egy megbízott szakértői kör. A szakértők feladata olyan fejlesztő, javító javaslatok megtétele volt, amelyek segítik a kétszintű érettségi vizsgarendszer fejlesztését, illetve a jelenlegi rendszeren belül a feladatsorok minőségének fejlesztését.

3.4. A 2012. május-júniusi érettségi feladatsorok megoldásainak elemzése

Ebben a munkaszakaszban a Megrendelővel szorosán egyeztetve állítottuk össze az elemzés szempontsorát. A szempontsor minimális tartalma a következő volt: az egyes feladatlapok reliabilitása, mérésmetodikai vizsgálata, az egyes feladatok „működésének” az OH által megadott statisztikai modell szerinti elemzése. A szempontsor szerint rögzített adatok alapján elvégeztük a statisztikai feldolgozást.

A statisztikai elemzés minden vizsgatárgy és vizsgaszint esetében az alábbi 8 részre oszlott:

1. üresen hagyott feladatok elemzése

2. az összesített pontszámok eloszlása
3. a részkérdések százalékos megoldottsága
4. a részkérdésenkénti (itemenkénti) pontszámok megoszlása és pontbiszeriális korrelációja
5. a feladatonkénti pontszámok megoszlása és pontbiszeriális korrelációja
6. a feladatok magyarázó ereje
7. a teszt megbízhatósága (Cronbach-alfa)
8. a részkérdések nehézségének és a tanulók képességeinek megoszlása.

A kutatócsoport – tárgyanként két-két tapasztalt érettségi szakértővel – a feladatsorokon elért pontszámok statisztikai feldolgozása után, annak adatai alapján vizsgatárgyanként és szintenként 3-3, az értékelési rendszer esetleges módosítására vonatkozó javaslatot dolgozott ki. Majd elemzést készített a feladatsoroknak az értékelési rendszer meghatározott módosítása utáni „működéséről”, és a teljes vizsga teljesítménystruktúrájára gyakorolt hatásáról. (Ezen jelentéseket a korábbi munkaszakaszban már a Megrendelő rendelkezésére bocsátottuk.)

Az elkészült javaslatok a megrendelővel való folyamatos kommunikáció és egyeztetés során nyerték el végleges formájukat.

Végül a kutatás eredményeit ebben a kutatási zárójelentésben foglaljuk össze.

4. A kutatás produktumai

Az ajánlatkérés alapján az alábbi tárgyasítható eredményeket kellett előállítanunk.

A 2012. május-júniusi érettségi feladatsorok megoldásainak adatbegyűjtése, rögzítése

- a) adatrögzítő felület, mely tartalmazza az adatrögzítés helyét és időpontját, a vizsgatárgy nevét és szintjét, az adatrögzítő nevét és az itemtáblának megfelelően a pontszámokat
- b) technikai útmutató az adatrögzítők számára
- c) tantárgyspecifikus útmutatók a szakos tanárok számára (OH készítette el)
- d) adatrögzítés ütemterve, amely tartalmazza az adatrögzítés helyét, időpontját, a vizsgatárgy és a szint megnevezését, továbbá az adatrögzítő nevét
- e) adatrögzítés adatbázisa, amely tartalmazza valamennyi rögzített dolgozat valamennyi rögzített pontszámát.

A 2012. május-júniusi érettségi feladatsorok megoldásainak elemzése

- a) elemzési szempontok
- b) statisztikai összesítés
- c) vizsgatárgyanként és szintenkénti elemzések (egyben, vagy három javaslatra külön szedve).

Kutatási jelentés

A kutatás eredményeinek összefoglalása.

5. A kutatás legfontosabb következtetései és javaslatai

Az – OH által javasolt – érettségi szakértők szakterületük, illetve a mérés-értékelés területén is nagy tapasztalatokkal rendelkeznek, így természetesen kutatási projektünk statisztikai eredményei mellett saját tapasztalataikat, érveiket is használták javaslataik kimunkálása során. Ebből következően az egyes tárgyak és szintek esetében eltérő beavatkozási szintet igénylő ajánlásokat találunk.

A kutatócsoport az alábbi fontos megállapításokat tette az egyes vizsgatárgyak, illetve vizsgaszintek esetében.

5.1. Matematika

A matematika érettségi a különböző országokban más és más: alkalmazkodik az adott ország érettségi struktúrájához és matematika-oktatásának tartalmi és módszertani kultúrájához. Általában kötelező vizsgatárgy, és legtöbbször írásbeli a vizsga. A feladattartalmak és -típusok változatosak. Tartalmilag általában szűkebb tematikájú a vizsga, mint a hazai. Szinte mindenhol jóval kisebb a geometria szerepe, mint Magyarországon. A feladatok többsége (a magyar nyelv és irodalom feladatsorokhoz hasonlóan) nyílt végű. Fontos megemlíteni, hogy számos országban nem törekednek a teljes iskolai matematika-tananyag számonkérésére. Jellemző, hogy a felsőoktatásban szükséges tartalmak jelennek meg nagyobb hangsúllyal a vizsgákon.

A hazai érettségi szerepe kettős. Egyrészt lezárja a középfokú tanulmányokat, másrészt belépő a felsőoktatásba, illetve bizonyos munkakörök betöltésének szükséges feltétele. A szakértők véleménye szerint az első funkciót a jelenlegi középszintű matematika érettségi alapvetően jól tölti be, viszont a másodiknak nem felel meg teljes mértékben.

A jelenlegi (2012-ben érvényes) értékelés úgy történik, hogy a vizsgázó I. és II. részbeli pontszámait összeadják, és ebből az alábbiak alapján számítják ki a vizsga érdemjegyét:

- 80–100% elérése esetén jeles (5),
- 60–79% elérése esetén jó (4),
- 40–59% elérése esetén közepes (3),
- 20–39% elérése esetén elégséges (2),
- 0–19% elérése esetén elégtelen (1).

5.1.1. Javaslatok a középszintű vizsgával kapcsolatban

1. A minimumszint módosítása

Az első rész 1-3 pontos kérdéseire rövid, egyértelmű válaszokat kell adni, néhány olyan van csak köztük, ahol indoklásra is szükség van. A fenti helyzet kialakulásának oka azzal magyarázható, hogy a vizsgázó a második részben itemenként 1 pontot szerezve „szedi össze” a 20%-hoz szükséges pontszámot. Az itemekre bontott eredményesség vizsgálatakor világosan látható, hogy a gyengébben teljesítő diákok nagy része összesen 1-7 pontot kap javító tanárától ilyen módon. Azt elgondolkodtatónak tartjuk, hogy egy diák úgy érheti el az elégséges szintet matematikából, hogy gyakorlatilag egy (al)feladatot sem tud teljes értékűen megoldani.

Ennek a helyzetnek a megváltoztatására javaslatot dolgoztunk ki, melynek lényege a következő: a középszintű matematika érettségi értékelése két lépcsőben valósuljon meg. A rövid feladatokból álló, jelenleg 30 pontos első rész értékelése első lépésben külön történjen meg. Ha ebben a részben a diák nem ér el egy bizonyos százalékos eredményt, ún. „küszöbszázalékot” (ennek nagyságáról a későbbiekben lesz szó), akkor a második részt a tanár már ki sem javítja, a diák elégtelennel zárja a vizsgát, vagy szóbeli vizsgán javíthat. Ez utóbbi lehetőséget a javasolt rendszerben is csak akkor kaphatja meg egy diák, ha a küszöbszázalék legalább felét eléri az első részben. A küszöbszázalékot elérő diák dolgozatát a tanár tovább javítja, és a második részben elért pontszámot hozzáadja az első részben elért pontszámhoz. Az elképzelések szerint az így szerzett összpontszám határozza meg a vizsgázó érdemjegyét matematikából.

Ezzel a módszerrel a korábban említett két probléma kiküszöbölhető. Egyfelől a diák akkor kapna legalább elégséges érdemjegyet, ha valóban rendelkezik a legalapvetőbb matematikai ismeretekkel, másfelől a küszöbszázalék megfelelő beállításával elérhető, hogy a matematikából érettségivel rendelkezőknek legyen valamiféle „közös” tudásuk. Erre építhetne mind a felsőoktatás, mind a munka világa. Az alábbiakban a megfelelő küszöbérték megállapítását mutatjuk be.

Az elemzések elvégzése után elképzelhetőnek tartjuk, hogy a rövid feladatokból álló, jelenleg 30 pontos első rész értékelése első lépésben külön történjen meg. Ha ebben a részben a diák nem ér el a 25 százalékos eredményt, akkor a második részt a tanár már ki sem javítja, a diák elégtelennel zárja a vizsgát. Ha a diák legalább 25%-ot elér az első részben, de 50% alatt teljesít, akkor szóbeli vizsgán javíthatna. Már ebben az esetben is (és természetesen minden ennél jobb eredmény esetén) a tanár a második részben elért pontszámot hozzáadja az első részben elért pontszámhoz. Az így szerzett összpontszám határozza meg a vizsgázó érdemjegyét matematikából. Az új rendszer bevezetéséhez nem szükséges a feladatok – elmúlt években megszokott – nehézségén lényegesen

csökkenteni, az új rendszer maga váltaná ki a diákok eredményesebb feladatmegoldását az első részben.

2. Az I. és a II. rész arányának módosítása

Ennek a javaslatnak a vizsgálatokor az a kérdés, hogy valóban fontos-e, hogy egy érettségi írásbeli vizsga végleges pontszámainak eloszlása (legalább jó közelítéssel) normális eloszlású legyen. Ezt a kérdést jelen kutatásban nem vizsgáltuk, csak arra vállalkoztunk, hogy megvizsgáljuk: az első és a második résznek a végső pontszám kialakulásában játszott súlyát megváltoztatva lehetséges-e normális eloszlásúvá tenni az összpontszámokat? Vagyis tudjuk-e úgy módosítani az egyes részek arányát, hogy a normális eloszláshoz szükséges intervallumba kerüljön a végső pontszám ferdeségi és csúcsossági mutatója (ferdeségi mutató abszolút értéke kisebb 0,2-nél, a csúcsossági mutató abszolút értéke pedig 0,4-nél)?

E javaslat nem független az 1. javaslattól. Az értékelésnek két lépcsőben kellene megtörténnie.

Az I. rész megírása csak „beugróként” szolgálna, azon három fokozat lenne elérhető: nem felelt meg, szóbelire kötelezett, megfelelt. Aki 25% alatt teljesít ebben a részben az elégtelennel zárna a matematika érettségét. Az a diák, aki 25%-ot elér, de 50%-ot nem, azt szóbeli vizsgára köteleznék. A legalább 50%-os eredményt elérő diákok „megfelelt” minősítést kapnának az I. részre, és nekik a végleges érdemjegyük már legalább elégséges lenne.

Miután az I. rész már ilyen módon szerepelt a diák értékelésében, így az itt szerzett pontokat nem teljes súllyal, hanem azokat megfelelően vennénk figyelembe a végső pontszám kialakításánál. Nem lenne szerencsés ugyanis, ha az I. részben szerzett pontok nem játszanának szerepet a végső értékelésben (ez esetleg azt eredményezné a diákok egy részénél, hogy az I. részben csak a szükséges minimumot teljesítsék), de a II. rész tartalmát és jellegét nagyobb hangsúllyal szerepeltetnénk az összpontszám kialakításában.

3. A kihagyható feladat kihagyása

A választás lehetőségének megszüntetése se nem rontja, se nem javítja érdemben a vizsgázók összteljesítményét. Javaslat: a kihagyható feladat (a diák által történő) választásának megszüntetése.

Elképzelhető lehetne a rendszer olyan mértékű változtatása, hogy ne a diák, hanem tanára válassza ki az utolsó részben azt a feladatot, amelyet nem értékel. Vagyis mindhárom feladat kijavítása után – a pontszámok ismeretében – a diáknak legkedvezőbb módon járjon el az értékelő tanár az összpontszámba be nem számítandó feladatot illetően.

Természetesen továbbra is fennállna annak a lehetősége, hogy a diák egy feladatot ne oldjon meg, hiszen értelemszerűen az általa üresen hagyott feladat (ha mellette a másik kettőben van értékelhető momentum) lesz az, amelyet a tanár nem fog beszámítani a végső pontszámba.

Ez a megoldás több korábban felvetett kérdésre is megnyugtató választ ad:

- biztosan azt a feladatot nem értékeli a tanár, amiben a diák a leggyengébben teljesített;
- nem nyomja a diák vállát a választás terhe;
- nem fordulhat elő, hogy a diák rosszul méri fel képességeit, tudását, és így nem a megfelelő feladatokat választja ki megoldásra;
- a legjobb diákok is elégedettek lehetnek, ha mindegyik feladatot meg tudják oldani, nem kell semelyik megoldást a választás kényszere miatt kihúzni.

5.1.2. Javaslatok az emelt szintű vizsgával kapcsolatban.

A matematika-vizsgatárgy két szintje erősen összefügg, ezért a közös munkavégzés miatt látható, hogy az emelt szint reagál a középszint néhány felvetésére.

1. Az I. és II. rész arányainak módosítása

A tapasztalatokat összegezve elmondható, hogy a két rész eltérő karaktere megfelelő arányban szerepel a jelenlegi vizsgában, az arányok módosításával nem kapnánk a jelenleginél szerencsésebb eloszlást az összpontszámokra.

2. A kihagyható feladat elhagyása

A feladatkihagyási lehetőség megtartását javasoljuk az emelt szintű érettségi dolgozatban.

Fontos megjegyezni, hogy éppenséggel felvetődhetne a feladatkihagyási lehetőség kibővítése is. A jelenlegi I. részben ennek semmiképpen nem látszik értelme, hiszen az I. rész egészének és külön-külön az egyes feladatoknak a megoldottsága is igen magas, a legtöbb vizsgázó tehát csak az elé a nehéz döntés elé kerülne, hogy több, lényegében egyformán jól megoldott (vagy megoldható) feladat közül melyiknek a javítását ne kérje.

Ennél elgondolkodtatóbb lehet az a felvetés, hogy a II. részben kettő (vagy akár kettőnél is több) feladatot lehessen kihagyni. A matematikához képest jóval nagyobb választási lehetőség van a vizsgázók előtt például történelemből vagy akár magyar nyelv és irodalomból. Ehhez szükséges a feladatok számának növelése. Egy ilyen változtatás hatása a rendelkezésre álló adatokból nem mérhető, de az valószínűsíthető, hogy a választási lehetőség bővítése a jól döntő vizsgázók számára kedvező, teljesítménynövelő hatású lehet. Ugyanakkor „a bőség zavara” jelentősen megnehezíti a döntést is, s

könnyebb lenne (legalább részben) rosszul választani. A felvetést mindenesetre megfontolásra érdemesnek tartjuk.

3. Az öt témakör arányainak módosítása

A kétszintű érettségi vizsga fejlesztésekor sok vita kísérte a követelményrendszer kialakítását, ezen belül az öt nagy témakör arányát a vizsgán belül. Az arányok rögzítése óta is több ízben érte kritika a kitűzött érettségi feladatsorokat amiatt, hogy túlzottan kevés „hagyományos” tananyagtartalom jelenik meg bennük. Rendszeresen jelentkező kifogás, hogy „három valószínűség-számítási feladat is volt”, holott a látszat ellenére az előírt arányokat nem szokta meghaladni az V. témakör, csak arról van szó, hogy egy tipikus „valószínűség-számítási feladat” pontjai közül az útmutató alapján esetleg csak (az utolsó) 2-3 pont sorolható az V. témakörhöz. Így a 15%-os arány eléréséhez két, esetenként három feladatban is meg kell jelennie valószínűség-számítási vagy statisztikai részkérdésnek.

Az itemenkénti besorolásból kapott arányok természetesen nem követik jól a vizsgaleírás által előírtakat, így nem is ezt a besorolást módosítottuk, hanem egyszerűen a középszintű vizsgára előírt arányokkal súlyozva vettük figyelembe az egyes témakörök kiszámított eredményességét. Így a feladatsor átlagos megoldottsága 71,2%-ról 73,1%-ra nőtt. Ez a kisebb, mégis érezhető növekedés nem állhat messze attól, ami a valóságban történne egy ilyen változtatás esetén, hiszen a klasszikus tananyagtartalmakban az emelt szintű vizsgázók is bizonyosan eredményesebbek.

A magyar matematikaoktatásban (csökkenő szerepe ellenére) nemzetközi összehasonlításban még mindig kiemelkedő jelentősége van a geometriának. Hasonló módszerrel modelleztünk ezért egy tipikusnak tekinthető nyugat-európai vizsgát. Hogy a geometria eljelentéktelenedését még jobban hangsúlyozzuk, súlyát nullának választottuk. Legnagyobb súllyal az algebra (II. témakör, 40%) és a függvények (III. témakör, 30%) kerültek be a vizsgálatba, 10, illetve 20%-ot kapott az I. és az V. témakör. Az így elvégzett számítás még magasabb, 74,5%-os átlageredményt hozott a vizsgára.

Természetesen nem e kutatás feladata volt eldönteni a témakörök helyes megjelenési arányát, s bizonyára nem is az ebben a sorsdöntő szempont, hogy az arányok változtatásával hogyan módosulnak a feltételezett vizsgázói teljesítmények. Arról kell az oktatásirányításnak határoznia, hogy a kimeneti szabályozás eszközeivel mely tartalmak fontosságát kívánja megerősíteni a középfokú oktatásban.

4. A 7. feladat elhagyása

Bár nyilvánvalóan nem az értékelési rendszer módosítását jelenti, érdekes megvizsgálni, milyen hatással van az eredményekre, ha a sok szempontból rosszul működő 7. feladatot kivesszük a feladatsorból. A kérdés feltevésének csak azon 256 vizsgázó esetén van

értelme, akik a feladatot nem hagyták ki. Az ő eredményüket kiszámítottuk a 7. feladat figyelembe vétele nélkül is, és megnéztük, hogyan változott a százalékos teljesítményük.

Tekintettel a 7. feladat alacsony (52%-os) megoldottságára, várható, hogy a legtöbb vizsgázó eredménye javul, s ez így is történik: 3,3%-kal nő az átlageredmény. A 256 közül 166 vizsgázó (65%) átlagos teljesítménye nő a modell szerint, 102 vizsgázóé több mint 5%-kal, 13 vizsgázóé több mint 10%-kal. Hasonló eredményeket kapnánk természetesen, ha egy másik nehéz feladatot vennénk ki a feladatsorból. A 7. feladattal nem is az volt a baj, hogy nehéz volt, hanem hogy „rosszul” volt nehéz. Részletesebb vizsgálat ezért bizonyára kimutatná, hogy nem csak a vizsgázók átlageredménye javult volna a feladat elhagyásával, hanem a pontszámok eloszlása is „egészségesebb” lett volna.

5. A számológép-használat szabályainak módosítása

Bár semmilyen módon nem modellezhető az adatokból egy vonatkozó változtatás hatása, azonban a matematika vizsgaleírás egyik legégetőbb problémájának a számológép-használat szabályozását tartjuk. A számológépek gyors fejlődése az elmúlt években egyre több probléma elé állította a feladatsorok összeállítóit és javítóit, valamint a vizsgáztatókat is. A vizsgaleírás szerint az írásbeli vizsgán „szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép” használható. Kérdés, hogy egy nem szakos felügyelő tanár hogyan tudja eldönteni egy számológépről, hogy az szöveges adatok tárolására és megjelenítésére alkalmas-e, s az is kérdés, hogy néhány év múlva egyáltalán lesznek-e még ilyen gépek a piacon. Az egyre nagyobb tudású számológépek elterjedése esélyegyenlőtlenséget is teremt a vizsgázók között. A számológépek egyre több feladatot maguk is meg tudnak oldani, nincs világosan szabályozva, mi fogadható el a számológépre hivatkozva és mi nem. A legújabb gépek könnyűszerrel elbánnak például a harmadfokú egyenletekkel, s valóban egyre többször találkoznak a javítók olyan megoldásokkal, ahol egy bonyolult egyenlet felírása után azonnal következnek az eredmények a számológépre hivatkozva.

Elméletileg elképzelhető lenne a használható számológépek körének szabályozása, de ez a gyakorlatban kivitelezhetetlennek látszik. Egy ilyen számológép-lista 2-3 éven belül elavulna, egyes piaci szereplőket indokolatlan versenyelőnybe hozna, s aligha lehetne kötelezni az összes középiskolást ugyanazon géptípus beszerzésére.

A probléma megoldásának másik lehetséges iránya a számológépek használatának korlátozása vagy teljes betiltása. A teljes betiltás jelentősen szűkítené a kitűzhető feladatok körét, ezért a megoldott probléma helyett újabb problémákat generálna. A korlátozás tűnik még az egyik legjobban járható útnak abban az értelemben, hogy például a vizsga bizonyos részében lenne csak engedélyezett a számológép-használat, vagy pedig pontosan definiálni kellene és nyilvánosságra hozni, hogy a vizsga során milyen műveletek, tevékenységek megengedettek a számológépekkel.

A vizsgaleírás legközelebbi módosításakor – széles körű szakmai konzultációk után – szükséges tehát a számológép-használat újraszabályozása.

5.2. Magyar nyelv és irodalom

5.2.1. Javaslatok a középszintű dolgozatra vonatkozóan

1. A rendelkezésre álló egyre több adat feldolgozásának támogatása

Alapvetően megváltozott a korábbi gyakorlathoz képest az *érettségi vizsga során keletkező adatok*, információk kezelése. Jelentősen megnőtt a hozzáférés lehetősége, hiszen meglehetősen részletes adatbázis érhető el évről évre az Oktatási Hivatal honlapján, amelyet elsősorban a vizsgázók teljesítményének elemzésére használnak. Nyilvánvaló azonban, hogy a vizsgák során keletkező adatokat maguknak a vizsgáknak az elemzésére és továbbfejlesztésére is használni lehet. Általában az alábbi részterületekre vonatkozóan érdemes információkat gyűjteni: vizsgakövetelmények és vizsgaleírás, a feladatok minősége, a feladatfejlesztés folyamata, az értékelés megbízhatósága. Elemezni kellene, hogy a jelenleg hozzáférhető adatokat hogyan lehetne még hatékonyabban felhasználni a vizsgaminőség elemzésére, illetve lehetne-e változtatni az adatrögzítés jelenlegi gyakorlatán ahhoz, hogy a vizsga folyamatos monitorozása még hatékonyabban elvégezhető legyen a mérőeszközök kritikus elemzése által. Pszichometriában jártas szakemberek elemző munkájára lenne szükség, viszonylag egyszerűen és gyorsan elvégezhető feladat.

Az érettségi normál menetében nem rögzítenek feladat-szintű adatokat, ezért a keletkező adatszerű információk a vizsga monitorozására csak részlegesen használhatók. Az egykori Országos Közoktatási Intézetben elkészült a leggyakrabban választott 12 tantárgy érettségi vizsgájának felülvizsgálata 2005-ben és 2006-ban. Ezen kívül az érettségi vizsga tanulságairól két kötet is született, sok tantárgyi szintű elemzéssel. Ezek az elemzések természetesen *tantárgyi szintű következtetésekre* is alkalmasak, ugyanakkor szükség lenne a *módszertani elemzésükre* is: ennek alapján ugyanis meghatározható lenne, hogy milyen módon lehetne egy-egy alkalommal egyes tantárgyakról több adathoz jutni, olyanokhoz, amelyek már alkalmasak lennének feladat szintű elemzések elvégzésére. Természetesen lehetőség van arra, hogy a különböző tantárgyakhoz „rotációban” készüljön részletesebb elemzés, tehát minden évben néhány tárgyat vizsgálnának, és bizonyos időnként sor kerülhetne mindegyikre vagy a gyakrabban választottakra (ez is döntés és anyagi lehetőség kérdése). Ez lehetővé tenné, hogy további tantárgyakból is empirikus adatok alapján lehessen gondozni a vizsgát. A tantárgyi szintű elemzések adatainak feldolgozására a vizsgakövetelmények módosításához feltétlenül szükség van, ehhez tantárgyi mérési szakértelemre van szükség, ami közepes

időigényű munka. A vizsga monitorozásának előkészítéséhez dokumentumelemzés alapján mérési, vizsgafejlesztői szakértelemre van szükség, ez gyorsan elvégezhető munka.

Mivel az érettségi reform a korszak egyik legjelentősebb oktatáspolitikai fejlesztése volt, számtalan tanulmány, kisebb kutatás készült a témához. Az egykori OKI, ma OFI kutatásain kívül is készültek PhD kutatások és egyéb elemzések, sok tantárgyi szintű publikáció is megjelent. Egy teljességre törekvő *bibliográfia* elkészítése sokat segíthetne, hiszen valószínűleg sok kutatási eredmény halmozódott fel, amelyekről érdemes lenne tudni a követelmények felülvizsgálatakor. Ehhez kutatómódszertani alapismeretekkel rendelkező szakemberekre van szükség, aminek közepes az időigénye.²

Megfontolásra javasoljuk tehát, hogy a vizsgáért átfogóan felelős intézmény (az Oktatási Hivatal) meghatározott időnként egy általa felvett minta alapján rendelje meg a vizsgáztató intézményektől az írásbeli vizsgadolgozatok itemszintű adatainak rögzítését, továbbá az ADAFOR rendszeren belüli továbbítását. A magyarázat egyszerű: a kötelezően rögzítendő összpontszámokon kívül lényegesen finomabb elemzési lehetőséget nyújtanak az itemszintű adatok az elért összpontszám belső szerkezetéről. Értelemszerűen az adatok statisztikai elemzése is történjen meg, majd ezt bocsássa az OH a tételkészítő bizottságok (vagy más, általa megbízott szakértők) rendelkezésére a vizsga stabil minőségét biztosító elemzés céljából. Az egyes vizsgatárgyakra vonatkozó „gyorselemzések” kontroll szerepük révén is egyrészt növelhetik a tanári értékelés minőségét, másrészt lehetővé teszik a tervezett beavatkozások előzetes kontrollját, egyfajta előzetes hatásvizsgálatát is.³

Az egyes feladatok részletes elemzésének jelentősége abban is megragadható, hogy a típushibák (alacsony teljesítmény) értelmezésével a mögöttes tudáshiány vagy csak részlegesen kialakult képesség is feltárható. Az elemzés egyúttal a kérdésfeltevés eredményes kontrollja is, ugyanis az elvártnál alacsonyabb vagy akár egyöntetűen magasabb eredmény esetében magát a kérdésfeltevési módot is gondos vizsgálatnak érdemes alávetni.

E vizsgálat szakmai és pénzügyi részleteit további konzultációk során ki lehet dolgozni, ez lehet problémaorientált (pl. irányulhat az előző vizsgaidőszakokban rendre alacsony teljesítményt nyújtó intézményekre; az adatgyűjtés vonatkozhat csak a vizsga közép- vagy csak az emelt szintjére; érintheti az egyik vagy másik írásbeli feladatrészt; kiterjedhet csak

² Einhorn Ágnes (2011): Érettségi követelmények átdolgozása. Egy lehetséges stratégia. In: Az érettségi tervezett változásainak előzetes hatásvizsgálata. Szerk: Horváth Zsuzsanna. OFI, 2011.

³ Egy becslésen alapuló előzetes elemzés megtörtént az OH-ban és az OFI-ban egyaránt az ún. bukáshatár 20%-ról 25%-ra emelése előtt. Az előzetes elemzések módosították a tervezett oktatásirányítási beavatkozás mértékét.

egy-egy vizsgázói populációra, pl. a gimnáziumban, a szakközépiskolában vagy a felnőttképzésben érettségizőkre).

Természetesen a javasolt elemzési rendszer nem érinti az OH igen fontos visszajelzési rendszerét, amely minden tavaszi vizsgaidőszak főbb eredményeit közli, egyúttal összehasonlíthatóvá is teszi az egyes évek átfogó vizsgaeredményeit.

A már értékelt írásbeli vizsgateljesítmények fejlesztési szempontú statisztikai-szakmai elemzésének jelentőségét, szerepét az általában elfogadott vizsgafunkciók szempontjából is értelmezhetjük, amennyiben az adatok alapján érvényes következtetéseket vonhatunk le a vizsgakövetelményekre, a vizsgaleírásokra, a vizsgafeladatokra, a javítási-értékelési útmutatókra, majd az értékelési eljárásokra egyaránt.

2. Az adatgyűjtés megbízhatósága

A fentiekhez kapcsolódik az a javaslat, miszerint az itemszintű adatgyűjtés megbízhatóságának szempontjából meggondolandó az egyes szövegekhez kapcsolódó kérdések/részkérdések felépítése és pontozása mind a középszint *Szövegértés*, mind pedig az emelt szint *Nyelvi-irodalmi műveltségi* feladatsorában. Azt javasoljuk, hogy minden egyes rész kérdés egyértelmű jelöléssel (pl. a,b,c) legyen elkülönítve, és ahol lehetséges és életszerű, a rész kérdéseken elért pontszám is jelölve legyen.

3. Utánkövetési folyamatok

Az írásbeli feladatok és a javítási-értékelési útmutatók stabil minőségének fenntartásához illetve növeléséhez hozzájárulhat a vizsgaidőszakban érkezett kérdések, értékelési problémák tematikus elemzése, majd a tapasztalatok megosztása a tételkészítő bizottság tagjaival, továbbá az emelt szint értékelésére kijelölt javításvezetőkkel. Elképzelhető, hogy egy gyakori kérdések/tipikus problémák című rövidebb összeállítás része legyen magának a Javítási-értékelési útmutatónak is.

5.2.2. Javaslatok az emelt szintű feladatsorokkal kapcsolatban

- Nyelvi-műveltségi feladatsorra vonatkozó javaslatok
- A Nyelvi műveltségi-feladatsor esetében a bázisszöveg gondolatmenetének követését nagyobb pontossággal lenne szükséges elvárnia a feladatoknak (1. feladat). Ennek két oka is van: a tartalmi validitás felől közelítve nehezen indokolható, hogy az emelt szintű érettségi vizsga vonatkozó feladata megközelítőleg olyan szintű szövegértést vár el ezen a téren, amely nem, vagy alig haladja meg a középfokú nyelvvizsgán elvárható teljesítményt. Méréstechnikai szempontból pedig azért kifogásolható a feladat, mert nem szelektál kellőképpen, hanem sokkal inkább homogenizálja a

különböző képességű hallgatók teljesítményét. A hasonló típusú feladatok érvényességének erősítésére az alábbi lehetőségek kínálkoznak:

- a) A válaszelemek és a pontszámok 1-1 arányú megfeleltetése helyett, több válaszelem együttes helyes megoldása esetén adható meg a pont.
- b) A gondolatmenet rekonstruálását annak egésze összefoglalásaként értelmezzük, azaz csak a legfontosabb tételmondatok kiemelését, illetve a közöttük lévő tartalmi-logikai kapcsolat helyes bemutatását értékeli a feladat maximális pontszámmal.

Az értékelés úgy tehető numerikussá, hogy továbbra is megadjuk az elvárt elemek számát, (ennek az értéknek közelítenie kell a tételmondatok számához vagy meg kell egyeznie azokkal), továbbá az elemek közötti összefüggések értékelésére külön részpontszámot kell megállapítani. Mindez nem igényli a pontszámok radikális növelését az ilyen típusú feladatban, hiszen a 4 pont vagy ennél 1-2 ponttal nagyobb pontszám erre elegendőnek tűnik.

- Mivel az irodalomtörténet-írás történetének oktatása nem képezi részét a középiskolai tananyagnak, irodalomtörténészek nevére, életművére általában nem célszerű rákérdezni a Nyelvi-műveltségi feladatsor keretében. Ettől az elvtől csak rendkívül indokolt esetben javasolt eltérni.
- Nem célszerű a nyelvi-műveltségi feladatsor keretében olyan szerző nevére, műveire adatszerűen rákérdezni, akinek szövegeivel nagy valószínűség szerint a vizsgázó tanulmányai során nem találkozhatott. Olvasmányélmény, eleven esztétikai tapasztalat híján ezek az elvárt információk némiképp „halott” műveltséganyagnak tűnnek. Bár a feladatsor céljai közé tartozik többek között a vizsgázó műveltségének mérése is, szerencsésebb, ha ennek megvalósulása jobban összekapcsolódik az olvasói, értelmezői kreativitással.
- Az idézet felismerését elváró feladattípusban csak olyan szöveg szerepeljen, amelynek részletes feldolgozása nagy hagyománnyal rendelkezik a középiskolai oktatás gyakorlatában. Lehetőleg olyan művekből származzanak az idézetek, amelyekről a forgalomban lévő tankönyvek ismeretében vélelmezhető, hogy a vizsgázó 3-4 évnél nem régebben találkozott velük a tanítási óra keretében. Az általános iskolai memoriter-szövegeket ugyan a vizsgázók vélhetően nagy százaléka ismerné föl, ez a műveltséganyag azonban nem felel meg az emelt szintű érettségi vizsgán elvárható színvonalának. A tartalmi szempont mellett mérés technikai okokból sem lenne szerencsés ezekre építeni az idézetfelismerő feladatokat, ugyanis a nagyon magas megoldottság miatt ezek a feladatok nem lennének alkalmasak a vizsgázók teljesítményének differenciált mérésére.
- Érdemes lenne megfontolni, hogy a *Nyelvi-műveltségi* feladatsor esetében nem lenne célszerű az adatszerű ismeretek arányának bizonyos mértékű csökkentése. A vizs-

gázók ugyanis olyan esetben is az ismeret felidézésének feladatmegoldó stratégiáját látszanak előnyben részesíteni, amikor a forrásszöveg értelmezése révén könnyűszerrel eljuthatnának a helyes megoldáshoz. Lehetséges, hogy szerencsésebb lenne a nyelvi-irodalmi műveltséganyag és a kreatív szövegolvasás szorosabb kapcsolatának ambicionálása. Ha a helyes megoldásig kreatív olvasási műveletek révén is el lehet jutni (nem csupán a felidézés technikájára hagyatkozva), a feladat szövegének érdemes jeleznie ezt a lehetőséget. A feladatok, illetve részfeladatok sorrendjének összeállításakor figyelembe lehetne venni, hogy a felidézésre és a szöveg szoros szövegértelmezésére épülő feladatok ne különüljenek el, hanem váltakozzanak egymással. Mindezzel sugallni lehet a vizsgázó számára, hogy ne különítse el egymástól mereven megoldási stratégiáit – egyiket az egyik részre, másikat a másik részre tartva fenn –, hanem mindegyiket készenlétben tartva képes legyen alternatív megoldási útvonalak keresésére.

- Megfontolandó, hogy az idézetek felismerését célzó feladatokban némileg hosszabb citátumok szerepeljenek, olyanok, amelyek nagyobb bepillantást engednek a mű szerkezetébe, tematikájába, így a szöveg átfogó ismerete esetén akkor is felismerhetővé teszik a művet, ha a „szó szerinti” felidézés meghaladja a vizsgázó szövegismeretét. Érdemes megfontolni, hogy az idézeteket azonosító feladattípus a maitól eltérő kulturális szituációban, a nyelvi kultúra dominanciájának idején formálódott ki. Mára átalakult a kultúra szerkezete, s ezt a tényt talán érdemes e feladattípus esetében is figyelembe venni. A nyelvi-irodalmi műveltség eredendően a szövegekre, illetve a művek szövegszerű ismeretére épül, ezért természetesen továbbra is érdemes megtartani ezt a feladattípust, ugyanakkor nem bizonyos, hogy ma kétsornyi idézet alapján elvárható-e egy adott mű azonosítása. Ezen a téren talán némileg nagyobb rugalmasságra lenne szükség.
- Az emelt szintű érettségi Nyelvi-műveltségi feladatsorában kerülni kell az olyan kérdéseket, amelyek egészen alapvető tudást feltételeznek, hiszen ennek a feladatsornak az a funkciója, hogy a teljes vizsgázók köréhez viszonyítva feltételezhetően homogénebb és átlagosan magasabb tudásszinttel rendelkező populáció teljesítményéről alkosson differenciált képet. E cél felől tekintve a túlságosan egyszerű kérdések szerepeltetése kifejezetten kontra-produktív.
- Poétikai jelenségek esetében – sőt általában összetettebb problémakörökkel összefüggésben – célszerű lenne elkerülni, hogy a feladat tökéletesen megoldható legyen egy vagy két szintagma beírásával, azaz egyszerű megnevezés révén. Az ilyen típusú feladatok kifejtést igényelnek, éppen ezért az egyszerű megjelölés kissé mechanikus megoldásnak tűnik, s bizonyos mértékben mechanikus válaszra kondicionálja a vizsgázókat. Az adatra történő rákérdezés nem képes feltárni, hogy az összefüggések áttekintésére is képes-e a vizsgázó.

- Az emelt szintű érettségi vizsga Nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsorában a szűkebb értelemben vett nyelvi feladatokkal elérhető pontszámnak mindenkor el kell érnie az összpontszám negyedét, azaz a 10 pontot. Ilyen magas pontszámot adni egyetlen feladatra nem szerencsés, másrészt egy adott feladat a maga belső koherenciája folytán egy bizonyos képességre vagy egy bizonyos tudásterületre vonatkozik. Éppen ezért szerencsés lenne, ha a jelzett pontszám legalább két feladat között oszlana meg. Így minimálisan két ismeretkör, illetve képesség értékelésére nyílna lehetőség.
- Nem feltételezzük, hogy szükségszerűen a műfajisággal kapcsolatos kérdések mérik legpontosabban a nyelvi-irodalmi műveltséghez kapcsolódó képességeket, azt azonban igen, hogy az ilyen típusú kérdések alkalmasak a vizsgázók képességeinek differenciált értékelésére. A műfajiság problémakörében való jártasság a műfaj fogalmának komplex jellege miatt a nyelvi-irodalmi tájékozódás tekintetében meghatározó ismeret és képesség. Mindezek alapján feltűnő, hogy a feladatsor milyen kis mértékben aknázza ki a műfajiság fogalmkörében rejlő lehetőségeket. Természetesen nem egyszerűen arról van szó, hogy több idézet vagy műcím esetében kellene kérni a műfaj pusztá megnevezését, hanem sokkal inkább arról, hogy a műfajok jellegzetes sajátosságainak ismeretére alapuló kreatívabb jellegű részfeladatok szerepelhetnének némileg nagyobb számban a feladatsorban. A műfaj egyszerű megnevezése ugyanis még nem jelent garanciát arra, hogy annak jellegzetes poétikai sajátosságait is képes azonosítani a vizsgázó.
- Mivel a műfaji jellegzetességek olyan elsajátított olvasói stratégiákat hívnak elő a befogadás során, amelyeknek kiemelt szerep tulajdonítható a szövegek megértésében, a nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsorban a műfajiság témakörét érdemes lenne jelentőségéhez mérten kezelni. A vizsgált feladatsorban a 40 pontból mindössze 1 pont megszerzéséhez van szükség bizonyos – az egyszerű megnevezésben kimerülő – műfaji ismeretre, miközben például versidézetek felismerésével 4 pont szerezhető. Ez az arány nem tükrözi a két tudásnak az irodalmi szövegek megértésben betöltött szerepét. Százalékos arány megnevezésének nem látják értelmét, de a műfajisággal kapcsolatos ismeretekre és műveletekre épülő feladatok arányának növelését javasoljuk.
- A feladatsor összeállítása során el kell kerülni, hogy a feladatok, részfeladatok olyan módon kapcsolódjanak egymáshoz, hogy az egyik válasz lényegében automatikusan vonja maga után a másikat, s így a pontozás során a „dupla vagy semmi” elve érvényesüljön.
- Megfontolandó az olyan típusú verstani feladatok bevezetése, amelyek nem a megnevezés igényén alapulnak, hanem a szabályszerű ismétlődés tényleges felismerésén.
- A Nyelvi-műveltségi feladatsorban érdemes lenne jelentősen növelni a kompetencia-alapú feladatok arányát. A műveltség ugyanis nem egyszerűen adatok tárháza, hanem

az értelmező műveletek végrehajtásának képességét is magában foglalja, azt a potenciát, amely az adatok, tények, információk összekapcsolásával, egymáshoz való viszonyításával, értékelésével valósul meg.

- A Nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor elemzett feladataival kapcsolatban adott javaslatok összességében szükségessé teszik a vizsgaleírásban az emelt szint e feladatrészéhez rendelt követelmények korrekcióját.

2. Javaslatok a szövegalkotási feladatokkal kapcsolatban

- **Meg kellene fontolni, hogy nem lenne-e célszerű a pontozási rendszer átalakítása. Az érvényben lévő javítási-értékelési útmutató csak abban igazít el, hogy mi várható el egy adott pontozási tartományban tartalmi, szerkezeti és nyelvi szempontból. Ezzel szemben elképzelhető egy olyan pontozási rendszer, amely megadja, hogy legfeljebb hány pontot lehet adni az egyes kategóriákra, s ezen belül írja le az egyes szinteket. Ez a megoldás több előnnyel is járna. Egyrészt az eszszéjellegű kérdések kapcsán állandóan felmerül a javítás szubjektívitasának (vérmesebb vélemények szerint: önkényességének) problémája. Valóban túl magasak ezek a pontszámok ahhoz, hogy ne tagolják részpontszámok. Ha az adott feladat esetében a tartalomra, a szerkezetre és a nyelvre adott részpontszámokat is fel kellene tüntetni, vélhetőleg némileg kiegyenlítettebb lenne az értékelés gyakorlata. Másrészt az érettségi vizsgát elemző vizsgálatok lényegesen részletesebb statisztikai eredményekre támaszkodhatnának, ami hozzájárulhatna a vizsgarendszer tökéletesítéséhez.**
- **Javasoljuk, hogy a reflektálás feladat esetében a jövőben sem a feladat szövege, sem a javítási útmutató ne várja el az irodalmi példák – legtöbb esetben kissé erőltetett – felvonultatását az érvek kifejtése során. A Reflektálás feladat relatíve alacsonyabb megoldottsága természetesen nem tulajdonítható kizárólag az irodalmi példák említését megfogalmazó kíváncságnak. Míg a műértelmezés legalábbis több évtizedes hagyománnyal rendelkezik a középiskolai oktatásban, a Reflektálás új típusú feladat, amelynek nincs még számottevő tradíciója. Ezért valószínűsíthető, hogy sem a tanárok nem olyan gyakorlottak e téren a felkészítésben, sem a diákok nem írnak olyan gyakran érvelést, mint műértelmezést.**
- **Mivel a Gyakorlati írásbeliség más jellegű képességeket mér, mint amely az emelt szintű érettségi vizsgától elvárható, s szövegalkotási feladatok között immár harmadikként meglehetősen redundáns módon szaporítja ezek sorát, ezért javasoljuk e feladattípus megszüntetését, s a 15 pont megosztását a másik két szövegalkotási feladat, illetve esetlegesen a nyelvi-irodalmi műveltségi feladatsor között.**

5.3. Történelem

5.3.1. Javaslatok a középszintű dolgozatra vonatkozóan

1. Általános fejlesztési javaslatok

- Több más tantárgyhoz hasonlóan módosuljanak az írásbeli és a szóbeli arányai az eddigi 60% – 40%-ról $2/3 - 1/3$ arányra. Vagyis az egyszerű, rövid választ igénylő feladatok és a szöveges (kifejtendő) feladatok megoldása során egyaránt 50-50, az írásbeli során tehát összességében 100 pontot lehessen maximálisan szerezni, a szóbeli vizsgán pedig szintén legfeljebb 50 pontot.

A vizsgafejlesztés során, 2001/2002-ben lezajlott szakmai vita nyomán az érettségít szabályozó tantárgyi dokumentumok (általános és részletes követelmények) módosultak, többek között az eredeti állásponthoz képest 50 pontról 60 pontra nőtt a szóbelin maximálisan elérhető pontszám. Az elmúlt évek tapasztalatai bizonyították, hogy a szóbeli vizsga ekkora súlya torzítja az olyannyira áhított összemérhetőséget. A szóbeli vizsgák rendre jobban sikerülnek az írásbeli vizsgarésznél, a szóbelin a kompetencia alapon kialakított pontozási struktúra és pontozólap ellenére mégis érvényesül a megszüntetni kívánt globális értékelés, gyakorlatilag a kívánatos pontmennyiség kompetenciákra történő visszaosztása valósul meg. A középszintű szóbeli vizsga be nem vallott, mégis mindenki által ismert szerepe az, hogy feljavítsa az esetleg rosszabbul sikerült írásbeli vizsgarész eredményeit.

- Kívánatos lenne, hogy középszinten is külön feladatlapon jelenjenek meg az egyszerű, rövid választ igénylő feladatok és a szöveges (kifejtendő) feladatok. Az emelt szinthez hasonlóan a teszthez ne lehessen a történelmi atlaszt használni. (Az elemzés során a későbbiekben megfogalmazott javaslatunk szerint az egész írásbeli feladatsorhoz sem). Az elmúlt években már látszódtott a feladatkészítők szándéka, hogy elkerüljék azon feladatok, itemek szerepeltetését, melyeket a jelenleg forgalomban lévő atlaszok mindegyike által tartalmazott részletes kronológiai tábla segítségével lehet megoldani.
- Számítson külön vizsgarésznek az írásbeli feladatsor II. része, tehát a szöveges (kifejtendő) feladatok. Mindkettőben legyen egy minimális (tegyük fel 15%-os) teljesítési küszöb, amelyhez a vizsga folytatása köthető! Ilyen módon elkerülhető lenne az a létező jelenség, miszerint a jelöltek nem elhanyagolható aránya a teszten elért biztos eredménye tudatában bele sem kezd az esszék megoldásába.
- Szakmai fórumokon az új típusú érettségi bevezetésének első pillanatától és azóta is lépten-nyomon felmerül, hogy az írásbeli feladatainak legelejtén, a

feladatkiírás részeként szereplő ún. tételmondatok feleslegesek. Az elemzés alapján azonban a tételmondatok elhagyását nem javasoljuk, ugyanis a gyengébb képességű tanulóknak nagy segítséget nyújthat és nyújt is a feladatok megoldásában, bár az esszéknél valóban túlzottan megkönnyíti, gyakran értelmetlenné is teszi a térben-időben történő elhelyezést.

- A feladatok validitásának (megbízhatóságának) ellenőrzése érdekében ajánlott lenne a feladatok előzetes kipróbálása, bemérése.
- Ezzel együtt automatikusan egy feladatbank kialakítása.
- Sok szempontból kívánatos lenne feladatfejlesztők és -készítők képzése.
- Halaszthatatlan feladat a vizsgamodell, a vizsgaleírás és a követelményrendszer harmonizációja az új Nemzeti Alaptantervvel és a bevezetésre került kerettantervekkel.

2. Rövid választ igénylő feladatokhoz kapcsolódó javaslatok

- A jogi szabályozás szerint a feladatsor 6–12 feladatból kell, hogy álljon, azonban az új típusú vizsga 2005-ös bevezetése óta eltelt kilenc év során mindig 12 feladatból állt, igazodva a követelményrendszerben meghatározott témakörökhöz (korszakokhoz); kronologikusan sorakoztatva a feladatokat az ókortól napjainkig. Itt az ideje a jogi szabályozást a bevált gyakorlathoz igazítani: jelenjen meg mindez a Részletes követelményrendszerben.

Fontos lenne a mért kompetenciák körének szélesítése, de egyben az emelt szintű kompetenciák mérésének mellőzése is középszinten. A részletes elemzésből kiderült, illetve a tapasztalatok is azt sugallják, hogy a kompetenciák meglehetősen szűk körét célozza a mérés a rövid választ igénylő feladatok során. Bár a részletes elemzés során minden feladat esetében feltüntetésre került a célzott kompetencia, most is felsoroljuk az előfordulás gyakoriságának sorrendjében:

Fontosabb történelmi fogalmak meghatározás alapján történő felismerése; a fontos történelmi események történelmi személyekkel való összekapcsolása; fontos történelmi események helyekkel való összekapcsolása; megadott szempontok alapján információk gyűjtése szöveges forrásból, az információk összevetése saját korábbi ismeretekkel; kiemelkedő történelmi személyek életútjának ismerete; képi források megadott szempontok szerinti értelmezése; képi források leírása; történelmi tényezők közül az okok és a következmények összekapcsolása; történelmi térképek felhasználása ismeretszerzéshez; az egy témához vagy korhoz kapcsolható fogalmak kiválasztása, rendszerezése; képi források nagy történelmi korszakok szerinti csoportosítása; nagy történelmi korok és kisebb korszakok legfontosabb jellemzőinek ismerete; fontos történelmi események sorrendbe állítása; különböző típusú forrásokból származó információk összevetése; szövegértés kulcskompetencia.

A feladatkészítők részéről, az elmúlt néhány évet figyelve, látszik a törekvés, hogy bővítsék a mért kompetenciák körét, ezáltal színesebbé és egyben megbízhatóbbá tegyék a feladatsort. Megfigyelhető az az üdvözlendő jelenség is, hogy a pusztán szövegértéssel megoldható feladatok aránya nagyban csökkent. Minden törekvés és jó szándék ellenére azonban még mindig megjelenik középszinten egy-egy emelt szintű kompetenciát elváró feladat(rész), így volt ez a vizsgált feladatsorban is (feltételezések megfogalmazása a földrajzi környezetnek az egyes történelmi kultúrák kialakulásában játszott szerepéről; karikatúrák vagy szimbolikus ábrázolások alapján a szerző álláspontjának bemutatása).

- Szakmailag megalapozott lenne a nyílt végű feladatok arányának növelése a rövid választ igénylő feladatsoron belül. A részletes elemzésből egyértelműen kiderül, hogy a nyílt végű feladatok megbízhatóbbak: jobban illeszkednek az írásbeli által mérni kívánt mögöttes képességskálára, a kapott pontszám pontosabban előrejelzi az egész feladatsorra kapott pontszámot.
- Felülvizsgálandó a zárt végű feladatok esetében a disztraktorok megfelelő arányú alkalmazása. A zárt végű feladat (pl. feleletválasztás, hozzárendelés, sorrendbe helyezés, igaz-hamis kérdések) a részletek pontos ismeretének, összefüggések, logikai kapcsolatok látásának mérésére alkalmas. Hátránya, hogy összeállítása meglehetősen körülményes, nagy odafigyelést, pontosságot igényel, a több helyes válaszlehetőséget elkerülendő. Hátránya, hogy ha sok elem összeillesztésével kell dolgozni, bonyolulttá válhat a feladat. Egyes zárt végű feladattípusok esetében igen nagy a tippelés esélye. Az egyes itemek között nehézségi különbség is lehet, ugyanis a feladatmegoldás során egyre kevesebb válaszlehetőség marad, a végén kizárásos alapon történhet a hozzárendelés. Ezt elkerülendő ebben a feladattípusban, fölösleges elemeket (disztraktorok) kell szerepeltetni, erre a vizsgázó figyelmét a feladatkéírásban fel kell hívni (ez már évek óta így is történik). Szakirodalmi hivatkozásokban három elemhez egy-kettő, öt elemhez kettő-három disztraktor társítása az elvárt.
- Elvárható a 0,5 és az 1 pontos itemek tudatosabb, szakmailag alátámasztott alkalmazása. Ugyan itt is látható a feladatkészítők azon törekvése, hogy az egyes válaszlehetőségek nehézsége alapján különböztessenek meg 0,5 és 1 pontos itemeket, de ez a törekvés nem kellően következetesen jelenik meg a feladatsorban. A történelem középszintű vizsgája esetében példaként említhetjük a 10. és 12. feladat kételemű választásait, ezek joggal 0,5 pontos itemek. Azonban a 2. feladat mérésmethodikailag alig különbözik a 11. feladattól; noha előbbi esetében egy állítást öt világvalláshoz vagy egyikhez sem kell rendelni 0,5-0,5 pontért; utóbbi esetében egy leíráshoz kell rendelni a 7 intézménynév egyikét 1-1 pontért. Persze az elemzésből leszűrhető, hogy a feladat több iteme nagyon könnyű volt, és torzította a mérést.

3. Szöveges feladatokra vonatkozó javaslatok

- Javasoljuk, hogy ne lehessen kronológiát használni az esszéfeladatok megoldása során sem; csupán a Középiskolai történelem atlasz térképeiben, illetve a feladatokhoz forrásként járuló térképvázlatokon vagy nagy ritkán mellékelt kronológiai sorból lehessen, szűkebb keretek között, az időbeliségre vonatkozó adatokat leszűrni. Minden feladatsorban található olyan, jellemzően hosszú esszéfeladat, amelynek jelentős része egyszerűen kimásolható az atlasz kronológiájából. Mindez nyilván csorbítja az összemérhetőséget, akár különböző évfolyamok érettségizői esetében, akár a más feladatot választókkal való összehasonlításban.
- Javasoljuk a feladatsorban megjelenő és a kötelezően választandó esszék számának csökkentését. Statisztikailag kimutatható ugyanis, hogy kettő megírt kifejtendő feladat során hasonló eredmény születik, mint három esetében, különösen, ha a választás lehetőségét szűkítjük. Ezt indokolja az is, hogy rengeteg erőforrást használunk fel feleslegesen ilyen módon (idő, pénz, emberi energia, papír).

A következőkben táblázatos formában mutatok be négy javaslatot az új szisztémára:

1. szisztéma

3/1 (1 hosszú)

Magyar	középkor, kora újkor	hosszú
	XVIII-XIX. század	hosszú
	XX. század	hosszú

Hosszú (elemző) feladat: 50 pont

2. szisztéma

5/2 (1 hosszú +1 rövid)

Egyetemes	korábbi korok	rövid
	XX. század	rövid
Magyar	középkor, kora újkor	hosszú
	XVIII-XIX. század	hosszú
	XX. század	hosszú

Rövid (problémamegoldó) feladat: 18 pont

Hosszú (elemző) feladat: 32 pont

3. szisztéma

4/2 (1 hosszú +1 rövid)

Egyetemes	korábbi korok	rövid
	XX. század	rövid
Magyar	középkor, kora újkor, XVIII. sz.	hosszú
	XIX-XX. század	hosszú

Rövid (problémamegoldó) feladat: 18 pont

Hosszú (elemző) feladat: 32 pont

4. szisztéma

6/3 (1 hosszú +2 rövid; a jelenlegi választási szabályok szerint)

Egyetemes	korábbi korok	rövid
	XX. század	rövid
Magyar	középkor, kora újkor, XVIII. sz.	rövid
	középkor, kora újkor, XVIII. sz.	hosszú
	XIX-XX. század	rövid
	XIX-XX. század	hosszú

Rövid (problémamegoldó) feladat: 12 pont

Hosszú (elemző) feladat: 26 pont

- Javasoljuk az eddig az új típusú történelem érettségi vizsga egyik legnagyobb vívmányának tekintett műveleti alapú pontozás elhagyását. Az analitikus értékelés lényege, hogy az új típusú érettségi már addig is felvállalt célját, vagyis a műveletekre épülő kompetencia-központú szemléletmód bevezetését és elterjesztését az esszé-

feladatok pontozásánál a gyakorlatban is elkezdjük alkalmazni. Az akár közép-, akár emelt szinten javító tanárok az első években a részletes útmutató ellenére sem értették meg a szisztémát. Emelt szinten mára ez a probléma gyakorlatilag megszűnt, középszinten azonban nyilván létezik még, bár ennek kiszűrésére a 2012. évi őszi vizsgaidőszaktól a feladathoz tartozó konkrét javítókulcsban megjelentek a nem adható pontszámok.

A műveletek és a tartalmi elemek pontozása között természetesen szoros összefüggés van, hiszen a műveletek csak a konkrét tartalmakon keresztül értelmezhetők és értékelhetők.

Egy művelethez a problémamegoldó (rövid) feladatok esetében egy-két tartalom kapcsolódik, míg az elemző feladatokban – különösképpen az eseményeket alakító tényezők feltárásánál – több, kettő-három tartalmi elem is rendelődik.

Ha a javítókulcsban egy művelethez csak egy tartalmi elem kapcsolódik, akkor a javításban a műveletek és a tartalmak pontszámának is meg kell egyeznie. (Például: rövid feladatok esetében a tájékozódás térben és időben, a szaknyelv alkalmazása és a források használata kompetencia, illetve hosszú feladatok esetében a tájékozódás térben és időben valamint a szaknyelv alkalmazása szempontokra csak 0 vagy 2 vagy 4 pont adható.)

Ha a javítókulcsban egy művelethez több tartalmi elem kapcsolódik, akkor a köztük lévő szoros összefüggés miatt bizonyos pontszámok nem adhatók (például: rövid feladatoknál az eseményeket alakító tényezők feltárása kompetenciára nem adható 1 és 4 pont, a hosszú feladatoknál a források használatára nem adható 1 és 5 pont, az eseményeket alakító tényezők feltárása kompetenciára nem adható 1 és 6 pont).

Általános szabályként az egyes műveletek és az egyes tartalmak pontozásakor az alábbiakat kell érvényesíteni. A műveletekre 2 pont akkor adható, ha a hozzá tartozó, a vizsgázó által elért tartalmi pontszám az elérhető maximális tartalmi pontszám több mint 50%-a, 1 pont akkor adható, ha a tartalmi pontszámokból a vizsgázó legalább 1 pontot elért, 0 pont akkor adható, ha a vizsgázó a tartalmi elemekre nem szerzett pontot, és a válasza súlyos tévedést tartalmaz.

Emelt szinten évek óta – bár korántsem az összes javító által – alkalmazott módszer az, hogy a javító munkájának áttekinthetősége és ellenőrizhetősége végett egységes és jól azonosítható jelöléssel dolgoznak. (A helyes elemet jelölő „pipát” f_1 , f_2 , e_1 , e_2 stb. indexekkel látják el, így jelölve, hogy a forráshasználat első, második, illetve az eseményeket alakító tényezők feltárása első, második stb. tartalmi elemét fogadták el a tanuló fogalmazásának adott részében.) Kívánatos lenne ezt a gyakorlatot középszinten is meghonosítani. A térben és időben való tájékozódás elemeinek jelzése is történhet így (t és i betűkkel), bár itt a műveleti alapú pontozás a gyakorlatban úgy valósul meg, hogy ha sem a térbeliségre, sem az időbeliségre utaló helyes elem nem

szerepel, akkor 0 pont, ha csak az egyik, akkor 2, ha mindkettő, akkor 4 pont jár erre a kompetenciaterületre. A szaknyelv alkalmazása területén informális megegyezés alapján a javítók többsége azt a módszert követi, hogy ha a vizsgázó alig vagy rosszul használja a szakszókincset, akkor 0 pontot, ha az elvárt elemek felét, akkor 2 pontot, ha majd' az összességét, akkor 4 pontot ad.

A javaslat indoklása a következő. A műveleti pontok alkalmazása nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, sőt inkább hátrányosan befolyásolja az összemérhetőséget. Ugyanis a rendkívül gyenge teljesítményt túlpontozza a közepesen gyengéhez képest! Míg jobb teljesítmény esetében a pontokat gyors ütemben el lehet „veszteni”, addig egészen gyenge teljesítménnyel – köszönhetően részben a megértési pontoknak – 25%-os eredményt lehet produkálni.

De hogy hangsúlyozzuk azt is, ami az elmúlt két-három év erénye, azt a néhány apró – hiszen nagyobb változtatásra nincs jogszabályi lehetőség – változtatást. Sok év után megtörtént az esszé feladatok javításának standardizálása. A feladatokban rögzítésre került a források száma a tartalmi pontokhoz igazítva; a rövid (problémamegoldó) feladatban egy forrás jelenik meg (ritkán esetleg kettő, de biztos különböző típusúak és a feladat az összevetésük), míg a hosszú (elemző) feladatok esetében három forrás kaphat helyet. Előfordulhat, hogy ez utóbbi esetben kevesebb a forrás, de ez is csak akkor, ha egy forrás alapján kell több dolgot rögzíteni és megállapítani. Ez esetben a forrás szövegének tagolásával, soremeléssel ezt a feladat készítői jelzik. Szintén hosszú évek tévelygéseit lezárultával világosan értelmezhető a tartalmi pont kételeműsége (rögzít–megállapít).

- Javasoljuk a „megértés” szempont elbírálásának elhagyását. Ha egy feladat megértésének százalékos megoldottságát és a teljes feladat százalékos megoldottságát vetjük össze, azt tapasztaljuk, hogy a két adat rendre igen közel esik egymáshoz, szinte fedik egymást. Ezen tapasztalat alapján kimondható, hogy a „megértés” szempont alapján történő pontozás egy redundáns eleme az értékelésnek.
- Középszinten ne legyen problémamegoldó feladat, vagy ha marad, akkor igazi problémamegoldó feladat legyen a rövid esszé. Bár mindig érezhető volt az erre való törekvés, mégis a legtöbb esetben sajnós a problémamegoldó feladat nem eredeti funkcióját és hivatását töltötte, tölti be, hanem csak terjedelmében különbözik az elemző feladattól, abban, hogy nem egy leckét kérdez vissza a tanulótól, hanem csupán egy lecke egy-két bekezdését. Gyakorlatilag így volt ez a vizsgált írásbeli feladatlapon szöveges (kifejtendő) feladatainak esetében is, ahol csupán részben a 17. rövid esszé mondható problémamegoldónak. Ilyen módon az ilyen típusú feladatok működését is nehéz elemezni, a szakértők mindössze tapasztalataik alapján vélik úgy, hogy a középszinten vizsgázó diákok a valóban egy történelmi problémát felvető

feladatot vagy nem választják, vagy félreértik; és többségükben mechanikusan – a tételmondatban megjelenő korszakhoz kötődően – írják le azt, amit megtanultak.

- A kifejtendő feladatokhoz járuló képi források igazi képi források legyenek, ne csak képek, melyek képaláírását vagy magán a képen található szöveg által hordozott információt kezeli a diák forrásként.

5.3.2. Javaslatok az emelt szintű dolgozatra vonatkozóan

1. Az esszék javítási útmutatójának átalakítása

- Javasoljuk a műveleti elemek elhagyását mind a négy érintett kompetenciánál. Ez nyilván megváltoztatja a pontozási táblát. A tartalmi elemek pontozásánál vagy a jelenlegi 0-1-2 pontos rendszer használatának fenntartását, vagy a tartalmi elemeknél egy négy szintű (0-1-2-3 pontos) rendszer bevezetését célszerű alkalmazni a következő szintezéssel:

Források használata	1 pont	adatok egyszerű felhasználása, ismétlése
	2 pont	a forrás adatainak összetettebb alkalmazása
	3 pont	következtetések, megállapítások
Eseményeket alakító tényezők	1 pont	háttér adatok közlése
	2 pont	okok, következmények megfogalmazása
	3 pont	releváns megállapítások

- Javasolt a megszerkesztettség, nyelvhelyesség kompetencia jelentős átalakítása. Hosszú esszénél a maximális pontszám 8-ról 4-re történő csökkentése, és mindkét típusú esszénél az egyes kategóriák újrafogalmazása szükségszerűnek tűnik.
- Megfontolandó a feladatmegértés kompetencia elhagyása, s a többi szempont arányosítása, úgy, hogy a megszerkesztettség, nyelvhelyesség szempont a rövid és a hosszú esszénél is egységes pontszámarányt érjen (10 vagy 15%).
- Javasolt a javítás során egyértelmű jelek használatának kötelezővé tétele a különböző kompetenciák konkrét tartalmi elemeinek azonosítására.

2. Az esszék számának és a kiválasztás rendszerének megváltoztatása

A kétszintű érettségi bevezetése óta a történelem érettségien a vizsgaleírásnak megfelelően középszinten 8 közül 3-at, emelt szinten 10 közül 4-et kell a megadott szempontok szerint választania a diáknak. Ez a rendszer a választás lehetőségét kínálja fel a vizsga ezen részében (a tesztornál és a szóbelin nincs választási lehetőség). Az esszéfeladatok elemzésekor megállapítható: a pontozás egységességét jelzi, hogy bizonyos kompeten-

ciákra kiegyensúlyozottan kaptak pontokat a vizsgázók. Mégis óhatatlanul előfordul, hogy az azonos hosszúságú esszéknél elért eredmények bizonyos részpontszámoknál (elsősorban a források használatánál és az eseményeket alakító tényezőknél) akár 20%-ban is különbözzenek egymástól. Ez a tény mindenképp relativizálja az egységes szintű feladatsorról kialakított képet, s felmerül a kérdés, hogy tulajdonképpen ugyanazt a feladatsort írják-e meg a vizsgázók. Ugyanis elvileg bármelyik négy esszéfeladat választása esetén ugyanolyan eredménnyel kellene kalkulálnunk, ha azt állítjuk, hogy a feladatok azonos nehézségi szintűek. Nyilvánvalóan az egyik esszé könnyebb, a másik nehezebb, s ez ki is mutatható az elért pontszámok alapján. Már korábban is felmerült a javaslat – elsősorban az írásbeli II. részének túl nagy terjedelmére hivatkozva –, hogy valamilyen formában csökkenjen az esszék száma, mivel például a tételkészítő bizottság számára is évről-évre nagy nehézséget okoz a nagyjából hasonló nehézségi szintű esszék összeállítása, az elvégzett vizsgálat azonban most először mutatta ki, hogy a választható esszék nagy száma csökkenti a feladatsor belső koherenciáját és egységes szintmérő erejét. Az esszék száma kétféleképp csökkenthető: egyrészt a választható, másrészt pedig a megírandó feladatok számán lehet változtatni. A szakértők három lehetséges rendszert dolgoztak ki, amelyeket a tárgyanként elkészített elemzések tartalmaznak.

3. A rövid esszék tartalmi jellemzőinek problematikája

A sokéves tételkészítői és javítói tapasztalat azt mondhatja, hogy érdemes felülvizsgálni az ún. problémamegoldó (rövid) esszék kérdéskörét, s módosítani a vizsgaleíráson, illetve a vizsgaszerkezeten. Négy lehetséges fejlesztési javaslatot fogalmazunk meg:

- Középszinten ne legyen ilyen esszé, de emelt szinten minden rövid esszé a kiírásnak megfelelően legyen ténylegesen problémamegoldó. Ezáltal bizonyára nehezedne a feladatsor, de ez az egyéb változtatásokkal kompenzálható. Problémát jelenthet még, hogy nem könnyű ilyen tematikákat találni, a javítási útmutató elkészítése is bonyolultabb, hiszen egyrészt a forráselemzésnek egy probléma feltárásakor kiemelt szerepe van, másrészt a megoldókulcsnak esetleg többféle értelmezésre is lehetőséget kell kínálnia, stb.
- Ne legyenek ilyenek a rövid esszék. Ez a változtatás segítene egységes nehézségi szintűvé, s egyben a vizsgázók számára kiszámíthatóbbá is tenni a feladatsort, de a kollégák nyilván hiányolnák a valóban problémamegoldó esszéket, hiszen ezek által válik kicsit izgalmasabbá, érdekesebbé a feladatsor.
- Kerüljenek át a problémamegoldó típusú esszék a hosszúak közé (is). Így kevésbé lehet kikerülni azokat (vagy épp a hosszú esszék választásánál is determináció következik be a kikerülési szándék miatt).
- A javasolt új esszéstruktúrák megvalósulása esetén lehetne egy (vagy kettőből kötelezően választandó egy) olyan esszé, ami valóban problémamegoldó jellegű. Ez akár lehet olyan hosszú esszé is, amely vegyíti a problémamegoldást és az elvárt tudáselemekből épülő ún. elemző, vagy kifejtős esszét.

4. Egyéb javaslatok

- Előnyös lehetne a feladatok előzetes bemérése, hiszen így a negatív vagy nullához közeli korrelációjú itemek átalakításával a megbízhatóság növelhető lenne. Az itemkihagyásos reliabilitás módszerét alkalmazva lehetővé válik a nem jól működő itemek kiszűrése, átalakítása.
- Az I. részben csak 10 feladat legyen, így a vizsgaleírás százalékos arányainak (60-40, illetve 50-50) egyszerűbb lenne megfelelni, s ha emelt szinten megmarad a 0,5 pontos részkérdések rendszere, akkor is kb. 10-12-vel csökkenne az itemek száma. A vizsgázók kényelmesebben beleférnének a megadott időbe. Ebben az esetben ellenben az egyik problémamegoldó esszének kifejezetten jelenkor-társadalomismeret tematikájúnak kellene lennie.
- Kerüljön be a vizsgaleírásba „Az írásbeli feladatlap formai jellemzői – „Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok” tartalmához – kiegészítve azt a részt, hogy „a feladatok a részletes követelményekben meghatározott kompetenciákra (pl. források hasz-

nálata, szaknyelv alkalmazása) és tartalmakra (pl. név, évszám, topográfia) irányulnak” –, hogy a feladatok a vizsgakövetelményekben levő témakörök tartalmára is vonatkoznak.

- Törölni kellene a vizsgaleírásból azt a részt, amely arra utal, hogy az egyszerű, rövid választ igénylő feladatok többségükben zárt végű feladatok, hiszen egyrészt nem ez a gyakorlat, másrészt a zárt végű feladatok alacsony reliabilitásúnak bizonyultak.
- Módosítani kellene a vizsgaleírás esszéfeladatokra vonatkozó részében a következő mondatot: „A feladatokhoz nem feltétlenül kapcsolódik forrás (szöveg, kép, adat, térkép stb.)”, hiszen minden esszé megoldókulcsának lényegi eleme a forráshasználat, s az eddigi gyakorlat is azt mutatja, hogy minden esszéhez tartozik legalább egy elemzendő forrás.
- A vizsgaleírásban a rövid esszék terjedelmi korlátait kb. 110-130 szóban és 13-16 sorban, a hosszú esszékét pedig kb. 240-320 szóban és 30-40 sorban kellene megadni.
- A javítási útmutatót ki kellene egészíteni a jó válaszok jelölése kapcsán, hogy a helyes forráshasználatot (rövid esszénél középszinten F1, emelt szinten F1 és F2, hosszú esszénél középszinten F1, F2, és F3, emelt szinten F1, F2, F3, F4) jelekkel, az eseményeket alakító tényezőket (rövid esszénél középszinten E1, E2, emelt szinten E1, E2 és E3, hosszú esszénél középszinten E1, E2, E3 és E4; emelt szinten E1, E2, E3, E4, és E5) jelekkel kelljen jelölnie a javító tanárnak. Ugyanígy jelölni lehetne T illetve I betűvel, mire kapja a vizsgázó a Tájékozódás térben és időben kompetenciához tartozó pontokat. Ez jelentősen növelné a javítási pontosságot, s a vizsgázó is egyértelműen meg tudná állapítani betekintéskor, mely elemekre kapott, s melyekre nem kapott pontokat. Ez egyben várhatóan csökkenthetné a vizsgázói észrevételek számát, illetve megkönnyíthetné a felüljavító feladatát is.

5.4. Angol nyelv

5.4.1. Javaslatok a középszintű dolgozatra vonatkozóan

1. Eredmények disszeminálása

Javasoljuk, hogy a kutatás eredményeit, az elkészült elemzéseket az angol nyelvi tételkészítő munkacsoport megismerje, mivel a részletes adatok segíthetik a későbbi feladatírás megbízhatóbbá tételét a feladatok és itemek nehézségi szintjének finomításánál. Mint az elemzésből láttuk, egy itemet nem ítéltünk meg pusztán annak alapján, hogy viszonylag kevesen oldották meg. A jól mérő, de alacsony megoldottságú itemnek, ha jól differenciál a teljesítmények között és a képességekkel jól korrelál, helye van a vizsgarészek-összetevőkben; ha viszont a feladat belső konzisztenciája gyenge és az itemek között több nem korrelál a képességekkel, nem jó a feladat. Ezeket az adatokat viszont előre nem tudjuk, tehát csak az előzetes kipróbálás és a még koncentráltabb előzetes szakmai odafigyelés és megítélés hozhat e tekintetben még jobb eredményt.

2. A vizsgarész-összetevők mérési szintjei

A teljes írásbeli vizsga feladat- és itemelemzése azt mutatja, hogy a feladatok és itemek túlnyomó többsége az Íráskészség kivételével B1 szintű, a megbízhatósági adatok jók, és ez arra utal, hogy be lehetne vezetni a tiszta „B1” szintű vizsgát. Az Olvasott szöveg értéke és az Íráskészség jobb teljesítmények felé nyújtott görbét kiegyenlítették a Nyelvhelyesség és a Hallott szöveg értéke szinte tiszta „B1” szintű itemei, így a teljes vizsga teljesítménygörbéje a normálhoz közelít. Amíg nincs lehetőség előzetes kipróbálásra és az Íráskészség vizsgarész-összetevő megbízhatóbbá tételére, csak a tételkészítők még alaposabb moderálási munkája javíthatja tovább a teszt belső konzisztenciáját. Egy tisztán „B1” szintű feltétlenül jobban mérő, megbízhatóbb vizsga lenne, mint egy vegyes szintekre kalibrált. A két szinttel való működés szakmai nehézségei miatt a nemzetközi gyakorlatban is egy szintre készülnek a vizsgák. Ez a változás a vizsga megítélését és tekintélyét is növelné.

3. Produktív feladatok

Az elemzés egyértelműen arra a következtetésre jutott, hogy az úgynevezett „produktív” azaz „beírós” feladatoknak fontos helye van az írásbeli vizsgán, annak ellenére, hogy ezeknél a legnagyobb a megoldatlanság aránya és gyengébb a teljesítmény. Ezek a feladatok kimondottan jól mértek, és magas megbízhatósági mutatóik vannak. Ezért az első három vizsgarész-összetevőben ajánlott alkalmazásuk. Ha a tiszta „B1” szint és a nyílt végű feladatok alkalmazása miatt az első időben gyengébb teljesítmények születnek, oktatáspolitikai döntéssel lehet mérlegelni a vizsgapontok érdemjegyre váltását.

A produktív feladatok jó megbízhatósági mutatói és gyenge teljesítménye azt mutatja, hogy a felkészítésre nagyobb hangsúlyt kell helyezni.

4. Nyelvhelyesség

A vizsgafejlesztés kezdetén a Nyelvhelyesség vizsgarész-összetevő kisebb arányát (12%, míg a többi vizsgarészé 22%) középszinten az indokolta, hogy az alacsonyabb nyelvi szinteken a sikeres kommunikáció elérése volt a legfőbb kitűzött cél, ami számos olyan nyelvi pontatlanságot megenged, ami a sikeres kommunikációt nem gátolja. A vizsgarész-összetevő ezt a kommunikációs készségeket erősítő célt közvetítette a nyelvtanulók és a tanárok felé. Az elmúlt évek tapasztalata azt mutatja, hogy mivel a feladattípusok és a nehézségi szintek már minden tanár és vizsgázó számára ismertek, valamint az eddigi feladatsorok mindenki számára hozzáférhetőek, megalapozottnak tűnik az a változás, hogy a Nyelvhelyesség vizsgarész-összetevő, az emelt szinthez hasonlóan, azonos súllyal szerepeljen az értékelésben (30%) és a nyelvi kifejezés pontosságára nagyobb hangsúlyt fektessünk.

5. Íráskészség dolgozatrész

Az írásbeli vizsga leggyengébb láncszeme az Íráskészség vizsgarész-összetevő; a problémákat a középszintű érettségiben a vizsgarész-összetevő nem standardizált jellege okozza. Egy vegyes szintre készült, nem kipróbált feladatokkal dolgozó, egy nem képzett értékelő által (aki ráadásul a vizsgázó saját tanára) szemi-objektív értékelési skála alapján javított vizsgarész-összetevő mindenképpen csökkenti a vizsga megbízhatóságát. Ezekhez a problémákhoz képest a megbízhatósági mutatók elfogadhatók.

A teljesítményeket jobban differenciáló és még megbízhatóbb vizsgarész-összetevő érdekében több szinten kellene a vizsgarész-összetevőn változtatni.

Amennyiben a vizsga egységes „B1” szintű lenne, az Íráskészség „A” feladata maradhatna interakciós és tranzakciós szöveg létrehozása, csak valamivel magasabb szinten, összetettebb létrehozandó szöveggel. Ebben az esetben ennek megfelelő új értékelési skálát kellene kidolgozni. A jelenlegi értékelési skála felülvizsgálata is ajánlott, mert úgy tűnik, a magasabb pontszámok felé torzít. Jelenleg az „A” feladat értékelési kritériumai a feladat teljesítése, az érthetőség és az íráskép. „A2” szinten a cél csupán az, hogy az írásmű elérje a kommunikáció célját (a feladat teljesítése), tehát például valóban tanácsot kérjen, és ne arról írjon, milyen jó volt a kirándulás, átmenjen az üzenet (érthetőség), ha hibásan és nem mindig pontos szókinccsel is, és olvasható legyen a kézírás. A magas átlageredmény azt mutatja, hogy ez a feladattípus „A2” szinten elég jól megy, a szint emelése elképzelhető. Természetesen a saját, erre nem képzett tanár egyszemélyes javítása nagy hibalehetőséget hordoz. A „B1” szintre való áttérést az Íráskészség vizsgarész-összetevő esetében az is alátámasztja, hogy az Íráskészség „B1”-

es szintre vonatkozó szempontjai erősebben korrelálnak minden vizsgarész-összetevővel, mint az „A2”-es „A” feladat eredményei ugyanazokra a készségekre vonatkozóan.

Egy megbízhatóbb íráskészség értékeléshez a jelenlegi feladatokkal a következőkre lenne szükség:

- statisztikailag értékelhető számú dolgozat újrajávítása a konkrét problémák feltárására, és ennek alapján a skálák módosítása (a Hangnem és a Szövegalkotás szempontok különösen problematikusak),
- az értékelők szakmai képzése (emelt szinten új képzések indítása és a jelenlegi vizsgáztatók ismételt képzése; de középszinten is valamilyen továbbképzés),
- egy dolgozat két értékelő általi javítása (ez emelt szinten alapvető lenne, de középszinten is legalább két értékelőre lenne szükség a skálák felülvizsgálata mellett).

Az angol nyelvi érettségi hazai és külföldi szakmai visszajelzései általában igen pozitívak és az éles vizsgák értékelésénél minimális probléma szokott előfordulni. A vizsga nem igazán megbízható részei a Beszédkészség és az Íráskészség értékelés. Ha ebben előrelépünk, egy nemzetközileg is magas színű megbízható vizsgát kapunk.

Az angol nyelvi tételkészítő bizottság e tanulmány elkészítése előtt összeállított változtatási javaslatait az emelt szintű érettségi elemző tanulmány tartalmazza.

5.4.2. Javaslatok az emelt szintű dolgozatra vonatkozóan

1. Rosszul mérő feladatok / itemek elhagyása vagy a maximális pontszám megadása

Amennyiben erre lehetőség nyílna, feltétlenül a rossz item elhagyása mellett érvelnének a szakértők, mert így befolyásolná kevésbé a változtatás a vizsgázók összeredményét. Ennek praktikus megvalósíthatósága – sajnos – egyelőre nem látszik. Egy adott májusi vizsgaidőszakban mire a dolgozatokat kijavítják és az eredmények statisztikai feldolgozásra rendelkezésre állnak, már nincs idő döntést hozni egyes item(ek) elhagyásáról. A megoldást egy feladatbank létrehozása jelenthetné még, ahova az egyes feladatok kipróbálás, és a rosszul mérő itemek elhagyása után kerülnének. Szakmai szempontból ez a megoldás feltétlenül nagy előrelépést jelentene.

2. Az Íráskészség vizsgarész analitikus értékelési skáláinak felülvizsgálata

Az elemzésben leírt teljesítettségi adatok a skálák frissítésével javíthatóak lennének. Természetesen a produktív készségek értékelése mindig szubjektívebb lesz a kisebb léptékben, itemszinten mérhető készségeknél. Az értékelési szempontok, azok súlyozásának újragondolása és az egyes teljesítményszintekhez tartozó deskriptorok ponto-

sítása objektívebb és jobban diszkrimináló feladatokat eredményezhetne. Szükség lenne ennek kapcsán a javító tanárok képzésére is.

3. Új feladattípusok kipróbálása (Olvasott szöveg értése)

Megfelelő kipróbálás és kellő előkészítés után bevezethetőek lennének bizonyos új feladattípusok (pl. redundáns, a szövegkörnyezetbe nem illő mondatok kiszűrése; „lyukas szövegek” feleletválasztós kiegészítése; egyes fordulatok feleletválasztós értelmezése a szövegkörnyezet alapján). Javasoljuk, hogy a vizsgázó által nem felhasználandó, plusz elemeket tartalmazó feladatok esetében (pl. kihagyásos szöveg), a plusz elemek száma középszinten az itemek harmadát, emelt szinten az itemek felét tegye ki.

4. Új feladattípusok kipróbálása (Nyelvhelyesség)

A megadott szavak alapján történő szövegkiegészítéses feladattípusnál bővítenénk a választható szavak listáját, mert nehéz igazi, valóban elgondolkodtató választási lehetőségeket adni. B2-es vizsgákon általában +5-öt használnak. Ez az emelt szintű írásbeli érettségi vizsgán is működhetne. A szóképzési feladat esetében nem csak új szóra, hanem a zárójelben lévő szó szövegbe illő alakjára is célszerű rákérdezni, valamint nem feltétlenül a szóképzési lánc előző fokát kellene megadni. Így pl. a "limit"-ből az "unlimited"-et is kérhetnénk; vagy a "success"-ből a "successfully"-t.

5. A hangfelvétel tartalmának módosítása a Hallott szöveg értése vizsgarészben

A tételkészítő bizottság javaslata szerint, a feladat-meghatározás nem hangzana el a felvételen. A jelenlegi gyakorlatban is egy néma rész van beillesztve a felvételbe, amikor a vizsgázónak lehetősége van a feladatot végigolvasni a szöveg meghallgatása előtt. A néma rész meghosszabbításával biztosítva lenne a vizsgázó számára, hogy az instrukciók elolvasására is elegendő ideje legyen.

6. A szóbeli vizsgáztatók újraképzése

Ugyan a jelen tanulmánynak nem része, de az emelt szintű szóbeli vizsgáztatás tapasztalatai alapján feltétlenül javasoljuk a kötelező vizsgáztatói képzések felújítását azzal a változtatással, hogy a képzés maga is vizsgával záruljon, mely nagyban hozzájárulhatna ahhoz, hogy a feladatra legalkalmasabb szaktanárok végezzék a feladatot összehasonlítható, standard módon.

5.5. Német nyelv

A két megbízott szerző szoros együttműködésben készítette el a német nyelv vizsgatárgy egészére érvényes javaslatait, beavatkozási területenként csoportosítva őket.

5.5.1. Javaslatok

1. Változatlanág

Javasoljuk, hogy

- az érettségi vizsga továbbra is a kommunikatív szemléletre épüljön, alapjaiban, szemléletében lényegesen ne változzon.
- egyelőre ne változzon a középszint belső kétszintűsége.
- továbbra is legyen részletesen kidolgozott vizsgadokumentáció. Az esetleges változtatások végrehajtásánál figyelni kell a vizsgamodell koncepciójára.

2. Feladatokkal kapcsolatban tett javaslatok

Javasoljuk, hogy

- a feladatírók ne feladatsorokat készítsenek, hanem külön-külön önálló feladatokat, mert így jobban lehet a feladat itemeinek minőségére figyelni.
- az itemek jobb minősége érdekében legyen lehetőség a feladatok kismintás kipróbálására, elemzésére és javítására.
- azok a feladattípusok, amelyek az elemzés során komoly problémákat mutatnak, kerüljenek ki a vizsga feladattípusai közül.
- legyen lehetőség a vizsgafeladatok folyamatos elemzésére és kiértékelésére (amibe be lehetne vonni pl. egyetemi műhelyeket).
- legyen lehetőség a zárt végű vizsgafeladatokban alkalmazott disztraktorok elemzésére.
- az Íráskészség vizsgarészhez legyen lehetőség egy kismintán a vizsgafeladatok működésének elemzésére.
- az Íráskészség vizsgarészben a második feladatban mindkét szinten maradjon meg a választhatóság alapelve, ugyanakkor elemezni kell, hogy a feladatok mennyiben tekinthetők ekvivalensnek.
- legyen lehetőség a szóbeli vizsgafeladatok minőségének vizsgálatára is.

3. Az értékelési rendszerrel kapcsolatos javaslatok

Javasoljuk, hogy

- a zárt végű feladatoknál szűnjön meg a pontlevonás lehetősége, a feladatokat ennek értelmében kellene átalakítani.
- a nyílt végű feladatoknál legyen lehetőség a tanulói megoldások kismintás elemzésére is, mert csak így lehetne megtudni, hogy az értékelő tanárok helyesen használják-e az útmutatót, hogy milyen az értékelés minősége.

- az Íráskészség vizsgarész értékelési szempontjai közül töröljék a formai jegyek és hangnem szempontot vagy dolgozzák át az értékelési skálát.
- az Íráskészség vizsgarész értékelési skálái középszinten ne változzanak, emelt szinten viszont szükséges ezek felülvizsgálata.
- az írásbeli vizsgarészben alkalmazott lenullázási szabály legyen az élő idegen nyelvek esetében egységes. Amennyiben a vizsgázó nem valósítja meg az alapvető kommunikációs célt, akkor legyen kizárólag az összpontszám is 0 pont.
- a szóbeli vizsgához készült értékelési útmutatóban szereplő szempontokat és skálákat, illetve azok alkalmazását is vizsgálják, mert csak így kaphatunk teljes képet a vizsga egészének működéséről és beválásáról.

4. Konceptcionális javaslatok

Bár elemzésünk tantárgyspecifikus volt, szükséges lenne az érettségi vizsga továbbfejlesztése során közelebb hozni egymáshoz az élő idegen nyelvek vizsgáját, nagyobb összhangot létrehozni a feladattípusok, értékelési felfogások és eljárások között. Bár a vizsgafejlesztés idején történtek kísérletek arra, hogy az egyforma követelményhez egyformán működő vizsga kapcsolódjon minden élő idegen nyelv esetében, ezt akkor nem sikerült végigvinni. Ismeretes, hogy több vizsgarészben is eltérnek pl. a német nyelv és angol nyelv vizsga feladattípusai és értékelési kritériumai. Ezért javasoljuk, hogy jöjjön létre egy munkabizottság, amelyik az élő idegen nyelvi érettségi témáját újra felvállalja és összhangját megteremti, vagy legalább az egységesítés útján előbbre viszi.

6. 1. sz. melléklet – A kutatásban érintett telephelyek

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
027257	Pécsi Tudományegyetem Deák Ferenc Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola	Pécs		1	1	2		2	2			
027261	Megyervárosi Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium Árpád Fejedelem Gimnáziuma és Általános Iskolája	Pécs		2								
027396	Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma	Pécs		5								
027397	Leőwey Klára Gimnázium	Pécs	11	12	14	19	14	6	12	19	15	11
027399	ANK Gimnázium	Pécs		2								
027401	Kisfaludy Károly Gimnázium	Mohács	11		3	2			1	2	13	3
027402	SKI Táncsics Mihály Gimnázium	Siklós		3	8	2	1	2	6	1		1
027404	Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola	Szigetvár	6		4		11	1	3		10	
027406	Pécsi Tudományegyetem Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola	Pécs		4								
027417	Széchenyi István Általános Iskola, Gimnázium, Szakközépiskola és Sportiskola	Pécs	10	1	9	1	6	1	5	1	10	6
027417	Széchenyi István Általános Iskola, Gimnázium, Szakközépiskola és Sportiskola	Pécs			2		2				1	
027421	Zipernowsky Károly Műszaki Szakközépiskola	Pécs			7	3	3		9	5		
027422	Pollack Mihály Műszaki Szakközépiskola Szakiskola és Kollégium	Pécs	9		2	1	9		3		5	

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
027423	Radnóti Miklós Közgazdasági Szakközépiskola	Pécs		1								
027424	Pécsi Kereskedelmi, Idegenforgalmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskola	Pécs	4		4		4		2		9	21
027446	Baranya Megyei II. Béla Középiskol, Élelmiszeripari Szakiskola, Kollégium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	Pécsvárad	2		2		5				4	
027448	500. Sz. Angster József Szakképző Iskola	Pécs	1				1					
027938	III. Béla Gimnázium	Baja		1								
027939	Magyarországi Németek Általános Művelődési Központja	Baja		3							2	
027942	Szent István Gimnázium	Kalocsa		1								
027943	Bányai Júlia Gimnázium	Kecskemét		2								
027944	Katona József Gimnázium	Kecskemét		3								
027945	Bolyai János Gimnázium	Kecskemét		2								
027946	Móra Ferenc Gimnázium	Kiskunfélegyháza		3								
027947	Dózsa György Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium	Kiskunmajsa	2		9	1		2	6		7	
027948	Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola	Kunszentmiklós		1	4	2	10	1	1			
027949	Piarista Általános Iskola, Gimnázium és Diákotthon	Kecskemét	1	1	1	2		1				
027953	Kecskeméti Református Gimnázium	Kecskemét	3	8	2	8	12	3		5	9	1
027956	Kiskunhalasi Református Kollégium Szilády Áron Gimnáziuma	Kiskunhalas		9								
027975	Bereczki Máté Kertészeti, Élelmiszeripari és Mezőgazdasági, Gépészeti Szakképző Iskola	Baja	11				4		5		16	1

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
027978	Dózsa György Gazdasági, Műszaki Szakközépis-kola, Szakiskola és Kollégium	Kalocsa			8				1		4	
027978	Dózsa György Gazdasági, Műszaki Szakközépis-kola, Szakiskola és Kollégium	Kalocsa			1							
027986	VM ASzK – Bartha János Kertészeti Szakképző Iskola, Szentes	Szentes		1								
028009	Virágh Gedeon Szakközépis-kola és Szakiskola	Kunszentmiklós							1			
028374	Andrássy Gyula Gimnázium és Kollégium	Békéscsaba		4								
028375	Petőfi Sándor Gimnázium, Kollégium és Közétkeztetési Központ	Mezőberény	5	1		6	3	5	3	5		44
028376	Békés Megyei Hunyadi János Gimnázium, Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Nevelési Tanácsadó és Kollégium	Mezőkovácsháza	9		5		3	3			13	
028379	Kner Imre Gimnázium, Szakközépis-kola és Kollégium	Gyomaendrőd							1			
028380	Erkel Ferenc Gimnázium és Informatikai Szakképző Iskola, Kollégium	Gyula	3	7	2	6	7	14	4	4	5	4
028387	N. Balcescu Román Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium	Gyula		1								
028388	Karácsonyi János Katolikus Gimnázium	Gyula	6		5	1	1	1			1	
028390	Békés Megyei Tisza Kálmán Gyomaendrődi Szakképző Iskola és Kollégium	Gyomaendrőd			1		1		1			
028406	Kemény Gábor Logisztikai és Közlekedési Szakközépis-kola	Békéscsaba	10		3		2		3	2	5	

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
028408	Vásárhelyi Pál Szakközépiskola	Békéscsaba	1	1	7	3	6			2	10	
028992	Fráter György Katolikus Gimnázium és Kollégium	Miskolc		1								
029261	Herman Ottó Gimnázium	Miskolc		3								
029262	Diósgyőri Gimnázium	Miskolc	5	2	2		5			24		
029265	Eötvös József Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium	Tiszaújváros					2					
029281	Lévay József Református Gimnázium és Diákotthon	Miskolc	6	6	9	4	1	16	3	2	1	3
029292	Szent László Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola	Mezőkövesd	4		16		2	7	13	2	12	1
029298	Kós Károly Építőipari Szakközépiskola és Szakiskola	Miskolc	10		11		12		11		9	
029302	Berzeviczy Gergely Szakközépiskola és Szakképző Központ	Miskolc	3	1	2	2					1	22
029306	Széchenyi István Közgazdasági Szakközépiskola	Ózd		1								
029308	Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola	Miskolc		1								1
029312	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Surányi Endre Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium	Kazincbarcika	22	1	6		13		23	1	30	
029312	B-A-Z. M. Önk. Surányi Endre Gimnázium és Szakképző Iskola Irinyi János Szakközépiskolai Tagiskolája	Kazincbarcika	3	2	2		9		8	2	10	3
029333	Kereskedelmi és Idegenforgalmi Középiskola	Tokaj	6		4		3		6		3	1
029336	Diósgyőr-Vasgyári Szakképző Iskola és Kollégium	Miskolc	1		4		1		3		2	
029349	Széchenyi István Szakképző Iskola	Mezőkövesd	1		11		8				6	

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
029374	Szepsi Csombor Márton Gimnázium, Szakképző, Általános Iskola, Könyvtár, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat és Alapfokú Művészeti Iskola	Szikszo		2								
029736	Bethlen Gábor Református Gimnázium és Szathmáry Kollégium	Hódmezővásárhely		1	11	3	2	1	18	2		1
029737	Horváth Mihály Gimnázium	Szentes	17	9	6	4	10	1	5	9	2	2
029742	SZTE Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium	Szeged	4	3	11	9	3	19	6		2	4
029744	Deák Ferenc Gimnázium	Szeged	11	5	3	1	8	6	18	28	1	11
029745	József Attila Gimnázium	Makó		7								
029747	Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola; Instituto de Enseñanza Secundaria y Escuela de Artes Tömörkény István; Tömörkény István Gymnasium und Fachmittelschule für Kunst	Szeged		2								
029768	Corvin Mátyás Tagintézmény	Hódmezővásárhely			6		7		10		11	
029768	Gregus Máté Tagintézmény	Hódmezővásárhely	5		2	3	2		13		1	
030081	Chernel István Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	Gárdony								1		
030175	Vörösmarty Mihály Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	Kápolnásnyék	2		2				3			1
030180	Széchenyi István Gimnázium	Dunaújváros	9	4	1	11	12	10		2	9	5
030182	Ciszterci Szent István Gimnázium	Székesfehérvár		1								
030183	Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola	Székesfehérvár	1	5	5	5	1	3	14	10		5
030188	Bánki Donát Gimnázium és Szakközépiskola	Dunaújváros	3	5	10	3	3	3	7	6	2	10
030192	Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola	Székesfehérvár	2	7	11	8	10	10		4	2	6

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
030194	Lánczos Kornél Gimnázium	Székesfehérvár	1	2	1			1	2			1
030200	Fejér Megyei Vajda János Gimnázium és Szakközépiskola	Bicske		1								
030201	Fejér Megyei Szabolcs Vezér Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium	Pusztaszabolcs		3								
030209	Rudas Közgazdasági Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium	Dunaújváros	11		4	1	12	1	2		20	
030211	Belvárosi I. István Középiskola	Székesfehérvár		3								
030211	Belvárosi I. István Középiskola Bugát Pál Tagintézménye	Székesfehérvár	1		2					1	10	
030211	Belvárosi I. István Középiskola Hunyadi Mátyás Tagintézménye	Székesfehérvár		1								
030213	Dunaferr Szakközép- és Szakiskola	Dunaújváros	1								5	
030213	Dunaferr Szakközép- és Szakiskola Villamos Tagozata	Dunaújváros				1						
030214	Lorántffy Zsuzsanna Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium	Dunaújváros	2		4		2		8		1	
030216	Árpád Szakképző Iskola és Kollégium	Székesfehérvár	9		9		6	1	4		21	
030216	Árpád Szakképző Iskola és Kollégium Szent István Szakképző Iskolája	Székesfehérvár	5		5		5		8		2	
030219	Váci Mihály Ipari Szakképző Iskola és Kollégium	Székesfehérvár			1							
030221	Deák Ferenc Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakképző Iskola	Székesfehérvár	2		3		10		3			
030228	Kodolányi János Középiskola és Kollégium	Székesfehérvár		1								
030549	Prohászka Ottokár Orsolyita Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda	Győr		1								

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
031107	Svetits Katolikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Diákotthon	Debrecen				2		2				1
031197	Csokonai Vitéz Mihály Gimnázium	Debrecen	8	9	10	1	12	2	16	13	1	1
031198	Fazekas Mihály Gimnázium, Lycée Fazekas Mihály, Instituto Fazekas Mihály	Debrecen	14	5	1	16	9	8	1	3		4
031199	Tóth Árpád Gimnázium	Debrecen		8								
031200	Debreceni Egyetem Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziuma	Debrecen		1								
031201	Ady Endre Gimnázium	Debrecen		8								
031202	Medgyessy Ferenc Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola	Debrecen		1								
031203	I. Rákóczi György Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium	Derecske	3		1		4	1	7		9	
031204	Bocskai István Gimnázium	Hajdúböszörmény		3								
031208	Debreceni Református Kollégium Gimnáziuma	Debrecen	5	5	8		3	8			4	
031209	Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium, Szakközép-, Szakképző Iskola és Kollégium	Hajdúnánás		3								
031214	Arany János Gimnázium, Egészségügyi Szakképző és Közgazdasági Szakközépiskola	Berettyóújfalu		1								
031227	Bethlen Gábor Közgazdasági Szakközépiskola és Szakiskola Móricz Zsigmond Tagintézménye	Debrecen			2							
031228	Közgazdasági Szakközépiskola	Hajdúszoboszló					1	2				
031229	Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskola	Debrecen	6		12		3		3		17	
031230	Dienes László Gimnázium és	Debrecen	1	1					1			2

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
	Egészségügyi Szakképző Iskola Dienes László Grammar-School and Vocational School for Health Workers											
031231	Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskola és Zeneiskola-Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	Debrecen		1								
031243	Veress Ferenc Szakképző Iskola	Hajdúböszörmény	3		6		2		4			
031598	Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium	Eger		1								
031610	Gárdonyi Géza Ciszterci Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium	Eger		2								
031617	Wigner Jenő Műszaki, Informatikai Középiskola és Kollégium	Eger	5		2	2	6		6			
031619	Andrássy György Közgazdasági Szakközépiskola	Eger		1								
031625	Bornemissza Gergely Szakközép-, Szakiskola és Kollégium	Eger					2		1			
031936	Árpád Gimnázium	Tatabánya	7	8	6	8	5	2	4	3	4	3
031937	DOBÓ KATALIN GIMNÁZIUM	Esztergom			2	3	3	1				2
031944	Kossuth Lajos Közgazdasági és Humán Szakközépiskola	Tatabánya		1								
031956	Kereskedelmi, Vendéglátó és Idegenforgalmi Szakközép- és Szakiskola	Tatabánya			1				2		4	
032284	Balassi Bálint Gimnázium	Balassagyarmat		6								
032286	Bolyai János Gimnázium és Szakközépiskola	Salgótarján		5								
032288	Szent-Györgyi Albert Gimnázium és Szakközépiskola	Balassagyarmat		4								
032292	Szent Imre Keresztény Általános Iskola, Gimnázium és Szakképző Iskola	Balassagyarmat		1	1	1						3

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
032295	Madách Imre Gimnázium és Szakközépiskola	Salgótarján	1	9	5	5	8	9		9	7	3
032302	Táncsics Mihály Közgazdasági, Ügyviteli, Kereskedelmi és Vendéglátó-ipari Szakközépiskola és Szakiskola	Salgótarján	2	2	5	1	5		2	1		
032302	Táncsics Mihály Közgazdasági, Ügyviteli, Kereskedelmi és Vendéglátó-ipari Szakközépiskola és Szakiskola Kereskedelmi és Vendéglátó-ipari Tagintézmény	Salgótarján			1						2	
032314	Borbély Lajos Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium	Salgótarján			1				1			
032378	PIOK Ráday Pál Gimnázium	Pécel		2								
032464	Zsámbéki Premontrei Keresztelő Szent János Általános Iskola, Gimnázium, Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	Zsámbék					2		1			
032548	Nagy Sándor József Gimnázium	Budakeszi			2	2		1				
032549	Kossuth Lajos Gimnázium	Cegléd	5		6	7	7	17	6	5	12	7
032550	Radnóti Miklós Gimnázium	Dunakeszi		1								
032554	Ady Endre Gimnázium	Ráckeve		1								
032558	Petőfi Sándor Gimnázium, Gépészeti Szakközépiskola és Kollégium	Aszód	2	3	14	1	4		4			1
032561	Török Ignác Gimnázium	Gödöllő	10	2		13	1	8		21	3	6
032562	József Attila Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola	Monor	8	9	7	6	13	8	7	1	7	1
032563	Damjanich János Gimnázium és Szakközépiskola	Nagykátá	2	4	9		7	1	16		1	1
032564	Arany János Református Gimnázium, Szakképző Iskola és Diákotthon	Nagykőrös		1	3		2	7	3	8		

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
033659	Esze Tamás Gimnázium	Mátészalka		1								
033664	Kandó Kálmán Közlekedési Szakközépiskola, Gimnázium és Dr. Béres József Kollégium	Záhony	3		2			2				
033666	Arany János Gimnázium és Általános Iskola, Diákotthon és Gyermek Átmeneti Otthona	Nyíregyháza	1		3	1	1		4			
033667	Nyíregyházi Főiskola Eötvös József Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium	Nyíregyháza		4								
033676	Petőfi Sándor Közgazdasági Szakközépiskola	Fehérgyarmat	8	1	1	1			1		8	1
033686	Vásárhelyi Pál Építőipari és Környezetvédelmi-Vízügyi Szakközépiskola	Nyíregyháza	10		5		6		7	1	4	
033690	Inczédy György Középiskola, Szakiskola és Kollégium	Nyíregyháza	5		3		6		6		1	
033693	Móricz Zsigmond Szakképző Iskola és Kollégium	Fehérgyarmat									5	
033694	II. Rákóczi Ferenc Szakközép- és Szakiskola	Kisvárd	2		4		9		6		2	
033708	Bethlen Gábor Középiskola, Szakképző Iskola és Kollégium	Nyírbátor		1	1				1			
034141	Táncsics Mihály Gimnázium	Kaposvár		1								
034143	Kaposvári Egyetem Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium	Kaposvár	2	3	6				10			1
034145	Somogy Megyei Önkormányzat Mátyás Király Gimnáziuma	Fonyód		1								
034146	Berzsenyi Dániel Gimnázium, Közgazdasági Szakközépiskola és Kollégium	Marcali				1	2					1
034148	Munkácsy Mihály Gimnázium	Kaposvár	11	4	2	2	6	1	6	5	4	3
034149	Perczel Mór Gimnázium	Siófok	4		3	14	8	5	11	7	7	22

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
034155	Nagyboldogasszony Római Katolikus Gimnázium, Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	Kaposvár		2		1					1	
034190	Marcali Városi Önkormányzat Széchenyi Zsigmond Szakközépiskola-és Szakiskolája	Marcali									1	
034796	Szent Benedek Óvoda, Általános Iskola és Két Tanítási Nyelvű Gimnázium	Budapest								1		4
034836	Kerék Általános Iskola és Gimnázium	Budapest	3			2	13				1	
034877	Csokonai Vitéz Mihály 12 Évfolyamos Gimnázium	Budapest			3		3		1		9	
034982	József Attila Gimnázium	Budapest	13		10	11	14	9	5	3		1
035001	ELTE Gyakorló Általános Iskola és Középiskola	Budapest		1								
035072	László Gyula Gimnázium és Általános Iskola	Budapest		2		2				5	1	
035101	Bornemisza Péter Gimnázium, Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Sportiskola	Budapest			7	2	3		9	3		5
035152	Kispesti Waldorf Óvoda, Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Iskola és Gimnázium	Budapest		3		1						1
035176	Csete Balázs Gimnázium és Szakközépiskola	Budapest			1						2	
035187	Burattino Általános és Szakképző Iskola, Gyermekotthon	Budapest			1							
035220	Toldy Ferenc Gimnázium	Budapest	4	1	1	7	2	3				2
035222	II. Rákóczi Ferenc Gimnázium	Budapest		1								
035226	Veres Péter Gimnázium	Budapest	1	7	5	18	1	3		3		10
035228	Babits Mihály Gimnázium	Budapest		1								
035230	Eötvös József Gimnázium	Budapest	5	7		24	5	29	7	27	10	7

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
035231	Veres Pálné Gimnázium	Budapest		2								
035234	Vörösmarty Mihály Gimnázium	Budapest	1	13	4	1	1	1	13	21		1
035236	Kőbányai Szent László Gimnázium	Budapest	16	10	2	11	7	18	1	10		4
035239	Szent Margit Gimnázium	Budapest		2								
035244	Németh László Gimnázium	Budapest		3								
035244	Kassák Lajos Tagiskola	Budapest		1		1						
035245	Ady Endre Gimnázium	Budapest		1								
035246	Szent István Gimnázium	Budapest		2								
035247	Teleki Blanka Gimnázium	Budapest		1								
035248	Budapest Főváros XV. Kerületi Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Dózsa György Gimnázium és Táncművészeti Szakközépiskola	Budapest	12	2	8	1	12	4	8	7	15	
035249	Szerb Antal Gimnázium	Budapest	5	6	12	8	2	13	3	1	9	1
035250	Balassi Bálint Nyolcévolyamos Gimnázium	Budapest	2	1	3	5	1	1		4		
035253	Kispesti Deák Ferenc Gimnázium	Budapest	3	7		2	1	12				2
035256	Budai Nagy Antal Gimnázium	Budapest		2	9	2	3	2	7	2	3	4
035260	Patrona Hungariae Általános Iskola, Gimnázium, Diákotthon és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	Budapest		2								
035261	Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium	Budapest	1	5	6	3	9	9	3	10	1	2
035262	Than Károly Ökoiskola, Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola	Budapest	10		2		4		4		3	
035275	Szily Kálmán Kéttannyelvű Műszaki Középiskola, Szakiskola és Kollégium	Budapest	7		7		2		6	2	5	3
035279	ELTE Trefort Ágoston Gyakorlóiskola	Budapest	5	3	1	13	2	10		3		4

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
035328	Bethlen Gábor Általános Iskola és Újreál Gimnázium	Budapest		1								
035343	Pasaréti Gimnázium	Budapest										1
035344	Kosztolányi Dezső Gimnázium	Budapest		1		1	1		1			
035348	Szabó Lőrinc Kéttannyelvű Általános Iskola és Gimnázium	Budapest		1								
035367	Schulek Frigyes Kéttannyelvű Építőipari Műszaki Szakközépiskola	Budapest	7		9	1	4					21
035371	Kozma Lajos Faipari Szakközépiskola	Budapest			2		4	1	1		5	
035376	Modell Divatiskola, Iparművészeti, Ruha- és Textilipari Szakközépiskola és Szakiskola	Budapest	3		3			2	11			
035382	Puskás Tivadar Távközlési Technikum	Budapest	3		2		1		5			
035385	VM Közép-Magyarországi Agrár-szakképző Központ, Bercsényi Miklós Élelmiszeripari Szakképző Iskola, Kollégium és VM Gyakorlóiskola, Budapest	Budapest					1		1			
035385	VM KASzK, Szakképző Iskola – Mezőgazdasági, Erdészeti Szakképző Iskola, Kollégium és VM Gyakorló Iskola, Piliscsaba	Piliscsaba	5						2		1	
035386	Pataky István Fővárosi Gyakorló Híradásipari és Informatikai Szakközépiskola	Budapest	11		11	2	5		21			
035392	Bolyai János Fővárosi Gyakorló Műszaki Szakközépiskola és Kollégium	Budapest					2		2			
035417	Széchenyi István Gyakorló Kereskedelmi Szakközépiskola	Budapest	2		5		1		4	1	17	
035420	Vásárhelyi Pál Kereskedelmi Szakközépiskola	Budapest	4	2	1	3	11		13	3	1	12

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
	Szakközépiskola és Szakképző Iskola											
035491	Forrai Magániskola Kéttannyelvű Középiskola	Budapest		3								
035497	Adu Vállalkozói Szakközép- és Szakiskola, Két Tanítási Nyelvű Szakközépiskola és Gimnázium	Budapest		4	9		3		7	5	9	2
035525	Arany János Műszaki Szakközépiskola és Szakiskola	Budapest	4		3	1	5				6	
035550	Varga István Kereskedelmi, Közgazdasági Szakközépiskola és Szakiskola	Budapest	2		2		1		1	1		
035567	KIVI Kereskedelmi, Idegenforgalmi és Vendéglátóipari Alapítványi Iskola	Budapest	1									
035992	Verseghy Ferenc Gimnázium	Szolnok	5	3	1	14	3	17	7	7	10	5
035997	Móricz Zsigmond Gimnázium, Közgazdasági Szakközépiskola és Kollégium	Kisújszállás	1		3		7		20	1	4	1
036023	Gimnázium, Műszaki Szakközépiskola és Kollégium	Újszász	1		1					1		
036024	Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Liska József Erősáramú Szakközépiskola, Gimnázium és Kollégium	Jászberény	15		16	2	15	2	8	2	24	
036032	Székács Elemér Középiskola, Szakiskola és Kollégium	Törökszentmiklós		1								
036057	Kenderesi Szakiskola, Középiskola és Kollégium	Kenderes			1		5					
036068	Damjanich János Szakképző Iskola, Gimnázium és Kollégium	Martfű	5		1						3	
036378	Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium	Bonyhád		1								

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
036379	Illyés Gyula Gimnázium	Dombóvár		4								
036384	Garay János Gimnázium	Szekszárd	7	1	5	3	6	15	1	3	3	
036393	Apáczai Csere János Bölcsőde, Óvoda, Általános és Középiskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Kollégium	Dombóvár	9		14		2		10	3	5	1
036410	VM Dunántúli Agrár-szakképző Központ, Csapó Dániel Középiskola, Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Szekszárd	Szekszárd			2		1					1
036410	VM DASzK, Szakképző Iskola – VM Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Sellye	Sellye	1									
036410	VM DASzK, Szakképző Iskola – VM Középiskola, Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Vép	Vép			1							
036413	Herceg Esterházy Miklós Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium	Dombóvár					1					
036416	Központ	Szekszárd									1	
036729	Kanizsai Dorottya Gimnázium	Szombathely		2								
036732	Premontrei Rendi Szent Norbert Gimnázium	Szombathely	1	1	1	5	5		2	1	6	3
036741	Kereskedelmi és Vendéglátói Szakképző Iskola és Kollégium	Szombathely	3	2	3		7		5		8	5
036744	Szombathelyi Műszaki Szakképző Iskola és Kollégium Gépipari Szakközépiskolája	Szombathely		1								
036756	Élelmiszeripari és Földmérési Szakképző Iskola és Kollégium	Szombathely			1						2	
037166	Lóczy Lajos Gimnázium és Két Tanítási Nyelvű	Balatonfüred	6		3	2	1		1	12		11

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
	Idegenforgalmi Szakközépiskola											
037169	Lovassy László Gimnázium Lovassy-László-Gymnasium	Veszprém		1								
037171	III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	Zirc		1			8				2	
037178	Pápai Református Kollégium Gimnáziuma, Művészeti Szakközépiskolája, Általános Iskolája, Diákotthonai és Könyvtára	Pápa			6	1	5	5	5	2	2	1
037181	Bródy Imre Gimnázium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	Ajka	9		13	7	6	6	3		10	1
037193	Pápai Gazdasági Szakképző Iskola és Kollégium Tagintézménye	Pápa	2	2	4				4		4	
037194	Faller Jenő Szakképző Iskola és Kollégium	Várpalota				1	2					
037201	Veszprémi Közgazdasági Szakközépiskola	Veszprém	7		4		5	1	1		2	
037224	Széchenyi István Szakképző Iskola	Tapolca							2			
037513	Piarista Általános Iskola, Gimnázium, Diákotthon és Boldog Donáti Celesztina Óvoda	Nagykanizsa				1						
037630	Kölcsey Ferenc Gimnázium	Zalaegerszeg	3	2	3	7	1	3		12		22
037631	Gönczi Ferenc Gimnázium és Szakközépiskola	Lenti	3		3			1			3	1
037634	Vajda János Gimnázium	Keszthely	13	1	5	8	2	6	10	3	13	4
037635	Batthyány Lajos Gimnázium	Nagykanizsa	4		15	14	9	20	3	2		4
037640	Bibó István Alternatív Gimnázium és Szakközépiskola	Hévíz				4	3	2		1		2
037647	Csány László Közgazdasági Szakközépiskola	Zalaegerszeg	3		12	1			10	1		1
037655	Közgazdasági Szakközépiskola	Keszthely					4		1		1	
037656	Asbóth Sándor Térségi Középiskola,	Keszthely	2		4		1		8		1	

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
	Általános Iskola, a Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola Gyakorlóiskolája											
039227	Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma, Általános Iskolája és Diákotthona	Sárospatak	10	2	4	5	2	3	6	4	3	
063879	Constantinum Intézmény	Kiskunfélegyháza			1							
100510	Fóti Szabad Waldorf Óvoda, Általános Iskola Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Gimnázium	Fót										1
100566	Alsóerdősori Bárdos Lajos Általános Iskola és Gimnázium	Budapest		1								
101433	Szentendrei Református Gimnázium	Szentendre		1								
101641	Fészek Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	Solymár		1		2		1				
102506	Séf Vendéglátóipari, Kereskedelmi és Idegenforgalmi Szakképző Iskola	Veszprém	1	1	1		1		1	1	3	
102648	Kőrösi Csoma Sándor Két Tanítási Nyelvű Gimnázium és Szakközépiskola	Budapest	1			1	1	2		20		8
102703	Abigél Többcélú Intézmény Debrecen Tagiskola	Debrecen		4	1		3					
102794	Széchenyi István Gimnázium	Budapest		1								
200002	Kossuth Lajos Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola	Miskolc	5	1	16	2	11		16	1	10	3
200005	Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi, Informatikai Szakképző Iskola és Kollégium	Kőszeg			2						2	
200078	Altisz Alapítványi Gimnázium Szakközépiskola és Kollégium	Budapest				1			2			

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
200410	Friedrich Schiller Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium Pilisvörösvár – Friedrich Schiller Gymnasium, Berufliches Gymnasium und Schülerwohnheim Werischwar	Pilisvörösvár	11	1	1	1				5		
200446	Dankó Pista Egységes Óvoda- Bölcsőde, Általános Iskola, Szakképző Iskola, Gimnázium és Kollégium	Biri							1		4	
200580	Teleki Blanka Gimnázium Szakközépiskola Szakiskola és Kollégium	Tiszalök	3								1	
200598	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Váci Mihály Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium	Encs	2		4	4	5	8	1		2	
200599	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat József Attila Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium	Ózd		2								
200599	B-A-Z M. Önk. József Attila Gimnázium és Szakképző Iskola Bolyai Farkas Szakképző Tagiskolája	Ózd			1				1			
200599	B-A-Z M. Önk. József Attila Gimnázium és Szakképző Iskola Serényi Béla Gimnázium Szakképző Tagiskolája	Putnok	2		1		2				1	5
200600	B-A-Z. M.Önk. Kossuth Lajos Gimnázium és Szakképző Iskola Trefort Ágoston Szakképző Tagiskolája	Sátoraljaújhely			1							
200679	Eszterházy Károly Főiskola Gyakorló Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	Eger	10	2	2	1	1	4	7		5	3

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
200776	Mikszáth Kálmán Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola; Tagozat	Rétság			1							
200795	Euroszféra Magángimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola	Solt		1								
200897	Oladi Általános Művelődési Központ Teleki Blanka Középiskolája és Szakiskolája	Szombathely			2				2		1	
200908	Széchenyi Ferenc Gimnázium és Kollégium	Barcs		1								
200908	Ipari és Kereskedelmi Szakképző Iskola	Barcs			1						4	
200914	Tolna Megyei Szent László Szakképző Iskola és Kollégium (TISZK) Perczel Mór Szakközépiskolai Tagintézménye	Bonyhád			4		2				21	2
200914	Tolna Megyei Szent László Szakképző Iskola és Kollégium (TISZK) Bezerédj István Szakképző Iskolai Tagintézménye	Szekszárd	1		2	1	2		1		17	1
200923	Kecskeméti Művészeti Óvoda, Általános Iskola, Középiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Kodály Zoltán Ének-zenei Iskolája	Kecskemét		2								
200938	Fekete István – Vörösmarty Mihály Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola	Ajka				1	1					
200951	Hunyadi János Általános Iskola Gimnázium Szakközépiskola és Kollégium	Jánoshalma	1				1			1	2	
200955	KTKT Általános Iskola és Középiskola, Wattay Középiskola és Szakiskolája	Kiskőrös	7	1			8				5	
200958	Bárony István Mezőgazdasági, Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium, a Csongrádi Oktatási Központ, Gimnázium, Szakképző Iskola és	Csongrád									2	

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
	Kollégium Tagintézménye											
200958	Sághy Mihály Szakképző Iskola, Középiskola és Kollégium, a Csongrádi Oktatási Központ, Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium Tagintézménye	Csongrád			5		3				1	
200994	Mátészalkai Szakképző Iskola és Kollégium	Mátészalka	2		4		3				11	
200994	Mátészalkai Szakképző Iskola Baross László Mezőgazdasági Szakközépiskolai és Szakiskolai Tagintézménye	Mátészalka	1						3			
201165	Szolnoki Műszaki Szakközép- és Szakiskola Baross Gábor Gépipari, Közlekedési Tagintézmény	Szolnok	3		1				2			
201165	Szolnoki Műszaki Szakközép- és Szakiskola Jendrassik György Gépipari Tagintézmény	Szolnok			1	3	2		14		3	
201176	Kecskeméti Humán Középiskola, Szakiskola és Kollégium Széchenyi István Idegenforgalmi, Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskolája	Kecskemét	1			1	1					14
201176	Kecskeméti Humán Középiskola, Szakiskola és Kollégium Kocsis Pál Mezőgazdasági és Környezetvédelmi Szakközépiskola és Szakiskolája	Kecskemét										1
201177	Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium; Gáspár András Szakközépiskola és Szakiskolája	Kecskemét	8		2		11		17		3	
201177	Kecskeméti Műszaki Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium; Kandó Kálmán Szakközépiskola és Szakiskolája	Kecskemét	5		14		3		6		4	
201178	Somogyi TISZK Baross Gábor Közép- és Szakiskola	Siófok	2				4					

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
201178	Somogyi TISZK Közép- és Szakiskola Krúdy Gyula Tagintézményének Rudnay Gyula Szakképzője	Tab	1				1					1
201200	Váci Mihály Gimnáziumi Tagintézmény	Tiszavasvári			1		5					1
201217	Tatai Református Gimnázium	Tata		3								
201263	Lágymányosi Bárdos Lajos Kéttannyelvű Általános Iskola és Gimnázium székhely	Budapest	1	2	3							
201286	"Kökönyösi Oktatási Központ" Szakközépiskola	Komló							2		2	
201288	Szegedi Kereskedelmi, Közgazdasági és Vendéglátóipari Szakképző Iskola Kőrösy József Tagintézmény	Szeged	3	1	1	10	1		1	4		2
201289	Szegedi Műszaki és Környezetvédelmi Középiskola és Szakképző Iskola Csonka János Tagintézménye	Szeged					5		1		16	
201289	Szegedi Műszaki és Környezetvédelmi Középiskola és Szakképző Iskola Gábor Dénes Tagintézménye	Szeged	17		14		8		21	1	2	3
201290	Szegedi Szolgáltatási Középiskola és Szakiskola Vedres István Építőipari Tagintézménye	Szeged	1		6	2	6		2			
201326	Tiszaparti Római Katolikus Általános Iskola és Gimnázium	Szolnok	2	16	1	4		1		9		6
201327	II.Géza Gimnázium	Bátaszék	2				2					1
201348	Karcagi Nagykun Református Gimnázium, Egészségügyi Szakközépiskola és Kollégium	Karcag	5		5		3	1	9			
201354	Debreceni Egyetem Balásházy János Gyakorló Szakközépiskolája, Gimnáziuma és Kollégiuma	Debrecen	3	1	3		9		2		8	
201393	Boros Sámuel Szakközépiskola, Szakiskola	Szentes	1	2	1	2	8		4	1		

OM	intézmény neve	település	magyar nyelv és irodalom		matematika		történelem		angol nyelv		német nyelv	
			közép-szint	emelt szint	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.	ksz.	e.sz.
201410	Szent Benedek Gimnázium és Szakképző Iskola Miskolci Tagintézménye	Miskolc					2					
201471	Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközép- és Szakiskola	Dunaújváros	6		5		2				13	
201477	Bajza József Gimnázium és Szakközépiskola	Hatvan	9	10	9	1	12	10			1	5
201492	Szalézi Szent Ferenc Gimnázium	Kazincbarcika		1		3	1	1	2	11		5
201505	Sztehlo Gábor Evangélikus Gimnázium	Budapest	7		8	1	2	1	10		1	3
201560	Fáy András Görögkatolikus Közgazdasági Szakközépiskola	Miskolc	13	1	4		7		7	7	20	1
201594	V. István Katolikus Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskola	Sátoraljaújhely	1			2	2		3			

7. 2.sz. melléklet – Az adatrögzítés lépései

Az adatrögzítés lépései:

1. Belépés egy link segítségével az adatrögzítő felület belépési oldalára.
2. Belépés az egyedi kóddal, majd kattintás a „Folytatás” gombra.
3. Belépés után a nyitó oldalon automatikusan megjelent az Adatrögzítő neve és az aktuális dátum. Itt kellett megadni a dolgozat egyedi azonosítóját, amit a rögzítés szervezőjétől kapott meg mindenki.
4. A vizsgatárgy és a vizsga szint kiválasztása után kattintás a „Következő” gombra. Amennyiben valamelyik mezőt nem töltötte ki a rögzítő, a rendszer erre figyelmeztette.
5. Az egyes mezők között leggyorsabban a Tab, valamint a fel/le kurzor billentyűkkel lehetett lépni. Emellett az egér bal gombjával a mezőbe kattintva lehetett a rögzítő mezőbe belépni.
6. A rendszer az első oldalon választott vizsgatárgynak és szintnek megfelelő rögzítő felületet töltötte be, a felületen szereplő mezők sorrendje hűen követte az érettségi dolgozat feladatainak sorrendjét.
7. Minden mezőnél csak bizonyos pontértékek, valamint a '-' jel (jelentése: nem választott) volt engedélyezett. Azt, hogy mely mező esetén pontosan milyen értékek engedélyezettek, valamennyi mező után felsorolás mutatta. Amennyiben ettől eltérő érték kerül be egy mezőbe, a rendszer erre figyelmeztetett, és nem engedte a rögzítést.
8. Amennyiben egy füzet pontszámainak rögzítése befejeződött, az oldal alján lévő „Következő” gombra kattintva lehetett továbblépni a dolgozat következő füzetének rögzítő oldalára. Az „Előző” gombra kattintva mindig az előző rögzítő oldalra léphetett vissza a rögzítő.
9. Minden oldal alján megtalálható volt két ellenőrző mező: a „Füzet összpontszám” az aktuális füzet rögzített összpontszámát mutatta, míg a „Dolgozat összpontszám” pedig az aktuális dolgozat összes addig rögzített pontszámát mutatta. Ezek segítettek ellenőrizni, hogy minden pontszámot megfelelően rögzült-e.
10. Amennyiben az adott dolgozat több füzetből áll, a „Következő” gombra kattintva lehetett a következő füzetre lépni.
11. Amennyiben a dolgozat utolsó füzetének eredményei is berögzítésre kerültek, az oldal alján a „Jóváhagyás” gombra kattintva lehetett a jóváhagyó felületre lépni.

A jóváhagyó felületen egy táblázatban összefoglalva látható volt az adott dolgozat összes rögzített pontszáma, illetve az oldal alján a dolgozat összpontszáma. Amennyiben valamely adat nem volt pontos, az „Előző” gombra kattintva vissza lehetett lépni a rögzítő felületre és javítható volt a hibásan rögzített érték, vagy értékek. Amennyiben nem volt probléma, az „Elküldöm” gombra kattintva véglegesíthette a rögzítő a rögzítést. Ezzel az adott dolgozat pontszámainak rögzítése megtörtént.

12. Ezután két lehetőség állt a rögzítő rendelkezésére: a „Kilépés” link (ezzel a rendszer visszalépett a rögzítő felület belépési oldalára), illetve a „Következő vizsgázó” link (ezzel elkezdődött egy másik dolgozat pontszámainak rögzítése).

A 2012. május-júniusi érettségi feladatsorok megoldásainak itemszintű rögzítése

Rögzítőfelület – technikai útmutató

2013. március

A rögzítés célja

Az „Átfogó minőségfejlesztés a közoktatásban” című kiemelt projekt „Központi mérések és a vizsgarendszer fejlesztése” pillére elvégzi a 2005-ben bevezetett kétszintű érettségi

vizsgarendszer további fejlesztését, ide értve a vizsgakövetelmények felülvizsgálatát, a vizsga hatásvizsgálatát, feladatállományának továbbfejlesztését, valamint a vizsgáztatás minőségének javítását.

A 2012. május-júniusi írásbeli érettségi vizsgadolgozatok eredményeinek részletes (itemszintű) rögzítése egyik kulcseleme ezen feladatok mérésmetodikai vizsgálatának. A rögzítésben szaktanárok vesznek részt, mivel az egyes vizsgatárgyakhoz szükséges szaktudással lehet hatékonyan, megbízhatóan elvégezni a feladatot.

A rögzítés eredményeképpen létrejön tárgyanként és szintenként egy-egy olyan adatbázis, amelyet ezután különböző statisztikai módszerekkel, mérésmetodológiai eszközökkel és modellekkel több szempontból elemez egy-egy megbízott szakértői kör. A szakértők feladata olyan fejlesztő, javító javaslatok megtétele, amelyek segítik a két-szintű érettségi vizsgarendszer fejlesztését, illetve a jelenlegi rendszeren belül a feladatsorok minőségének fejlesztését.

Alapinformációk

A rögzítést csak a vizsgatárgynak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus végezheti el.

A projekt a javítás rögzítésére hivatott, a dolgozatokat szigorúan nem szabad felülvizsgálni, pontosan követni kell a javító által beírt pontszámokat. Amennyiben a javító tanár hibát követett el, a rendszer nem engedi a dolgozat rögzítését. Ebben az esetben egy külön a rögzítők számára átadott excel-fájlban kell rögzíteni a hibásan javított dolgozat minden itemét.

A rögzítés itemszintű, amely az egyes vizsgatárgyak esetében eltérő elemzési mélységet takar. A legtöbb dolgozat esetében ez a részfeladat megoldásainak, azaz a részpontszámok rögzítését jelenti.

A rögzítő felületen egy lapon egyszerre megjelenő feladatok egy-egy füzetnek felelnek meg, ezek száma az egyes vizsgatárgyak esetében eltérő.

A rögzítő felület Google Chrome és Mozilla Firefox böngészőkre van optimalizálva. Ezek ingyenesen letölthető szoftverek:

- Google Chrome: <http://www.google.com/intl/hu/chrome/browser/>
- Firefox: <http://www.mozilla.org/hu/firefox/new/>

A rögzítéshez engedélyezni kell a felugró ablak használatát a böngésző programban.

Az adatrögzítő felület a <http://survey.awaxo.com/index.php?sid=27941&lang=hu> címen érhető el.

Az adatrögzítő felület zárt, arra csak egyedi kóddal lehet belépni (amit a rögzítést végző kollégák megkaptak).⁴

A rögzítő felületen valamennyi fűzet esetében minden mezőt ki kell tölteni. A rögzítő felület addig nem enged továbblépni, ameddig bármely mező üresen maradt.

Azokban az esetekben, amikor a vizsgázónak választania kellett több megadott feladat közül, a rögzítő felület dinamikusan kezeli a megjelölt feladatokat, azaz csak a javítás során értékelt feladat(ok)hoz tartozó mezők jelennek meg a felületen.

Mivel minden dolgozatot csak egyszer lehet rögzíteni, a rendszer ellenőrzi, hogy a beírt kódszámnak megfelelő dolgozat pontszámai nem lettek-e korábban rögzítve. Hiba esetén egy felugró ablak jelzi a hibát. Erről az oldalról csak akkor tud továbblépni, amennyiben valós (létező) dolgozat azonosítót adott meg, és ennek a dolgozatnak a pontszámai korábban még nem lett rögzítve. Ellenkező esetben a „Tovább” gomb inaktív és nem léphet tovább.

Az adatrögzítés lépései:

1. A fenti linkkel lépjen az adatrögzítő felület belépési oldalára.
2. A kód mezőbe írja be a kapott kódot, majd kattintson a „Folytatás” gombra.
3. Belépés után a nyitó oldalon automatikusan megjelenik a saját neve (az „Adatrögzítő neve” mezőben) és az aktuális dátum. Adja meg a dolgozat egyedi azonosítóját, amit a rögzítés szervezőjétől kapott meg.
4. Válassza ki a vizsgatárgyat és a vizsga szintjét, majd kattintson a „Következő” gombra. Amennyiben valamelyik mezőt nem töltötte ki, a rendszer erre figyelmezteti. A rögzítő felületen minden ott szereplő adatot meg kell adni.
5. Az egyes mezők között leggyorsabban a Tab, valamint a fel/le kurzor billentyűkkel léphet. Emellett az egér bal gombjával a mezőbe kattintva lehet a rögzítő mezőbe belépni.

⁴ Amennyiben nem kapott kódot, kérjen az adatrögzítés szervezőjétől.

6. A rendszer az első oldalon választott vizsgatárgynak és szintnek megfelelő rögzítő felületet fogja betölteni, a felületen szereplő mezők sorrendje hűen követi az érettségi dolgozat feladatainak sorrendjét.
7. Minden mezőnél csak bizonyos pontértékek, valamint a '-' jel (jelentése: nem választott) engedélyezett. Azt, hogy mely mező esetén pontosan milyen értékek engedélyezettek, valamennyi mező után felsorolás mutatja. Amennyiben ettől eltérő értéket ír be egy mezőbe, a rendszer erre figyelmezteti, és nem engedi a rögzítést.
8. Amennyiben egy füzet pontszámainak rögzítésével végzett, az oldal alján lévő „Következő” gombra kattintva léphet a dolgozat következő füzetének rögzítő oldalára. Az „Előző” gombra kattintva mindig az előző rögzítő oldalra léphet vissza.
9. Minden oldal alján található két ellenőrző mező: a „Füzet összpontszám” az aktuális füzet rögzített összpontszámát mutatja, a „Dolgozat összpontszám” pedig az aktuális dolgozat összes addig rögzített pontszámát mutatja. Ezek segítenek ellenőrizni, hogy minden pontszámot megfelelően rögzített-e.
10. Amennyiben az adott dolgozat több füzetből áll, a „Következő” gombra kattintva a dolgozat következő füzetének rögzítésével folytathatja a munkát.
11. Amennyiben rögzítette a dolgozat utolsó füzetének eredményeit is, akkor az oldal alján a „Jóváhagyás” gombra kattintva a jóváhagyó felületre kerül.
A jóváhagyó felületen egy táblázatban összefoglalva láthatja az adott dolgozat összes rögzített pontszámát, illetve az oldal alján a dolgozat összpontszámát. Amennyiben valamely adat nem pontos, az „Előző” gombra kattintva léphet vissza a rögzítő felületre és javíthatja a hibásan rögzített értéket, vagy értékeket. Amennyiben mindent rendben talál a jóváhagyó felületen, az „Elküldöm” gombra kattintva véglegesítheti a rögzítést.
12. Ezzel az adott dolgozat pontszámainak rögzítése megtörtént.
13. Ezután két lehetőség közül választhat: amennyiben egyelőre nem kíván több dolgozatot rögzíteni, kattintson a „Kilépés” linkre (ezzel a rendszer visszalép a rögzítő felület belépési oldalára), ha azonban egy újabb dolgozatot szeretne rögzíteni, kattintson a „Következő vizsgázó” linkre (ezzel elkezdheti egy másik dolgozat pontszámainak rögzítését).

Kérdések és válaszok

Mit tegyek, ha a belépési oldalon nem látszik a Kód mező?

Ennek az az oka, hogy legutóbb nem a rögzítő felület végén látható „Kilépés” linkkel lépett ki, hanem bezárta a böngészőt a rögzítés befejezése előtt. Megoldás: nyomja meg az F5 billentyűt, így a kód mező megjelenik és bejelentkezhet.

Mennyi időm van rögzíteni egy dolgozatot?

A dolgozat rögzítésének nincs technikai időkorlátja, de a web böngészők általában 20 perc inaktivitás után automatikusan bontják a kapcsolatot a szerverrel. Ilyen esetben az adott dolgozat pontszámainak rögzítését újra kell kezdeni. Ezért azt javasoljuk, hogy egy dolgozat rögzítésébe csak akkor kezdjen bele, ha úgy látja, hogy azt be is tudja fejezni. Pihenőket mindig egy dolgozat rögzítésének befejezése (a rögzített pontszámok elküldése) után tartson.

Mit tegyek, ha a rendszer azt jelzi, hogy az adott dolgozat korábban már rögzítve lett?

Amennyiben biztos benne, hogy Ön jó azonosítót adott meg, jelezze ezt az adatrögzítés szervezőjének, tegye félre ezt a dolgozatot és folytassa a munkát egy másik dolgozat pontszámainak rögzítésével.

Mi történik, ha egy adott dolgozat rögzítése közben megszakad a kapcsolat a szerverrel, vagy valami egyéb technikai probléma miatt nem tudom elküldeni a rögzített pontszámokat?

Ebben az esetben a hiba felmerüléséig a mezőkbe írt értékek nem kerülnek rögzítésre, az adott dolgozat pontjainak rögzítését újra kell kezdeni.

ÚTMUTATÓ

a 2012. május-júniusi érettségi feladatsorok megoldásainak
itemszintű rögzítésére szolgáló adatrögzítő felülethez

TÖRTÉNELEM

KÖZÉPSZINT

A rögzítés megkezdése előtt kérjük, hogy tanulmányozza a feladatlaphoz tartozó javítási-értékelési útmutatót, különösen a 2-3. oldalon olvasható javításra, értékelésre vonatkozó szabályokat.

Rögzítse a javító tanár által adott itemszintű pontszámokat. Item alatt a legkisebb értékelhető feladategységet értjük.

A program csak olyan pontszám rögzítését teszi lehetővé, amit a rögzítő felületen a beviteli mezők mellett lát felsorolva.

FIGYELEM! Az adatrögzítőnek nem feladata a dolgozatok felüljavítása, **rögzíteni csak a javító tanár által adott pontszámokat szabad!**

I. Rövid választ igénylő feladatok

Az itemek és a beviteli mezők mellett felsorolt pontszámok beazonosításához a következő oldalakon talál útmutatást.

A pontszámok rögzítésénél az alábbi szempontokat veheti figyelembe:

- rossz válasz esetén 0 pontot;
- helyes vagy részben helyes (hiányos) válasz esetén – feladattól függően – 0,5, 1, 1,5 vagy 2 pontot;
- hiányzó megoldás (üresen hagyott feladat) esetén – jelet rögzítsen;
- tizedes vesszőt ponttal nem, csak vesszővel lehet rögzíteni.

Az 1. feladatban az itemek betűvel jelöltek a feladatlapon és a rögzítő felületen is; a d) itemben rossz válasz többféleképpen is előállhat.

A 2. feladatban az itemek beazonosítása a feladatlapon megjelenő táblázatból történik:

Történelem – középszint

Név: _____ osztály: _____

E)

F)

Vallás:	a)	b)	c)	d)	e)
Az állítás: szerepe:	katolizmus	hinduizmus	iszláni vallás	kegyeletesség	iszlám vallás
A kép betűjele:					

5 pont

2.

a) Az állítás száma 0, 0,5, -

a) A kép betűjele 0, 0,5, -

b) Az állítás száma 0, 0,5, -

b) A kép betűjele 0, 0,5, -

c) Az állítás száma 0, 0,5, -

c) A kép betűjele 0, 0,5, -

d) Az állítás száma 0, 0,5, -

d) A kép betűjele 0, 0,5, -

e) Az állítás száma 0, 0,5, -

e) A kép betűjele 0, 0,5, -

A 3., 4., 5., 6., 7. és 8. feladatban az itemek betűvel, a 7. és 8. feladatban azokon belül számmal is jelöltek a feladatlapon és a rögzítő felületen is.

A 3. feladat a) itemében előfordulhat hiányos (jó) válasz is.

A 4. feladatban rossz válasz többféleképpen is előállhat.

A 6. feladat a) itemében rossz válasz többféleképpen is előállhat.

A 9. és 10. feladatban az itemek beazonosítása a feladatlapban megjelenő táblázatból történik:

9. A feladat a trianoni béke társadalmi következményeivél kapcsolatos.
Rendelje a forrásokhoz a leginkább hozzájuk illő állítást! (Elemenként 1 pont.)

1. Racinás plakát

2. Vagondalok, korabeli fotó

3. „Evégre az állam mindenemű iskolában gondoskodik mindkét nembeli tanulmányosság rendszeres testneveléséről, a főiskolák körében pedig ezt minden hallgató számára lehetővé teszi, szervezi az iskolát elhagyó ifjúság testnevelését oly módon, hogy ebben 21-ik életévükig beültessék a nemzetnek minden férfijaga köztudóan részt vegyen, támogassa azokat a társadalmi alakulatokat, melyek testneveléssel komolyan foglalkoznak s működésük nemzeti irányával a támogatást megérdemlik.” (Részlet az 1921. évi LIII. törvényekből)

Állítások

- A magyar társadalom többé nem kíván részt venni olyan háborúban, amely területi veszteséggel jár.
- A rendszeres testmozgás elrendelése a trianoni trauma feldolgozását célozta meg.
- A békekövetően sok menekült érkezett a trianoni Magyarországra.
- A társadalom nem fogadja el a veszteség elvet és a területi visszaszerzésére törekszik.
- A testnevelés szorgalmazása a katonai szolgálatra alkalmas ifjúság nevelését célozta.
- A béke után a városi községek jelentős része az új határon túli területeken maradt.

Forrás sorszáma	Állítás betűjele
1.	
2.	
3.	

3 pont

Történelem — középszint

Név: osztály:

F) Korabeli plakát

Rákosi-korszak	
Kádár-korszak	

3 pont

*9.	
1. forrás	<input type="text"/> 0; 1; -
2. forrás	<input type="text"/> 0; 1; -
3. forrás	<input type="text"/> 0; 1; -
*10.	
Rákosi-korszak	<input type="text"/> 0; 0,5; 1; 1,5; 2; -
Kádár-korszak	<input type="text"/> 0; 0,5; 1; -

A 11. és 12. feladatban az itemek betűvel jelöltek a feladatlapban és a rögzítő felületen is.

II. Szöveges, kifejtendő feladatok

Először kérjük, hogy adja meg azoknak a feladatoknak a sorszámát, amelyek javításra kerültek a vizsgadolgozatban.

II. Szöveges, kifejtendő feladatok (történelem, középszint)

Kérjük, jelölje meg a dolgozatjavítás során értékelt 3 feladatot!

13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

Utána válasszon a vizsgázó feladatválasztására vonatkozó információk közül.

*Információ a vizsgázó feladatválasztásáról

a vizsgázó 3-nál kevesebb feladatot oldott meg, és a megoldott feladata(i) az egyéb választási szabályoknak megfelel(nek)

a vizsgázó 3-nál kevesebb feladatot oldott meg, és a megoldott feladata(i) az egyéb választási szabályoknak sem felel(nek) meg

a vizsgázó 3 feladatot oldott meg, és feladatválasztása helyes volt

a vizsgázó 3 feladatot oldott meg, és feladatválasztása nem volt helyes

a vizsgázó 3-nál több feladatba belekezdett, és nem jelölte egyértelműen választását, de a megoldások közt volt 3, a választási szabályoknak megfelelő feladat

a vizsgázó 3-nál több feladatba belekezdett, és a megoldások közt nem volt 3, a választási szabályoknak megfelelő feladat

a vizsgázó mindegyik feladatba belekezdett, és nem jelölte egyértelműen választását

Megjegyzés:

- „a vizsgázó 3-nál kevesebb feladatot oldott meg, és a megoldott feladata(i) az egyéb választási szabályoknak megfelel(nek)”: ez a lehetőség akkor választható, ha például: a vizsgázónak nem azonos korszakból való 2 megoldott feladata van
- „a vizsgázó 3-nál kevesebb feladatot oldott meg, és a megoldott feladata(i) az egyéb választási szabályoknak sem felel(nek) meg”: ez a lehetőség akkor választható, ha például: a vizsgázónak azonos korszakból való 2 megoldott feladata van
- a felsorolt lehetőségekben említett „választási szabályok” megtalálhatók: javítási-értékelési útmutató 3. o., valamint feladatlap 15. o.

Majd döntse el, hogy a javító tanár a javítási-értékelési útmutatónak megfelelően járt-e el az értékelésre kiválasztott feladatok meghatározásánál.

*Információ a javító tanár által értékelt feladatokról: a javító tanár a javítási-értékelési útmutatónak megfelelően járt-e el az értékelésre kiválasztott feladatok meghatározásánál?

igen

nem

Megjegyzés:

- ha „a vizsgázó 3 feladatot oldott meg, és feladatválasztása helyes volt”, a kérdésre („a javító tanár a javítási-értékelési útmutatónak megfelelően járt-e el az értékelésre kiválasztott feladatok meghatározásánál?”) „igen” a válasz,
- a további lehetőségek mérlegeléséhez a vizsgázók hibás feladatválasztása esetén alkalmazandó eljárásról a javítási-értékelési útmutató 3. oldalán olvashat.

Ezek után rögzítse a javító tanár által adott pontszámokat, akkor is, ha olyan pontszámot talál, ami nem adható a javítási-értékelési útmutató szerint (például: a javítási-értékelési útmutató 5. oldalán *A műveletek és a tartalmi elemek pontozása* cím alatti esetekre, vagy az esszék értékelő táblázatában, a *Pont* oszlopban [10–19. oldal] felsorolt esetekre tekintettel). A program lehetővé teszi minden olyan egész számnak a rögzítését, ami az adható maximum pontszámon belül van.

Megjegyzés:

- a „kerekítési szabályok” (I. javítási-értékelési útmutató 3., illetve 7. o.) érvényesítése NEM a rögzítő felületen történik

Végül döntse el, hogy *„A javító tanár figyelembe vette az értékelés során, hogy adott szempont/szemponatok 0 ponttal való értékelése esetén – a javítási-értékelési útmutatónak megfelelően – a többi értékelési szempontra is csak 0 pont adható?”*

*A javító tanár figyelembe vette az értékelés során, hogy adott szempont/szemponatok 0 ponttal való értékelése esetén – a javítási-értékelési útmutatónak megfelelően – a többi értékelési szempontra is csak 0 pont adható?

- igen
 nem

Megjegyzés:

- ez a probléma a feladatmegértés pontozásakor merülhet fel
 - o e szempont 0 ponttal való értékelése esetén az egész feladat összpontszáma csak 0 pont lehet (erről rendelkezik a javítási-értékelési útmutató a 4. oldalon, az *Útmutató a feladatmegértés pontozásához* cím alatt), ekkor „igen” a válasz a fenti kérdésre.
 - o a fenti kérdésre „nem” a válasz, ha a javító tanár 0 pontot adott a feladatmegértés szempontra, ám a többi értékelési szempontot nem 0 ponttal értékelte.
 - o a fenti kérdésre „igen” a válasz, ha a javító tanár nem 0 pontot adott a feladatmegértés szempontra (a többi értékelési szempont a javítási-értékelési útmutatóban megadott pontszámokkal értékelhető)

EMELT SZINT

A rögzítés megkezdése előtt kérjük, hogy tanulmányozza a feladatlaphoz tartozó javítási-értékelési útmutatót, különösen a 2-3. oldalon olvasható javításra, értékelésre vonatkozó szabályokat.

Rögzítse a javító tanár által adott itemszintű pontszámokat. Item alatt a legkisebb értékelhető feladategységet értjük.

A program csak olyan pontszám rögzítését teszi lehetővé, amit a rögzítő felületen a beviteli mezők mellett lát felsorolva.

FIGYELEM! Az adatrögzítőnek nem feladata a dolgozatok felüljavítása, **rögzíteni csak a javító tanár által adott pontszámokat szabad!**

I. Rövid választ igénylő feladatok

Az itemek és a beviteli mezők mellett felsorolt pontszámok beazonosításához a következő oldalakon talál útmutatást.

A pontszámok rögzítésénél az alábbi szempontokat veheti figyelembe:

- rossz válasz esetén 0 pontot;
- helyes vagy részben helyes (hiányos) válasz esetén – feladattól függően – 0,5, 1, 1,5, 2 vagy 2,5 pontot;
- hiányzó megoldás (üresen hagyott feladat) esetén – jelet rögzítsen;
- tizedes vesszőt ponttal nem, csak vesszővel lehet rögzíteni.

Az 1. és 2. feladatban az itemek betűvel jelöltek a feladatlapon és a rögzítő felületen is.

A 3. feladatban az itemek beazonosítása a feladatlapon megjelenő táblázatból történik:

*Császár portréja bírodalmi címsorral, XV. századi mintájú csok nyaklánc
XV. század első fele*

E) „Az, amit nem mond meg, és nem ír le világosan a Biblia, a keresztények nem kötelesek hinni, s azért nem is kötelesek megtartani. A misét nem szabad sem latinul, sem más nyelven énekelni.” (Részlet korabeli forrásból)

F) „Tehát az egy és egyetlen egyháznak egy a teste, egy a feje, nincs két feje, mint valami szörnyszülőtnék. Krisztus tudniillik ez a fej és Krisztus helytartója: Péter, és Péter apostol utóda.” (XIV. századi bulla)

G) „Krisztus testének és vérének magasztos szentségét két szín alatt szabadon szolgáltassák ki mindazon hű keresztényeknek, akiket ebben halálos vétktük nem akadályoz.” (Részlet a Prágai cikkelyekből, 1420)

H) „Ahogy [...] városában nincsen 'enyém' és 'tied', hanem minden közös, ugyanígy mindig mindennek közösen mindenkiének kell lennie, és senkinek sem lehet külön tulajdona, aki pedig ilyenrel rendelkezik, halálos bünt követ el.” (Részlet korabeli forrásból)

Husziták	
Husziták ellenfelei	

4 pont

3.	
Husziták	<input type="text"/> 0; 0,5; 1; 1,5; 2; 2,5; -
Husziták ellenfelei	<input type="text"/> 0; 0,5; 1; 1,5; -

4. Az itemek beazonosítása a feladatlapon megjelenő szövegből, illetve táblázatból történik:

4. A feladat a harmincéves háború történetéhez kapcsolódik.
Oldja meg a feladatokat a források és ismeret segítségével! (Egyenként 0,5 pont.)

a) Nevezze meg az alábbiakban meghatározott városokat vagy országokat!

A) A háború utolsó szakaszában, a protestáns oldalon belépéselődött katolikus nagyhatalom uralkodójának székhelye:

B) A háborúba a protestáns oldalon többször is beavatkozott állam, fejedelmének csapatai ellőkték a főtérhegyi csatából:

írásbeli vizsga, I. ésszetevő 5 / 16 2012. május 9.
1212

Történelm — emelt szint. Azonosító:

C) Amak az országak a fővárosa, amelyben a háború elkezdődött, az ún. második defenzetráció színhelye (ébben a városban dobáltak ki a császári tanácsosokat az ablakon):

D) Evangélikus monarchia, a háború egyik szakaszában uralkodója állt a protestáns hatalmak élén, de Wallenstein legyőzte a seregeit:

b) Azonosítsa a fent meghatározott helyszíneket a térképen! Írja a táblázatba a megfelelő sorszámot! A városokat a térkép portál (*) jelöli.

Meghatározás betűjele	Helyszín sorszáma a térképen
A)	
B)	
C)	
D)	

4 pont

4.

- a) A) 0; 0,5; -
- a) B) 0; 0,5; -
- a) C) 0; 0,5; -
- a) D) 0; 0,5; -
- b) A) 0; 0,5; -
- b) B) 0; 0,5; -
- b) C) 0; 0,5; -
- b) D) 0; 0,5; -

Az 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. és 12. feladatban az itemek betűvel jelöltek a feladatlapban és a rögzítő felületen is.

A 8. feladat b) itemében előfordulhat hiányos (jó) válasz is.

A 10. feladat a) és a b) itemében előfordulhat hiányos (jó) válasz is.

A 11. feladatban rossz válasz többféleképpen is előállhat.

II. Szöveges, kifejtendő feladatok

Először kérjük, hogy adja meg azoknak a feladatoknak a sorszámát, amelyek javításra kerültek a vizsgadolgozatban.

II. Szöveges, kifejtendő feladatok (történelem, emelt szint)								
Kérjük, jelölje meg a dolgozatjavítás során értékelt 4 feladatot!								
☐ 13.	☐ 14.	☐ 15.	☐ 16.	☐ 17.	☐ 18.	☐ 19.	☐ 20.	☐ 21.
☐ 22.								

Utána válasszon a vizsgázó feladatválasztására vonatkozó információk közül.

Információ a vizsgázó feladatválasztásáról
☐ a vizsgázó 4-nél kevesebb feladatot oldott meg, és a megoldott feladata(i) az egyéb választási szabályoknak megfelel(nek) ☐ a vizsgázó 4-nél kevesebb feladatot oldott meg, és a megoldott feladata(i) az egyéb választási szabályoknak sem felel(nek) meg ☐ a vizsgázó 4 feladatot oldott meg, és feladatválasztása helyes volt ☐ a vizsgázó 4 feladatot oldott meg, és feladatválasztása nem volt helyes ☐ a vizsgázó 4-nél több feladatba belekezdett, és nem jelölte egyértelműen választását, de a megoldások közt volt 4, a választási szabályoknak megfelelő feladat ☐ a vizsgázó 4-nél több feladatba belekezdett, és nem jelölte egyértelműen választását, továbbá a megoldások közt nem volt 4, a választási szabályoknak megfelelő feladat ☒ a vizsgázó mindegyik feladatba belekezdett, és nem jelölte egyértelműen választását

Megjegyzés:

- „a vizsgázó 4-nél kevesebb feladatot oldott meg, és a megoldott feladata(i) az egyéb választási szabályoknak megfelel(nek)”: ez a lehetőség akkor választható, ha például: a vizsgázónak nem azonos korszakokból valók a megoldott feladatai
- „a vizsgázó 4-nél kevesebb feladatot oldott meg, és a megoldott feladata(i) az egyéb választási szabályoknak sem felel(nek) meg”: ez a lehetőség akkor választható, ha például: a vizsgázónak azonos korszakokból valók a megoldott feladatai
- a felsorolt lehetőségekben említett „választási szabályok” megtalálhatók: javítási-értékelési útmutató 3. o., valamint a II. feladatlapon 3. o.

Majd döntse el, hogy a javító tanár a javítási-értékelési útmutatónak megfelelően járt-e el az értékelésre kiválasztott feladatok meghatározásánál.

Információ a javító tanár által értékelt feladatokról: a javító tanár a javítási-értékelési útmutatónak megfelelően járt-e el az értékelésre kiválasztott feladatok meghatározásánál?
☐ igen ☐ nem

Megjegyzés:

- ha „a vizsgázó 4 feladatot oldott meg, és feladatválasztása helyes volt”, a kérdésre („a javító tanár a javítási-értékelési útmutatónak megfelelően járt-e el az értékelésre kiválasztott feladatok meghatározásánál?”) „igen” a válasz
- a további lehetőségek mérlegeléséhez a vizsgázók hibás feladatválasztása esetén alkalmazandó eljárásról a javítási-értékelési útmutató 3. oldalán olvashat

Ezek után rögzítse a javító szaktanár által adott pontszámokat, akkor is, ha olyan pontszámot talál, ami nem adható a javítási-értékelési útmutató szerint (például: a javítási-értékelési útmutató 5. oldalán *A műveletek és a tartalmi elemek pontozása* cím alatti esetekre, vagy az esszék értékelő táblázatában, a *Pont* oszlopban [11–25. oldal] felsorolt esetekre tekintettel). A program lehetővé teszi minden olyan egész számnak a rögzítését, ami az adható maximum pontszámon belül van.

Megjegyzés:

- a „kerekítési szabályok” (I. javítási-értékelési útmutató 3., illetve 7. o.) érvényesítése NEM a rögzítő felületen történik

Végül döntse el, hogy *„A javító tanár figyelembe vette az értékelés során, hogy adott szempont/szempontok 0 ponttal való értékelése esetén – a javítási-értékelési útmutatónak megfelelően – a többi értékelési szempontra is csak 0 pont adható?”*

**A javító tanár figyelembe vette az értékelés során, hogy adott szempont/szempontok 0 ponttal való értékelése esetén – a javítási-értékelési útmutatónak megfelelően – a többi értékelési szempontra is csak 0 pont adható?*

- igen
 nem

Megjegyzés:

- ez a probléma a feladatmegértés pontozásakor merülhet fel
 - o e szempont 0 ponttal való értékelése esetén az egész feladat összpontszáma csak 0 pont lehet (erről rendelkezik a javítási-értékelési útmutató a 4. oldalon, az *Útmutató a feladatmegértés pontozásához* cím alatt), ekkor „igen” a válasz a fenti kérdésre.
 - o a fenti kérdésre „nem” a válasz, ha a javító tanár 0 pontot adott a feladatmegértés szempontra, ám a többi értékelési szempontot nem 0 ponttal értékelte.
 - o a fenti kérdésre „igen” a válasz, ha a javító tanár nem 0 pontot adott a feladatmegértés szempontra (a többi értékelési szempont a javítási-értékelési útmutatóban megadott pontszámokkal értékelhető)

ÚTMUTATÓ

a 2012. május-júniusi érettségi feladatsorok megoldásainak
itemszintű rögzítésére szolgáló adatrögzítő felülethez

ANGOL NYELV

Általános tudnivalók:

- Az angol nyelvi írásbeli érettségi dolgozatok mindkét szinten 4 füzetből állnak. (középszint, emelt szint)
- Az I., II., III. füzetben minden item 1 feladatpontot ér.
- A feladatok itemszintű rögzítésénél használható jelölések: (Csak a rögzítő felületen megadott jelölések használhatók!)

A 2012. május-júniusi érettségi feladatsorok megoldásainak adatbegyűjtése

I. Olvasott szöveg értéke (angol nyelv, emelt szint)

I.

1.	<input type="text" value="1"/>	0; 1; -
2.	<input type="text" value="1"/>	0; 1; -
3.	<input type="text" value="1"/>	0; 1; -
4.	<input type="text" value="1"/>	0; 1; -
5.	<input type="text" value="1"/>	0; 1; -
6.	<input type="text" value="0"/>	0; 1; -
7.	<input type="text" value="1"/>	0; 1; -

II.

„1” = helyes megoldás

„0” = helytelen megoldás

„-” = a vizsgázó nem írt semmit

- A feladatpontokat az írásbeli vizsgaanyaghoz készült javítási-értékelési útmutatóban megadott átváltó tábla alapján kell vizsgaponttá átalakítani.
- A IV. Íráskészség füzetben 2 feladat található. A vizsgázónak mind a két feladatot meg kell oldania. (Nincs választási lehetőség!)
- A feladatok értékelése a javítási-értékelési útmutatóban megadott szempontok szerint történik.
- A rögzítő felület végén található egy összesítő tábla, ami csak a rögzítés ellenőrzésére szolgál.

FIGYELEM! Az adatrögzítőnek nem feladata a dolgozatok felüljavítása, **rögzíteni csak a javító tanár által adott pontszámokat szabad!**

Az angol nyelv írásbeli érettségi vizsga IV. Íráskészség feladatainak értékeléséről a javítási-értékelési útmutató az alábbiak szerint rendelkezik:

KÖZÉPSZINT

IV. Íráskészség (angol nyelv, középszint)	
"A"	
A feladat teljesítése	<input type="text" value="0"/> 0; 1; 2; 3; 4; 5; -
Érthetőség	<input type="text" value="2"/> 0; 1; 2; 3; 4; 5; -
Íráskép	<input type="text" value="0"/> 0; 1; -
"B"	
A feladat teljesítése	<input type="text" value="3"/> 0; 1; 2; 3; 4; 5; -
Hangnem	<input type="text" value="2"/> 0; 1; 2; -
Szövegalkotás	<input type="text" value="3"/> 0; 1; 2; 3; 4; -
Szókincs, kifejezőmód	<input type="text" value="2"/> 0; 1; 2; 3; 4; 5; -
Nyelvhelyesség, helyesírás	<input type="text" value="2"/> 0; 1; 2; 3; 4; 5; -
Íráskép	<input type="text" value="1"/> 0; 1; -
<p>A javító tanár figyelembe vette az értékelés során, hogy adott szempont/szemponatok 0 ponttal való értékelése – a javítási-értékelési útmutatónak megfelelően – a többi értékelési szempontra adható pontot is meghatározzák?</p> <p>☐ igen</p> <p>☒ nem</p>	

- A nullázás szabálya a két feladatban megegyező, pontos leírása megtalálható a javítási-értékelési útmutató 11. illetve 12. oldalán.

Megjegyzés:

A kérdésre (A javító tanár figyelembe vette az értékelés során ...) a válasz:

„igen”, ha „A feladat teljesítése” értékelési szempont „0” pont, és utána a többi értékelési szempont is „0” pont.

„nem”, ha „A feladat teljesítése” értékelési szempont „0” pont, de utána a többi értékelési szempont nem „0” pont.

„nem”, ha csak az egyik írásbeli feladat értékelésénél vette figyelembe a „nullázást”.

EMELT SZINT

IV. Íráskészség (angol nyelv, emelt szint)	
"A"	
A feladat teljesítése	<input type="text" value="2"/> 0; 1; 2; 3; -
Hangnem	<input type="text" value="1"/> 0; 1; 2; -
Szövegalkotás	<input type="text" value="2"/> 0; 1; 2; 3; -
Szókincs, kifejezőmód	<input type="text" value="2"/> 0; 1; 2; 3; -
Nyelvhelyesség, helyesírás	<input type="text" value="2"/> 0; 1; 2; 3; -
Íráskép	<input type="text" value="1"/> 0; 1; -

"B"

A feladat teljesítése 0; 1; 2; 3; -

Szövegalkotás 0; 1; 2; 3; 4; 5; -

Szókincs, kifejezőmód 0; 1; 2; 3; -

Nyelvhelyesség, helyesírás 0; 1; 2; 3; -

Íráskép 0; 1; -

A javító tanár figyelembe vette az értékelés során, hogy adott szempont/szempontok 0 ponttal való értékelése – a javítási-értékelési útmutatónak megfelelően – a többi értékelési szempontra adható pontot is meghatározzák?

igen

nem

- A nullázás szabálya a két feladatban megegyező, pontos leírása megtalálható a javítási-értékelési útmutató 11. illetve 13. oldalán.

Megjegyzés:

A kérdésre (A javító tanár figyelembe vette az értékelés során ...) a válasz:

„igen”, ha „A feladat teljesítése” értékelési szempont „0” pont, és utána a többi értékelési szempont is „0” pont.

„nem”, ha „A feladat teljesítése” értékelési szempont „0” pont, de utána a többi értékelési szempont nem „0” pont.

„nem”, ha csak az egyik írásbeli feladat értékelésénél vette figyelembe a „nullázást”.

- A rögzítő felület végén található egy összesítő tábla, ami csak a rögzítés ellenőrzésére szolgál.

Jóváhagyás		
Angol nyelv, középszint		
Olvasott szöveg értéke		
feladat	item	elért pontszám
I.	1.	1
	2.	1
	3.	1
	4.	1
	5.	1
	6.	1
	7.	1
	8.	0
II.	9.	0
	10.	1
	11.	0
	12.	1

ÚTMUTATÓ

a 2012. május-júniusi érettségi feladatsorok megoldásainak
itemszintű rögzítésére szolgáló adatrögzítő felülethez

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

KÖZÉPSZINT

A rögzítés megkezdése előtt kérjük, hogy tanulmányozza a feladatlaphoz tartozó javítási-értékelési útmutatót, különösen a 2. oldalon olvasható értékelésre, pontozásra vonatkozó szabályokat.

Rögzítse a javító tanár által adott itemszintű pontszámokat. Item alatt a legkisebb értékelhető feladategységet értjük.

A program csak olyan pontszám rögzítését teszi lehetővé, amit a rögzítő felületen a beviteli mezők mellett lát felsorolva.

FIGYELEM! Az adatrögzítőnek nem feladata a dolgozatok felüljavítása, **rögzíteni csak a javító tanár által adott pontszámokat szabad!**

I. Szövegértés

Az itemek és a beviteli mezők mellett felsorolt pontszámok beazonosításához a következő oldalakon talál útmutatót.

A pontszámok rögzítésénél az alábbi szempontokat veheti figyelembe:

- rossz válasz esetén 0 pontot;
- helyes vagy részben helyes (hiányos) válasz esetén – feladattól függően – 1 vagy 2 pontot;
- hiányzó megoldás (üresen hagyott feladat) esetén – jelet rögzítsen.

Az 1. és 2. feladatban az itemek beazonosítása a feladatlapban megjelenő szövegből történik:

1. Állítsa időrendi sorrendbe a *Nemzeti olvasókönyv* létrejöttének menetét! Kezdje a legkorábbi eseménnyel! A megfelelő sorszámot (1-7-ig) írja a megállapítások mellé! (1; 2; 3)

Megállapítás	Sorszám
Lukácsy Sándor 1984-ben rádióinterjút adott.	
A szemelvények fellelése nehézségeket okozott.	
Felkérték a szerzőt külföldi olvasók számára készítenős antológia összeállítására.	
Az antológia összeállítása – előzetesen – nem igényelt komolyabb elmélyülést.	
A szerző az idegen nyelvi antológiában közölte Salamon Ferenc írását.	
Az előadás élénk visszhangot keltett.	
Szükség lenne a ránk hagyományozott gondolatok közkinccsé tételére magyar nyelven is.	

7 pont

írásbeli vizsga, I. összetevő 5 / 12 2012. május 7. 0801

Magyar nyelv és irodalom — középszint Név: osztály:

2. Hatolnitsa össze a Lukácsy Sándor által összeállított két antológiát a szövegben szereplő közlések alapján! (1; 3; 5)

	A korábban készült antológia	Az 1988-as antológia
A válogatás időkerete		
A célzott olvasók		
A szövegek eredeti nyelve		
Szövegműfajok, szöveg típusok		

4 pont

1.

Lukácsy Sándor 1984-ben... 0; 1; -

A szemelvények fellelése... 0; 1; -

Felkérték a szerzőt... 0; 1; -

Az antológia összeállítása... 0; 1; -

A szerző az idegen nyelvi... 0; 1; -

Az előadás élénk visszhangot... 0; 1; -

Szükség lenne a ránk hagyományozott... 0; 1; -

2.

A válogatás időkerete 0; 1; -

A célzott olvasók 0; 1; -

A szövegek eredeti nyelve 0; 1; -

Szöveg műfajok, szöveg típusok 0; 1; -

A 2. feladatban rossz válasz többféleképpen is előállhat.

A 3. és 4. feladatban az itemek betűvel jelöltek a feladatlapban és a rögzítő felületen is.

A 3. feladatban rossz válasz többféleképpen is előállhat.

A 4. feladat a) itemében előfordulhat hiányos (jó) válasz is.

A 5. és 7. feladatban az itemek beazonosítása a feladatlapban megjelenő szövegből történik:

5. Rendelje a *Nemzeti olvasókönyv* alábbi fejezeteihez a következő, a szövegben szereplő tárgykörök sorszámát! (6) Minden sorba csak egy számot írjon!

2. történelmi tudat
5. nemzeti sajtóaink megóvása
7. szabadság és demokrácia
11. aldozatvállalás és tiszta közeleti erkölcs
12. a szorongatások közepette is erőt adó remény

A <i>Nemzeti olvasókönyv</i> fejezete	A szövegbeli tárgykör sorszáma
Nemzetünk életkönyve	
Szabad nép tesz csuda dolgokat	
Istenem és lelkiismeretem előtt	
Itt élned, halnod kell	
Nemzetiségünk nem elidegeníthető	

5 pont

6. Adja meg az alábbi fogalmak szövegbeli magyar megfelelőjét!

- a) szibilla:
- b) passzus:
- c) antológia:

3 pont

7. Igaz vagy hamis? A megfelelő I vagy H betűjelet írja a megállapítások mellé!

Megállapítás	I / H
A <i>Nemzeti olvasókönyv</i> csak a legjelentősebb költőktől és íróktól közöl gondolatokat.	
A kötet tartalmazhatja a <i>Halotti beszéd és könyörgés</i> (1300 k.) részletét is.	
Janus Pannonius <i>Pannónia dicsérete</i> című epigrammját fordításban közli.	
Táncsics Mihály akár több idézettel is szerepelhet, mint Petőfi Sándor.	
Lukácsy Sándor a szövegek fellelhetőségének nehézségét a rádióban csak Salamon Ferenc példájával igazolta.	
A <i>Nemzeti olvasókönyv</i> összeállításakor már támaszkodhatott a szerző a külföldieknek készült antológiára.	

6 pont

írásbeli vizsga, I. összetevő 7 / 12 2012. május 7. 0801

*5.

- Nemzetünk életkönyve 0; 1; -
- Szabad nép tesz csuda dolgokat 0; 1; -
- Istenem és lelkiismeretem előtt 0; 1; -
- Itt élned, halnod kell 0; 1; -
- Nemzetiségünk nem elidegeníthető 0; 1; -

*6.

- a) 0; 1; -
- b) 0; 1; -
- c) 0; 1; -

*7.

- A *Nemzeti olvasókönyv* csak a legjelentősebb... 0; 1; -
- A kötet tartalmazhatja a... 0; 1; -
- Janus Pannonius *Pannónia dicsérete*... 0; 1; -
- Táncsics Mihály akár több... 0; 1; -
- Lukácsy Sándor a szövegek... 0; 1; -
- A *Nemzeti olvasókönyv* összeállításakor... 0; 1; -

A 6., 8., 9. és 10. feladatban az itemek betűvel jelöltek a feladatlapban és a rögzítő felületen is.

II. Szövegalkotás

Először válasszon a vizsgázó feladatválasztására vonatkozó információk közül.

II. Szövegalkotás (magyar nyelv és irodalom, középszint)

*Információ a vizsgázó feladatválasztásáról

- a vizsgázó egyáltalán nem oldott meg szövegalkotási feladatot: a feladatra kapott pontszáma 0
- a vizsgázó 1 feladatot oldott meg
- a vizsgázó több feladatot oldott meg, és választását egyértelműen jelölte
- a vizsgázó több feladatot oldott meg, és választását nem jelölte egyértelműen

Megjegyzés:

- *„a vizsgázó egyáltalán nem oldott meg szövegalkotási feladatot: a feladatra kapott pontszáma 0”:*
 - o az erre az esetre vonatkozó szabályról a javítási-értékelési útmutató 7. oldalán olvashat
 - o e lehetőség választása esetén a szempontok és az adható pontszámok meg sem jelennek a továbbiakban
- *„a vizsgázó 1 feladatot oldott meg”:* e lehetőség választása esetén a továbbiakban jelölni kell a megoldott feladatot
- *„a vizsgázó több feladatot oldott meg, és választását egyértelműen jelölte”:*
 - o egyértelmű jelölés: a vizsgázó aláhúzta, melyik feladatot választotta, áthúzta a szerinte érvénytelen megoldást (lásd. javítási-értékelési útmutató 7. o.)
 - o e lehetőség választása esetén a továbbiakban jelölni kell a választott feladatot
- *„a vizsgázó több feladatot oldott meg, és választását nem jelölte egyértelműen”:*
 - o nem egyértelmű jelölés: a vizsgázó nem húzta alá, melyik feladatot választotta, nem húzta át a szerinte érvénytelen megoldást (lásd. javítási-értékelési útmutató 7. o.)
 - o e lehetőség választása esetén a továbbiakban jelölni kell a javító tanár által – szabály szerint – értékelt feladatot
 - o az erre az esetre vonatkozó szabályról a javítási-értékelési útmutató 7. oldalán olvashat: a vizsgadolgozatban szereplő megoldások közül a sorrendben első megoldást kell figyelembe venni

Ezután a javító tanár által értékelt feladatra vonatkozó információ következik: kérjük, válasszon a két lehetőség közül, hogy a javító tanár a javítási-értékelési útmutatónak megfelelően járt-e el az értékelésre kiválasztott feladat meghatározásánál.

***Információ a javító tanár által értékelt feladatról: a javító tanár a javítási-értékelési útmutatónak megfelelően járt-e el az értékelésre kiválasztott feladat meghatározásánál?**

- igen
 nem

Megjegyzés:

- ha „a vizsgázó 1 feladatot oldott meg”, a kérdésre („a javító tanár a javítási-értékelési útmutatónak megfelelően járt-e el az értékelésre kiválasztott feladatok meghatározásánál?”) „igen” a válasz,
- a további lehetőségek mérlegeléséhez a vizsgázók hibás feladatválasztása esetén alkalmazandó eljárásról l. az előző pont megjegyzéseit

A következőkben, kérjük, hogy rögzítse, melyik az a feladat, amelynek pontszámait a javító tanár beírta a feladatlap összesítő táblázatába.

***A következő három feladat (Érvelés, Egy mű értelmezése, Összehasonlító elemzés) közül csak egyet kell megoldani, jelölni a választott feladatot kell. Kérjük, jelölje a javító tanár által értékelt feladatot.**

- Érvelés Egy mű értelmezése Összehasonlító elemzés

Ezután, kérjük, írja be az értékelt feladat megfelelő szempontjaihoz (*Tartalmi minőség; Szerkezet, felépítés; Nyelvi minőség*) tartozó, a javító tanár által adott pontszámokat.

Megjegyzés:

- a beírható értékek között szereplő 0 pont rögzítésére akkor kerül sor, ha a javító tanár a vizsgadolgozatban valamelyik szempontra – tévesen! – 0 pontot adott
- az egyes szempontokon belüli teljesítménytartományokhoz tartozó adható pontokat a javítási-értékelési útmutató a 8–9. oldalon adja meg: ezek között 0 pont nem szerepel (0 pont a teljes feladatra hiányzó feladatmegoldás esetén adható – l. az előző pontokat)

Végül rögzítse a levonásra kerülő pontszámokat: azt, hogy a javító tanár a helyesírási hibák miatt hány levonható vizsgapontot írt be a feladatlap összesítő táblázatába, valamint azt, hogy a javító tanár az íráskép miatt hány levonható vizsgapontot írt be a feladatlap összesítő táblázatába. A pontokat pozitív számként kell beírni, a program végzi el a levonást.

***I-II. összpontszámából levonható**

Helyesírás 0; 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15

Íráskép 0; 1; 2; 3

Megjegyzés:

- a helyesírási hibák aláhúzása, jelölése, valamint átszámítása vizsgaponttá itt NEM vizsgálendő
- ha a vizsgadolgozat összpontszáma a levonások miatt a negatív tartományba kerülne, az összpontszám 0 lesz.

EMELT SZINT

A rögzítés megkezdése előtt kérjük, hogy tanulmányozza a feladatlaphoz tartozó javítási-értékelési útmutatót.

Rögzítse a javító tanár által adott itemszintű pontszámokat. Item alatt a legkisebb értékelhető feladategységet értjük.

A program csak olyan pontszám rögzítését teszi lehetővé, amit a rögzítő felületen a beviteli mezők mellett lát felsorolva.

FIGYELEM! Az adatrögzítőnek nem feladata a dolgozatok felüljavítása, **rögzíteni csak a javító tanár által adott pontszámokat szabad!**

I. Szövegértés

Az itemek és a beviteli mezők mellett felsorolt pontszámok beazonosításához a következő oldalakon talál útmutatót.

A pontszámok rögzítésénél az alábbi szempontokat veheti figyelembe:

- rossz válasz esetén 0 pontot;
- helyes vagy részben helyes (hiányos) válasz esetén – feladattól függően – 1 vagy 2 pontot;
- hiányzó megoldás (üresen hagyott feladat) esetén – jelet rögzítsen.

A 1. feladatban az itemek betűvel jelöltek a feladatlapon és a rögzítő felületen is.

A 2. és 3. feladatban az itemek beazonosítása a feladatlapon megjelenő szövegből történik:

<p>2. Melyik szövegbeli szerzőhöz, fogalomhoz kapcsolódna az alábbi tények, művek megállapítások?</p> <table border="0"> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> • A magyar irodalomfejlődéstörténete • Rendszerez: magyar verszet • Parsifal Sándor (monográfia) </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • A világirodalomtörténete • Magyar irodalomtörténet • Élet és holdvilág </td> </tr> <tr> <td>A szerző neve: _____</td> <td>A szerző neve: _____</td> </tr> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> • 1858–1895 • A Homályból c. kötet • A Nyugat első nemzedéke fedezte fel újra misztikus-filozófikus költészetét </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • folyóirat • A Nyugat folytatója • Főzedelestező: Illyés Gyula </td> </tr> <tr> <td>A szerző neve: _____</td> <td>A periodika neve: _____</td> </tr> </table> <p style="text-align: right;">4 pont</p> <p>írásbeli vizsga 1012 5 / 20 2012. május 7.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A magyar irodalomfejlődéstörténete • Rendszerez: magyar verszet • Parsifal Sándor (monográfia) 	<ul style="list-style-type: none"> • A világirodalomtörténete • Magyar irodalomtörténet • Élet és holdvilág 	A szerző neve: _____	A szerző neve: _____	<ul style="list-style-type: none"> • 1858–1895 • A Homályból c. kötet • A Nyugat első nemzedéke fedezte fel újra misztikus-filozófikus költészetét 	<ul style="list-style-type: none"> • folyóirat • A Nyugat folytatója • Főzedelestező: Illyés Gyula 	A szerző neve: _____	A periodika neve: _____	<p>2.</p> <p>A magyar irodalom fejlődéstörténete... <input type="text"/> 0; 1; -</p> <p>A világirodalom története... <input type="text"/> 0; 1; -</p> <p>1858–1895... <input type="text"/> 0; 1; -</p> <p>folyóirat... <input type="text"/> 0; 1; -</p>
<ul style="list-style-type: none"> • A magyar irodalomfejlődéstörténete • Rendszerez: magyar verszet • Parsifal Sándor (monográfia) 	<ul style="list-style-type: none"> • A világirodalomtörténete • Magyar irodalomtörténet • Élet és holdvilág 								
A szerző neve: _____	A szerző neve: _____								
<ul style="list-style-type: none"> • 1858–1895 • A Homályból c. kötet • A Nyugat első nemzedéke fedezte fel újra misztikus-filozófikus költészetét 	<ul style="list-style-type: none"> • folyóirat • A Nyugat folytatója • Főzedelestező: Illyés Gyula 								
A szerző neve: _____	A periodika neve: _____								
<p>Magyar nyelv és irodalom — emelt szint Azonosító jel: _____</p> <p>3. Azonosítsa a szövegben említett szerzőt és műveit az alábbi idézetek alapján!</p> <table border="0"> <tr> <td> <p>Hervadása lilomhullás volt. Arattárság bépa i bótató. A király jön i áll i guzara házban. Ök nyugoznak gukóté házban.</p> <p>A mű címe: _____</p> <p>A vers kiadó: Várfigyaló keze. Emberfékkel lapozott az éges. Emberemreben díltak líbát.</p> <p>A mű címe: _____</p> </td> <td> <p>Az emberfaj sárkányfog-velemény. Narcosen remény! narcosen remény!</p> <p>A mű címe: _____</p> <p>Az idézetek szerzőjének neve: _____</p> </td> </tr> </table> <p style="text-align: right;">4 pont</p>	<p>Hervadása lilomhullás volt. Arattárság bépa i bótató. A király jön i áll i guzara házban. Ök nyugoznak gukóté házban.</p> <p>A mű címe: _____</p> <p>A vers kiadó: Várfigyaló keze. Emberfékkel lapozott az éges. Emberemreben díltak líbát.</p> <p>A mű címe: _____</p>	<p>Az emberfaj sárkányfog-velemény. Narcosen remény! narcosen remény!</p> <p>A mű címe: _____</p> <p>Az idézetek szerzőjének neve: _____</p>	<p>3.</p> <p>Hervadása lilomhullás volt... <input type="text"/> 0; 1; -</p> <p>Az emberfaj sárkányfog-velemény... <input type="text"/> 0; 1; -</p> <p>A vész kitört... <input type="text"/> 0; 1; -</p> <p>Az idézet szerzőjének neve: <input type="text"/> 0; 1; -</p>						
<p>Hervadása lilomhullás volt. Arattárság bépa i bótató. A király jön i áll i guzara házban. Ök nyugoznak gukóté házban.</p> <p>A mű címe: _____</p> <p>A vers kiadó: Várfigyaló keze. Emberfékkel lapozott az éges. Emberemreben díltak líbát.</p> <p>A mű címe: _____</p>	<p>Az emberfaj sárkányfog-velemény. Narcosen remény! narcosen remény!</p> <p>A mű címe: _____</p> <p>Az idézetek szerzőjének neve: _____</p>								

II. Szövegalkotási feladatok

Először, kérjük, hogy rögzítse a javító tanár által adott pontszámokat mindhárom feladat esetében.

II. Szövegalkotási feladatok (magyar nyelv és irodalom, emelt szint)	
*Feladatok	
Egy mű értelmezése	<input type="text"/> 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19; 20; 21; 22; 23; 24; 25; -
Reflektálás egy jelenségre	<input type="text"/> 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19; 20; -
Gyakorlati írásbeliség	<input type="text"/> 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15; -

Megjegyzés:

- *Egy mű értelmezése*: Ha a vizsgázó egyáltalán nem oldotta meg ezt a feladatot, akkor erre a feladatra 0 pontot kapott (l. javítási-értékelési útmutató 8. o.). Ezt az esetet a – jel használatával kell rögzíteni.
- *Reflektálás egy jelenségre*: Ha a vizsgázó egyáltalán nem oldotta meg ezt a feladatot, akkor erre a feladatra 0 pontot kapott (l. javítási-értékelési útmutató 8. o.). Ezt az esetet a – jel használatával kell rögzíteni.
- *Gyakorlati írásbeliség*: Ha a vizsgázó egyáltalán nem oldotta meg ezt a feladatot, akkor erre a feladatra 0 pontot kapott (l. javítási-értékelési útmutató 8. o.). Ezt az esetet a – jel használatával kell rögzíteni.

Majd rögzítse a levonásra kerülő pontszámokat: azt, hogy a javító tanár a helyesírási hibák miatt hány levonható vizsgapontot írt be a feladatlap összesítő táblázatába, valamint azt, hogy a javító tanár az íráskép miatt hány levonható vizsgapontot írt be a feladatlap összesítő táblázatába. A pontokat pozitív számként kell beírni, a program végzi el a levonást.

*I-II. összpontszámából levonható	
Helyesírás	<input type="text"/> 0; 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15
Íráskép	<input type="text"/> 0; 1; 2; 3

Megjegyzés:

- a helyesírási hibák aláhúzása, jelölése, valamint átszámítása vizsgaponttá itt NEM vizsgálendő
- ha a vizsgadolgozat összpontszáma a levonások miatt a negatív tartományba kerülne, az összpontszám 0 lesz.

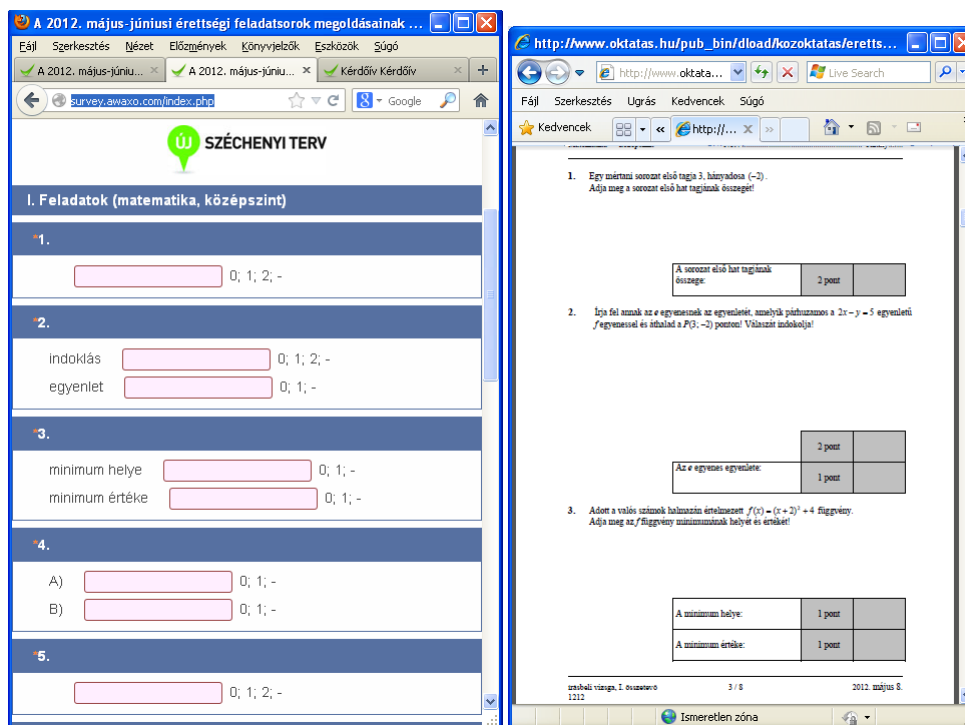
ÚTMUTATÓ

a 2012. május-júniusi érettségi feladatsorok megoldásainak
itemszintű rögzítésére szolgáló adatrögzítő felülethez

MATEMATIKA

FIGYELEM! Az adatrögzítőnek nem feladata a dolgozatok felüljavítása, **rögzíteni csak a javító tanár által adott pontszámokat szabad!**

- Középszinten az I. összetevő, emelt szinten a feladatlap pontozásának beviteli mezői jelennek meg piros háttérrel, és ezt meg is tartja, amíg elfogadható adattal tovább nem lépünk.
 - Matematika adatrögzítés esetén a rögzítő felület mezői és a feladatlapok pontozó téglalapjai minden esetben egyértelműen megfeleltethetők. Ahol van értelme, szövegesen vagy betűjellel is azonosíthatók.

- A beviteli mezők mellett szerepel a bevihető pontszám.
- A feladatlapon szereplő 0 pont kerül a beviteli mezőbe a vizsgázó rossz válasza esetén, „-” jel, ha egyáltalán nem foglalkozott a feladattal.
- Értelmetlen karakter, nem engedélyezett pontszám bevitele esetén hibaüzenetet kapunk.
- Az egyes füzeteknek megfelelő adatbevétel után lehet áttérni a következő füzetre, vagy a jóváhagyással történő véglegesítésre

- Mindkét esetben figyelmeztető üzenetet küld a rendszer, ha nem teljes a kitöltés, és nem is enged tovább.

2. Az információs és választómezők kitöltése.

- A vizsgázó választása/nem választása:

***Információ a vizsgázó feladatválasztásáról (a dolgozat 3. oldalán):**

- egyértelműen megadta a nem választott feladat sorszámát
- dolgozatából egyértelműen kiderül, hogy nem a „nem választott” feladat sorszámát adta meg
- egyáltalán nem vagy nem egyértelműen adta meg a nem választott feladat sorszámát, de a dolgozatból egyértelműen kiderült a választása
- egyáltalán nem vagy nem egyértelműen adta meg a nem választott feladat sorszámát, és a dolgozatból sem derült ki egyértelműen a választása

- Az első eset az ideális, a vizsgázó azt a feladatot jelölte, amelyet nem választott.
- A második esetben – tévedésből, izgalomból, nem érti a nem választás lényegét – a vizsgázó a kidolgozott feladat sorszámát adta meg.
- A harmadik eset: a dolgozatból kiderül, melyiket nem választotta a vizsgázó, de a négyzetbe nem írt semmit.
- A negyedik eset pl. az összes feladattal foglalkozott, de nem írt semmit a négyzetbe, vagy nem eldönthető, hogy a vizsgázó melyik feladatra gondolt.

- A javító tanár döntése:

***Információ a javító tanár által értékelt feladatokról: a javító tanár az előírásoknak megfelelően járt el az értékelésre kiválasztott feladatok meghatározásánál?**

- igen
- nem

- Ha a feladatlap 3. oldalán található négyzetbe egy jól olvasható szám került, akkor a javító tanárnak előírás szerint a megjelölt sorszámú feladatot nem kell javítania. (A vizsgázó választása az első két gomb valamelyike.)
- Ha a feladatlap 3. oldalán található négyzetben nincs szám vagy nem egyértelmű a beírás, akkor a javító tanárnak előírás szerint az utolsó feladatot nem kell javítania. (A vizsgázó választása a harmadik, negyedik gomb valamelyike.)
- Igen a válasz, ha a javító tanár a fentiek alapján járt el a javításnál, egyébként nem.

- Meg kell adni a nem értékelt feladat sorszámát. Kezdeti állapotban a választógombok üresek, és valamennyi feladat értékelő mezői megjelennek:

The screenshot shows the exam interface with three questions (16, 17, 18) and a score table. A red arrow points from the '18.' question selection button to the '18.' row in the score table, which is circled in red.

Score Table:

a feladat sorszáma	maximális pontszám	elért pontszám	összesen
II. A rész	13.	12	
	14.	12	
	15.	12	
II. B rész	17.		
	18.		
Összesen		70	

- A nem értékelt feladat kijelölése után csak az értékelt feladatok beviteli mezői maradnak:

The screenshot shows the exam interface after question 18 is selected. The selection buttons for 16, 17, and 18 are shown, with 18 being selected. The input fields for questions 17 and 18 are visible.

Question 17:

a) 0; 1; 2; 3; -

b) 0; 1; 2; 3; -

c) 0; 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; -

d) 0; 1; 2; 3; 4; -

Question 18:

a) 0; 1; 2; 3; 4; 5; 6; -

b) 0; 1; 2; 3; 4; -

c) 0; 1; 2; 3; 4; -

d) 0; 1; 2; 3; -

3. Az összes adat rögzítése után kerül sor a véglegesítésre.

- Ezután kapunk egy összesítő felületet, ahol áttekinthetjük a felvitt adatokat. Ez az összesítőtáblázat az információs és választómezők kitöltését nem mutatja, csak egy segítség az önellenőrzéshez.

Jóváhagyás		
Matematika, középszint		
I.		
feladat	item	válasz
1.		1
2.	indoklás	2
	egyenlet	1
3.	minimum	1
	maximum	1
4.	A)	1
	B)	1
5.		2
6.		2
7.	középpont	2
	sugár	1
8.		1
9.	indoklás	1
	valószínűség	1
10.	definíció	1
	x értékek	0
11.		1
12.		1

1. Egy számtani sorozat első tagja 3, hányadosa (-2) .
Adja meg a sorozat első hat tagjának összegét!

A sorozat első hat tagjának összege:	2 pont
--------------------------------------	--------

2. Írja fel annak az e egyenesnek az egyenletét, amelyik párhuzamos a $2x - y - 5 = 0$ egyenletű / egyenesével és érinti a $P(3, -2)$ pontot! Választ indokolja!

Az e egyenes egyenlete:	2 pont
	1 pont

3. Adott a valós számok halmazán értelmezett $f(x) = (x-2)^2 + 4$ függvény.
Adja meg az f függvény minimumának helyét és értékét!

A minimum helye:	1 pont
A minimum értéke:	1 pont

számközi vizsga, I. félévesre
1212
3 / 8
2012. május 8.
Ismeretlen zóna

II.		
feladat	item	válasz
13.	a)	0
	b)	1
14.	a)	2
	b)	2
	c)	3
15.	a)	2
	b)	2
	c)	1
16.	a)	
	b)	
	c)	
17.	a)	1
	b)	2
	c)	6
	d)	1
18.	a)	2
	b)	2
	c)	1
	d)	1

Dolgozat összpontszám: 50

<< Előző Elküldöm

a feladat sorszáma	maximális pontszám	elért pontszám	összesen
13.	12		
14.	12		
15.	12		
II. A rész			
	17		
II. B rész			
	17		
ÖSSZESEN			70

	maximális pontszám	elért pontszám
I. rész	30	
II. rész	70	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma	100	

dátum: _____ javító tanár: _____

	elért pontszám egyes táblára kiszárván	programban lévő egyes pontszám
I. rész		
II. rész		

javító tanár: _____ jegyző: _____

dátum: _____ dátum: _____

Kész
Ismeretlen zóna

- Probléma, tévesztés esetén visszalépve lehet javítani.

Az emelt szintű feladatsor adatbevitelle analóg a középszintűével, de csak egyetlen füzet van, valamint a vizsgázó öt feladatból választhatja ki a számára elhagyandót:

A következő öt feladat közül csak négyet kell megoldani, jelölni a NEM választott feladatot kell. Kérjük jelölje a vizsgázó választását.

5 6 7 8 9

5.

a) 0; 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; -

b) 0; 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; -

6.

a) 0; 1; 2; 3; 4; -

b) 0; 1; 2; 3; 4; -

c) 0; 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; -

7.

0; 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15; 16; -

8.

a) 0; 1; 2; 3; 4; 5; -

b) 0; 1; 2; 3; 4; -

c) 0; 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; -

9.

a) 0; 1; 2; 3; 4; 5; -

b) 0; 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; -

ÚTMUTATÓ

a 2012. május-júniusi érettségi feladatsorok megoldásainak
itemszintű rögzítésére szolgáló adatrögzítő felülethez

NÉMET NYELV

Általános információk

- A feladatpontok bevitele itemenként történik. Itemnek az I., II., és III. füzetnél a megoldandó feladatok (amire pont adható), a IV. Íráskészség füzetnél egy-egy értékelési szempont számít.
- Minden item mellett feltüntettük a bevihető pontokat. A karakterek értelmezése:
 - a feladatra adható lehetséges pontszámok (0,1 stb.) értelem szerint,
 - a „-” azt jelöli, hogy annál az itemnél nem szerepel megoldás, a vizsgázó üresen hagyta.
- A rögzítés a dolgozatban szereplő pontszámok és a javítási-értékelési útmutató alapján történik.
- A feladatpont átszámítása vizsgaponttá nem feladata a rögzítőnek, ezért a konvertáló táblázatokra nincs szükség, a rögzítő felület sem tartalmazza ezeket.
- A füzet és dolgozat összpontszám arra szolgál, hogy a rögzítőnek segítsen ellenőrizni, hogy minden pontot megfelelően írt-e be. Ezek az összpontszámok nem kerülnek rögzítésre, csak az feladatokra adott pontok.

FIGYELEM! Az adatrögzítőnek nem feladata a dolgozatok felüljavítása, **rögzíteni csak a javító tanár által adott pontszámokat szabad!**

Vizsgatárgy-specifikus szabályok – középszint

1. Pontlevonásos feladat („-1” pont) adatainak felvitele

- A pontlevonásos feladatoknál negatív számot nem lehet bevinni.
- Az ebbe a mezőbe bevitt értéket a szoftver levonja a feladat pontszámából.
(A lap alján a füzet pontszámánál azonnal ellenőrizhető a levonás!)

I. Olvasott szöveg értése (német nyelv, középszint)

-1

1.	1	0; 1; -
2.	1	0; 1; -
3.	0	0; 1; -
4.	-	0; 1; -
5.	1	0; 1; -
6.	1	0; 1; -
7.	1	0; 1; -
8.	0	0; 1; -
9.	1	0; 1; -
-1*	0	0; 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9

2. Íráskészség

Témaválasztás

- A 2. feladatnál az „Információ a vizsgázó választásáról” rovatban kell bejelölni, hogyan jelölte a vizsgázó a 2. feladatnál a témaválasztását, majd a következő lépésnél azt, hogy a javító tanár a javítási-értékelési útmutató alapján döntött-e az értékelendő témáról.
- Amennyiben a vizsgázó bármit kidolgozott, a választás jelölésétől függetlenül értékelni kell. Ha a vizsgázó mindkét témát kidolgozta és nem jelölte a választását, akkor a sorrendben elsőt kell kijavítani.
- „Az értékelt téma sorszáma” kérdésnél azt kell beírni, melyik téma lett értékelve, nem azt, hogy melyiket jelölte be a vizsgázó.

IV. Íráskészség (német nyelv, középszint)	
*1. Feladat	
Tartalom és szövegössz	<input type="text" value="2"/> 0; 1; 2; 3; 4; 5; -
Nyelvhelyesség	<input type="text" value="2"/> 0; 1; 2; 3; 4; 5; -
2. Feladat	
*Információ a vizsgázó feladatválasztásáról	
☐ a vizsgázó jelölte a választását és a jelölt témát dolgozta ki ☐ a vizsgázó jelölte a választását, de nem a jelölt témát dolgozta ki ☐ a vizsgázó jelölte a választását, de mindkét témát kidolgozta ☒ a vizsgázó nem jelölte a választását, és csak az egyik témát dolgozta ki ☐ a vizsgázó nem jelölte a választását, és mindkét témát kidolgozta	
*Információ a javító tanár által értékelt feladról: a javító tanár a javítási-értékelési útmutatónak megfelelően járt el az értékelésre kiválasztott feladat meghatározásánál?	
☒ igen ☐ nem	
*Az értékelt téma sorszáma (Kérem, jelölje!)	
☒ 1. téma ☐ 2. téma	
*2. Feladat / 1. téma	
Tartalom	<input type="text" value="3"/> 0; 1; 2; 3; 4; 5; -
Formai jegyek és hangnem	<input type="text" value="2"/> 0; 1; 2; 3; -
Szövegalkotás	<input type="text" value="3"/> 0; 1; 2; 3; 4; 5; -
Szókincs, kifejezésmód	<input type="text" value="3"/> 0; 1; 2; 3; 4; 5; -
Nyelvtan, helyesírás	<input type="text" value="3"/> 0; 1; 2; 3; 4; 5; -
*A javító tanár figyelembe vette az értékelés során, hogy adott szempont/szempontok 0 ponttal való értékelése esetén – a javítási-értékelési útmutatónak megfelelően – a többi értékelési szempontra is csak 0 pont adható?	
☒ igen ☐ nem	

Füzet összpontszám: Dolgozat összpontszám:

<< Előző Jövőhagyás

Nullázási szabályok

***2. Feladat / 1. téma**

Tartalom 0; 1; 2; 3; 4; 5; -

Formai jegyek és hangnem 0; 1; 2; 3; -

Szövegalkotás 0; 1; 2; 3; 4; 5; -

Szókincs, kifejezésmód 0; 1; 2; 3; 4; 5; -

Nyelvtan, helyesírás 0; 1; 2; 3; 4; 5; -

***A javító tanár figyelembe vette az értékelés során, hogy adott szempont/szempontok 0 ponttal való értékelése esetén – a javítási-értékelési útmutatónak megfelelően – a többi értékelési szempontra is csak 0 pont adható?**

igen
 nem

Füzet összpontszám: Dolgozat összpontszám:

- Mindkét feladat értékelésében szerepelnek függő itemek, azaz ha adott szempontot nulla ponttal értékelt a javító tanár, a többi szempont értékelése is 0 pont lesz.
- Előfordulhat, hogy a javító tanár ezen itemek pontozásánál nem a javítási-értékelési útmutató szerint járt el. Erre kérdez rá a füzet végén lévő választó panel. Rögzíteni minden esetben a dolgozaton szereplő pontokat kell.
Ha az egyik feladtnál az útmutató szerint pontozott, a másiknál pedig nem, akkor a „nem” gombot kell választani.
- A nullázás szabályai a két feladatban eltérőek. Ezek pontos leírása megtalálható a javítási-értékelési útmutató 14. illetve 15. oldalán

6. Emelt szint

Az itemrögzítés ugyanúgy történik, mint középszinten.

Nullázási szabályok – emelt szint

A nullázás szabályai a két feladatban eltérőek. Ezek leírása megtalálható a javítási-értékelési útmutató 13. és 19. oldalán.

A projekt az Európai Unió
támogatásával valósul meg.